

ÂŞIK KATİLLER ANTOLOJİSİ

Öyküler

Hazırlayanlar: Enver Ercan - İdil Önemli

Hoş Kitaplar 8

Âşık Katiller Antolojisi

Yayına hazırlayanlar:

Enver Ercan - İdil Önemli

Kapak tasarım: Mithat Çınar

© 2002; bu derlemenin Türkçe yayın hakları Everest Yayınları'na aittir.

Birinci Basım: Eylül 2002 ISBN: 975 - 289 - 027 - X

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık

EVEREST YAYINLARI

Çatalçeşme Sokak No: 52/2 Cağaloğlu/İSTANBUL

Tel: 0 212 513 34 20-21 Fax: 0 212 512 33 76

e-posta: everest@alfakitap.com

Genel Dağıtım: Alfa, Tel: 0 212 511 53 03 Fax: 0 212 519 33 00

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

İçindekiler

SUNU

ODALIK PORTRELERİ / Charles Baudelaire

İTİRAF / Guy de Maupassant

HAN İLE OĞLU / Maksim Gorki

HAN'IN CİNAYETİ / Şiga Naoya

AVUKAT / Reşat Nuri Güntekin

EMİLY İÇİN BİR GÜL / William Faulkner

ARAYA GİREN / Jorge Luis Borges

KLYTAİMNESTRA YA DA CÜRÜM / Marguerite Yourcenar

ELLER BOYNU ÇEVRELİYOR / Alberto Moravia

METONİMİ YA DA KOCANIN İNTİKAMI / Rachel de Queiroz

KORİDORDA OTURAN ADAM / Marguerite Duras

DÖNÜŞ YOLU TANGOSU / Julio Cortazar

LILLY'Yİ ÖPTÜN / Charles Bukowski

ORMAN CİNLERİNİN KRALI / Angela Carter

ALİ BEY KİM? / Nazlı Eray

ÇAKALLAR / Zeynep Avcı

BOYACIKÖY'DE KANLI BİR AŞK CİNAYETİ / Murathan Mungan

KÖR BİCAN'I KİM VURDU? / Ahmet Ümit

ÖLÜM ÜÇLEMESİ / Murat Gülsoy

İSKENDERİYELİ FALCI / Altay Öktem

YAZARLAR

ÂŞIK KATİLLER ANTOLOJİSİ

SUNU

Şimdi dinleyin, size çok ama çok eski bir öykü anlatmak istiyoruz: Bir kadın ve bir adamla ilgili; bağlılık, ihanet ve kıskançlığa değin; sevgi ve ölümle perçinlenmiş bir öykü... Bir veya bin; eski veya yeni, ne fark eder ki, bütün öyküler aynı şeyi anlatmıyor mu zaten?.. Ya da bir kitap, bir okur ve bir

yazarla ilgili; düşler, imgeler ve kâbuslara değgin de olabilir anlatacağımız öykü... Ama siz yine de kurgunun tekinsiz topraklarında ilerlerken, aşk ile ölüm sözcüklerini aklınızda tutun, ilerleyen sayfalarda hayatınızı kurtarabilir. Çünkü aşkın yolu her zaman aydınlığa değil, şiddete ve ölüme de çıkabilir. Okuma tutkusu da pek tekin değildir.

Okumaya başlamadan önce her şey durağandır, tıpkı evrenin, Tanrı'nın "ol" demeden önceki hali gibi. Olup biten her şey, imgelemin tüm düşsel varlıkları, olaylar, anlar ve kâbuslar kitabın içindedir, siz ise dışında.

Sonra eliniz kitabın kapağını aralar... Aynanın ardındaki dünyaya geçmeye hevesli Alice'in aynaya dokunuşu gibi, parmak uçlarınız sayfanın pürüzsüz yüzeyinde gezinir, harfler dalgalanır, bir yaprak kıpırdar. Yüzyıllardan beri uyuyan bir varlığı uyandırmak gibidir bir kitabın kapağını açmak. Hele âşık katiller antolojisi ise elinizde tuttuğunuz, asıl bilmeniz gereken bir suç ortaklığının başında olduğunuzdur. Hem şahit, hem de zanlısınızdır artık. Ne de olsa parmak izleriniz kalacaktır sayfalarda...

Enver Ercan - İdil Önemli

ÂŞIK KATİLLER ANTOLOJİSİ

ODALIK PORTRERİ

Charles Baudelaire

Erkeklere özgü bir salonda, yani kibar bir kumarhanenin bitişiğindeki bir fümüarda, dört adam sigara tütürüp içki içiyordu. Ne kesinlikle genç, ne yaşlı, ne yakışıklı, ne de çirkindiler; ama ister yaşlı, ister genç olsunlar, sevincin her türlüşünü tatmış insanların şu tanınması hiç de güç olmayan seçkinliği, o anlatılmaz yanları, açık açık, "Biz dopdolu yaşadık, şimdi de sevip sayabileceğimiz şeyi arıyoruz," diyen o soğuk ve alaylı hüznün vardı üzerlerinde.

İçlerinden biri kadın konusuna getirdi söyleşiyi. Bu konuda hiç durmamak iyi olurdu; ama kimi düşünce adamları, içtikten sonra bayağı konuşmaları da yabana atmazlar. O zaman bir dans ezgisi dinler gibi dinler insan konuşanı.

"Her erkek bir toyluk çağı geçirmiştir," diyordu bu adam; orman perisinin bulunmadığı yerde, hiç tiksinti duyulmadan meşe gövdelerinin kucaklandığı çağdır bu. Aşkın ilk basamağıdır. İkinci basamağa geldi mi seçmeye başlar insan. Bir yargıya varabilmek için düşünebilmek demek, çoktan gerilemeye başlamış olmak demektir. İşte o zaman kesinlikle güzelliği arar insan. Bana gelince, beyler, ben üçüncü basamağın bunalımlı dönemine çoktan gelmiş olmakla onur duyuyorum, bu dönemde güzellik bile yetmez, kokuyla, süsle, vb... ile tuzlanıp biberlenmek gerekir. Hatta, bazı bazı, bilinmedik bir mutluluğu özlercesine, tam dinginliğin belirtisi olacak bir dördüncü basamağı arzuladığımı söyleyebilirim. Ama toyluk çağı bir yana bırakılırsa, tüm yaşamım boyunca, kadınların sinirlendirici budalalığı, öfkelenendirici bayağılığı herkesten fazla etkiledi beni. Hayvanların en çok sevdiğim yanı, saflıklarıdır. Son odalığımın bana neler çektiirdiğini buyrun siz yargılayın.

"Bir prensin piçiydi. Söylemeye ne hacet, güzeldi; yoksa ne diye seçecektim? Ama bu büyük niteliği, yakışksız ve biçimsiz bir hırsıla bozuyordu. Hep erkeklik taslamak isteyen bir kadındı. 'Erkek değilsiniz, siz! Ah! ben erkek olsaydım! Ben sizden daha erkeğim!' İçinden yalnızca şarkılar havalandığını görmek istediğim bu ağızdan çıkan nakaratlar hep böyle şeylerdi. Bir kitap, bir şiir, bir opera sözü geçip de hayranlığımı belirtmeye göreyim, 'Güçlü bir şey mi sanıyorsunuz yoksa?' derdi hemen. 'Siz güçten anlar mısınız ki?' Sonra da kanıtlar sıralamaya başlardı.

"Günün birinde kimyacılığa girişti; öyle ki, dudaklarıyla dudaklarım arasında camdan bir maske bulmaya başladım. Bütün bunlarla birlikte çok da uslu ydu. Bazı

bazı onu biraz fazla aşklı bir deviniyle itip kaktım mı kirletilmiş bir alingan kadın gibi çırpınırdı..."

"Nasıl bitti bu iş?" diye sordu, öbür üç kişiden biri. "Bu kadar sabırlı olduğunuzu bilmezdim."

"Tanrı her derdi dermanıyla verir. Ülküsel güce susamış Minerva'yı uşağımla baş başa buldum günün birinde, öyle bir durumdaydılar ki, yüzleri kızarmasın diye sessizce çekilmek zorunda kaldım. Akşam hesaplarını kapatıp ikisine de yol verdim."

"Beni sorarsanız, ben yalnız kendimden yakınıyorum," dedi onun sözünü kesen. "Mutluluk gelip evime yerleşti de ben onu tanıyamadım. Bu son zamanlarda yazgı yaratıkların en hoşunun, en uysalının, en sadığının, her zaman hazır, hem de coşkunluktan uzak bir kadının tadını çıkarma mutluluğunu getirmişti bana! 'Sizi hoşnut edecekse, baş üstüne!' En sık verdiği yanıt buydu. Bastonu alıp da şu duvarı, şu kanepeyi dövseniz, en azgın aşk atılışlarının odalığımdan göğsünden çıkardığı iniltilerden daha çok inilti çıkarırdınız. Bir yıl birlikte yaşadık, sonra hiçbir zaman haz duymadığını söyledi. Eşit koşullarda olmayan bu düellodan tiksindim, sonra evlendi eşsiz kız. Neden sonra aklıma esti, onu bir daha görmek istedim, altı güzel çocuk gösterdi bana, İşte böyle, sevgili dostum, sizin odalığınızken ne kadar bâkireysem, karılığım da o kadar bakireyim' dedi. Hiçbir şeyi değişmemişti kadının. Bazı bazı onu özlediğim olur. Onunla evlenmeliydim ben."

Ötekiler gülmeye başladılar, sonra bir üçüncü konuştu: "Beyler, sizlerin belki de kaçırdığınız ergileri tattım ben. Aşkta gülünçten, hayranlığa da yer veren bir gülünçten söz açacağım. Son odalığıma, sizin kendi odalıklarınızdan nefret ettiğinizden ya da onları sevdiğinizden çok daha fazla hayrandım. Benim kadar başkaları da hayrandı ona. Bir lokantaya girdik mi, aradan birkaç dakika geçmeden herkes yemeğini unutup onu seyredirdi. Garsonlar bile, kasa başındaki kadın bile, görevlerini unutacak derecede duyardı bu bulaşıcı esrimeyi. Kısacası, canlı bir acayiplikle baş başa yaşadım bir zaman. Dünyanın en kaygısız, en hafif davranışıyla yer, çiğner, kemirir, yutardı. Böylece uzun süre esrime içinde tuttu beni. Tatlı, dalgın, İngilizsi, romansı bir Acıktım!' deyişi vardı. Dünyanın en güzel dişlerini, insanı hem içlendirip hem keyiflendirebilecek dişlerini göstere göstere, gece gündüz yinelerdi bu sözcüğü, bu obur canavarı panayırlarda göstererek servetler kazanabilirdim. İyi besliyordum onu, gene de beni bıraktı... -Bir yiyecek satıcısı için mi?- Ona yakın bir şey, bir tür erzak memuru; kendine özgü bir el çabukluğuyla bu çocukcağıza birçok askerin tayınını sağlıyordur belki de. Hiç değilse ben böyle düşündüm."

"Ben genellikle bencil kadının başına kakılanın tersi yüzünden korkunç acılar çektim," dedi dördüncü adam. "Kadınlarınızın kusurlarından dert yanışınıza bakıyorum da çok haksız buluyorum sizleri, çok talihli ölümlüler!"

Ağırbaşlı, yumuşak görünümlü, açık kül rengi gözlerle, bakışı 'İstiyorum!' ya da 'Zorunlu!' yada 'Hiçbir zaman bağışlamam!' diyen şu gözlerle aydınlanan rahip yüzlü bir adam çok ciddi bir sesle söylemişti bu sözleri.

"Evet, bilirim sizleri, siz C..., sizde o sinirlilik, siz, K... ile J..., sizlerde de o korkaklık, o hafiflik olduktan sonra, tanıdığım kadınla bir arada yaşasaydınız ya kaçar, ya ölürdünüz. Ben yaşadım, gördüğünüz gibi. İster duyguda, ister hesapta olsun, hiçbir yanlışlık yapmasına olanak bulunmayan bir insan düşünün: umut kırıcı bir yaratılış huzuru düşünün; oyundan, sahtelikten uzak bir bağlılık; zayıflıktan uzak bir uysallık; şiddetten uzak bir güç. Aşkımın öyküsü, başdöndürecek kadar tekdüze, bir ayna gibi dupduru ve dümdüz bir yüzey üzerinde sonu gelmez bir yolculuğa benzetilebilir, bu ayna bütün duygu ve davranışlarımı kendi bilincimin alaylı doğruluğuyla yansıtabilirdi, öyle ki mantığa uymaz bir davranış ya da bir duyguyu göze alıp da ayrılmaz gölgemin dilsiz serzenişini hemen fark etmediğim olmazdı hiç. Aşk bana bir vasilik gibi görünüyordu. Ne budalalıklarımı engelledi, yapmadığıma şimdi pişman olduğum budalalıkları! İstemeye istemeye ne kadar borç ödedim! Kişisel çılgınlığımdan gelebilecek tüm kazançlardan yoksun bırakıyordu beni. Soğuk ve aşılmaz bir kuralla, tüm heveslerimin önüne set çekiyordu. En kötüsü, tehlike geçtikten sonra minnet de istemiyordu. Kaç kez, "Biraz kusurlu ol, aşağılık yaratık!"

Kusurlu ol ki, sıkıntısız, öfkesiz sevebileyim seni!" diye bağırarak gırtlığına yapışmaktan alıkoymadım kendimi! Yıllar boyunca hayran oldum ona, yüreğim kinle dola dola. En sonunda, bundan ölen ben olmadım!"

"Ya!" dedi ötekiler, "O öldü demek?"

"Evet! Böyle süremezdi. Aşk ezici bir karabasan olmuştu benim için. Politika diliyle, yenmek ya da ölmek, yazgı bunlardan birini seçmeye zorluyordu beni! Bir akşam, bir koruda... bir küçük göl kıyısında... hüzünlü bir gezintiden sonra, onun gözleri göğün tatlılığını yansıtırken, benim yüreğim cehennem gibi sıkılırken..."

"Ne!"

"Nasıl!"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Kaçınılmaz bir şeydi bu. Kusursuz bir uşağa sövemeyecek, bu uşağı kovamayacak kadar fazladır adalet duygum. Ama bu duyguyu bu yaratığın bende uyandırdığı dehşetle ayarlamak gerekiyordu; saygıda kusur etmeden başımdan atmalıydım bu yaratığı. Değil mi ki kusursuzdu, başka ne yapacaktım?"

Öbür üç arkadaş bulanık ve hafiften şaşkın bir bakışla baktılar adama; anlamıyormuş gibi davranırcasına, yeterince açıklamış bile olsa, kendilerinin böyle çetin bir şeyi yapamayacaklarını sezdiklerini söylemeden belirtmek istercesine...

Sonra, yaşamı, öylesine çetin olan Zamanı öldürmek, öylesine ağır akan Yaşamı <http://rapidshare.com/files/210185037/5-51-SMz.part6.rar> hızlandırmak için yeni şişeler getirttiler.

(Türkçesi: Tahsin Yücel)

İTİRAF

Guy de Maupassant

Marguerite de Therelles ölmek üzereydi. Elli altı yaşında olmasına rağmen, en aşağı yetmiş beşinde göstermekteydi. Sanki kendisine korkunç bir şey görünmüş gibi, vücudu müthiş titremelerle sarsılıp, gözleri ürkek bir hal almış, yüzü sapsarı kesilmiş olarak sık nefesler alıyordu.

Kendisinden altı yaş daha büyük olan kız kardeşi Suzanne, karyolanın ayak ucuna kapanmış bir vaziyette, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Artık son demini yaşayan hastanın yatağına yaklaştırılmış küçük bir masa üzerindeki mum yanıyor ve son duasını yapmak üzere rahibin gelmesi bekleniyordu.

Odanın içi, ölmekte olan insanların odalarında olduğu gibi, hüzünlü bir manzara arz etmekteydi. Her şeyde bir karışıklık, her tarafta bir düzensizlik göze çarpıyor ve yine her şeyde o korkunç ölümü bekler gibi bir hal bulunuyordu.

İki kız kardeşin hikâyesi bir hayli hazindi. Sonraları, bu hikâye herkes tarafından öğrenilmiş ve birçok kimseye gözyaşı döktürmüştü.

Büyük kardeş olan Suzanne, vaktiyle, kendisinin de aynı derecede sevdiği bir delikanlı tarafından çılgıncasına sevilmişti. İki âşık nişanlanmışlar, nikâh için tespit edilen günün gelmesi beklenirken Henry de Sampierre birdenbire ölmüştü.

Genç kızın ümitsizliği çok feci olmuş ve bunun üzerine artık evlenmemeye yemin etmişti. Nitekim sözünü tutmuş, dul elbiseleri giymeye başlamış ve bu elbiseleri üzerinden hiç çıkarmamıştı.

O sıralarda henüz on iki yaşlarında olan küçük kardeşi Marguerite, bir sabah gelip ablasının kolları arasına atılarak, ona, "Abla, senin bedbaht olmanı istemiyorum," demişti. "Bütün hayatın boyunca ağlamayı istemiyorum. Senden hiç ayrılmayacağım, asla ayrılmayacağım! Ben, ben de evlenemeyeceğim. Daima senin yanında kalacağım, daima, daima!"

Suzanne, bu çocuk fedakârlığı karşısında etkilenmiş, ama bu sözlere pek inanmamıştı.

Fakat küçük kız sözünü tutmuş ve ailesinin ricalarına, ablasının yalvarmalarına rağmen evlenmemişti. Güzeldi, hem de pek güzeldi. Kendisini sever

gibi görünen ve evlenmek isteyen birçok genci reddetmiş, kardeşinden hiç ayrılmamıştı.

Birbirlerinden bir defa olsun ayrılmaksızın, hayatlarını bütün günlerini beraberce geçirmişler, hep bir arada yaşamışlardı. Birbirlerinden ayrılmaksızın, hep beraberce dolaşmışlar, beraber gezinmişlerdi. Fakat, Marguerite daima kederli, düşünceli ve belki de göstermekte olduğu o fedakârlıktan dolayı üzülen ablasından daha hüzünlü görünüyordu. Çabucak ihtiyarlamış, yaşı daha otuza gelir gelmez, saçları kırışmış ve kendisini kemiren gizli bir hastalığa tutulmuş gibi, mustarip bir hal almıştı.

Şimdi de ölüme evvela o hazırlanıyordu.

Yirmi dört saatten beri hiç konuşmamıştı Yalnız, gün doğarken, "Rahip bulup getirin, artık zamanıdır," demişti. Sonra, spazmlar geçirerek, sanki kalbinden gelip ağzından bir türlü dışarı çıkamayan müthiş sözler varmış gibi dudakları kımıldayarak ve bakışları çok korkunç bir hal alarak, sırt üstü yatar bir vaziyette kalmıştı.

Son derece üzüntü içinde olan kardeşi kendinden geçmiş bir halde ağlıyor, alnını yatağın kenarına koyarak, "Margot, zavallı Margotcuğum, yavrucuğum," diye tekrarlıyordu.

Ona daima "Yavrum" diye hitap etmiş, kardeşi de ona daima "Abla" demişti.

Bir aralık, merdivenden ayak sesleri geldi. Kapı açıldı. Kilisede ilahi okuyan çocuklardan biri göründü ve onun arkasından, üstünde beyaz pelerini olan yaşlı rahip içeri girdi. Hasta kadın, rahibi görünce bir sarsıntı geçirdi, dudaklarını açtı ve iki üç kelime söylemek istedi.

Rahip Simon yaklaştı; hastanın elini tuttu, alnından öptü ve çok tatlı bir sesle, "Tanrı sizi affetsin, evladım," dedi. "Cesaretinizi bırakmayınız, konuşunuz."

Bu sırada Marguerite, tepeden tırnağa titreyerek ve sinirli hareketleriyle bütün karyolayı sarsarak, kekeler gibi, "Otur abla, dinle," dedi.

Rahip, karyolanın ayak ucuna kapanmış olan Suzanne'a doğru eğildi, onu bir koltuğa oturttu ve her iki kardeşin ellerini tutarak dua etti:

"Ulu Tanrım! Onlara kuvvet bahşet. Onlardan merhametini esirgeme." Marguerite konuşmaya başlamıştı. Kelimeler, takattan düşmüş bir insanın sözleri gibi, boğazdan, birer birer, boşuk heceler halinde çıkıyordu.

"Abla, beni affet, affet beni! Bütün hayatım boyunca, şu an için ne kadar korktuğumu bir bilsen."

Suzanne'ın gözleri doluydu:

"Affedilecek ne kusurun ne var ki, yavrum? Sen bana her şeyini verdin, kendini feda ettin, sen bir meleksin..."

Fakat Marguerite onu durdurdu:

"Sus, konuşma!... Bırak ben konuşayım... Sözümü kesme... Çok uğursuz bir şey. Bırak da her şeyi söyleyeyim... Sonuna kadar her şeyi anlatayım... Dinle, hatırlıyor musun?... Henry..."

Suzanne ürperdi ve kız kardeşinin yüzüne baktı. Öteki devam etti:

"Anlamak için her şeyi duymam lazım. O zamanlar, on iki, sadece on iki yaşındaydım, iyi hatırlarsın, değil mi? Ne kadar şımartılmışım. Canım ne isterse onu yapıyordum!... Beni ne kadar şımarttıklarını hatırlarsın tabii!... Dinle. Evimize ilk geldiği zaman, ayağında pırıl pırıl parlayan çizmeler vardı. Peron önünde attan inmiş ve üzerindeki elbiseden dolayı özür dilemişti. Babamıza bir haber getirmişti. Hatırlıyorsun, değil mi? Bir şey söyleme... Sadece dinle... Onu görünce, çok güzel bulduğum için hemen tutulmuş ve onun konuştuğu süre içinde salonun bir köşesinde ayakta durmuştum. Çocuklar ne kadar da garip ve müthiş oluyorlar... Evet, ben bir rüya görüyordum!

"Evimize birçok defa geldi... Ona gözlerimi açarak, bütün ruhumla bakıyordum... Ben, yaşıma göre büyümüş bir çocuktum... Ve inanılmayacak derecede kurnazdım... Ondan başka bir şey düşünmüyordum. İsmi çok hafif bir sesle söylüyordum: Henry, Henry de Sampierre!

"Bir süre sonra, onun seninle evleneceğini söylemişlerdi. Ah, abla, bu haber beni çok üzmüştü. Derin bir ıstırap içindeydim! Gözüme uyku görmeksizin, üç gecemi ağlamakla geçirmiştım. O, hemen hemen her gün, öğle üzeri, yemekten sonra geliyordu... Herhalde hatırlarsın! Bir şey söyleme... Dinle... sen ona çok sevdiği pastaları yapıyordun... Halbuki o pastaların nasıl yapıldığını ben de

biliyordum... Gerekirse, o pastaları ben de yapabilirdim. Pastaları zevkle yiyor, sonra bir bardak şarap içiyor, 'Çok nefis' diyordu. Bunu da hatırlarsın, tabii!

"Kıskanç olmuştum. Tam manasıyla kıskançtım! Evlenme zamanınız yaklaşmaktaydı. Nihayet, on beş günlük bir vakit kalmıştı. Çıldıracak gibiydim. Kendi kendime, 'Suzanne'la evlenmeyecek, hayır, evlenmeyecek, istemiyorum!' diyordum. 'Büyüdüğüm zaman benimle evlenecek. Ben bu kadar çok sevebileceğim bir erkeği hiçbir zaman bulamam.'

"Nikâhtan on beş gün önce bir akşam, onunla birlikte, mehtapta, şato önünde dolaşıyordun. İşte orada, çam altında, büyük çamın altında seni kucakladı, kolları arasına aldı ve uzun uzun öptü. Hatırlıyorsun, değil mi? Herhalde, ilk defa olarak... Evet... İlk defa olarak, salona girerken çok sararmış bir haldeydi çünkü!

"Ben sizi görmüştüm. Ağaçların arkasındaydım. Deli gibi olmuştum. Müthiş sinirliydim. Elimden gelse sizi öldürecektim. Kendi kendime, 'Suzanne evlenmeyecek, asla evlenmeyecek! Hiç kimseyle evlenemeyecek!' diyordum. Birdenbire, ondan korkunç biçimde nefret etmeye başlamıştım. İşte o zaman ne yaptım, biliyor musun?... Dinle... Bahçıvanın, serseri köpekleri öldürmek için o hamurları nasıl yaptığını görmüştüm. Bahçıvan bir şişeyi taşla kırıyor ve küçük cam kırıklarını etle karıştırılmış hamur içine koyuyordu.

"Annemin dolabından küçük bir ecza şişesi almış, bir çekiçle kırarak parçalarını ufalamış ve bunları cebimde saklamıştım. Cam kırıkları parlak bir toz halindeydi... Ertesi gün, sen yine küçük pastalar yapmıştın. Pastaları bir bıçakla yardım ve cam tozlarını içine koydum... O üç pasta yedi, ben de bir tane yedim... Diğer altı pastayı havuza attım... İki kuğu üç gün sonra öldü... Hatırlıyorsun, değil mi? Hayır... Bir şey söyleme... Dinle, sadece dinle. Yalnız, ben ölmedim... Fakat hastalıktan da hiçbir zaman kurtulamadım... Dinle... Gayet iyi biliyorsun... O öldü... Fakat, bu ölüm hiçbir şey değilmiş!... Asıl sonrası feci oldu... Çok müthiş bir şeydi bu.

"Hayatım, bütün hayatım mahvoldu. Ne ıstıraptı, ne işkenceydi bu! Kendi kendime, kardeşimden kesinlikle ayrılmayacağımı söylüyordum... Öleceğim sırada ona her şeyi anlatacaktım.. İşte, o zamandan beri, hep bu anı, bütün hakikati söyleyeceğim bu anı düşündüm. İşte, o an geldi çattı şimdi... Bu müthiş, çok feci bir şey abla!

"Sabah akşam, gece gündüz, hep düşündüm. Bütün bunları söylemem gerekiyordu. Bekliyordum... Fakat, bu ne müthiş bir işkenceydi!.. Şimdi her şey anlaşıldı... Bana hiçbir şey söyleme... Korkuyorum... Çok korkuyorum! Birazdan ölünce, onu göreceğim... Düşün bir kere, onu görmek?... Evvela ben göreceğim onu! Hiç de cesaretim yok... Öleceğimi biliyorum. Beni affetmeni istiyorum... Sadece bunu istiyorum senden... Senin tarafından affedilmeden onun karşısına çıkmak istemiyorum. Rahip efendi, söyleyiniz ona, beni affetsin... Rica ediyorum... Affedilmeden ölmek istemiyorum..."

Kadın susmuş ve büzülmüş parmaklarıyla yorganını tutarak, nefes nefese kalmıştı.

Suzanne yüzünü elleri arasında gizliyor ve hiç kıpırdamıyordu. Uzun zaman ve bütün hayatı boyunca seveceği o erkeği düşünüyordu! Ne güzel, ne samimi bir hayat süreceklerdi! Hiçbir zaman kaybolmayacak olan o mazideki adamı tekrar görüyordu. O buseyi, o biricik buseyi hatırlıyordu! O buseyi bütün ruhunda saklamıştı. Bütün hayatı, onsuz ne kadar boş, ne kadar da manasız geçmişti!...

Rahip birdenbire doğruldu; gür bir sesle, "Matmazel Suzanne," dedi, "hemşireniz ölmek üzere!" Suzanne, bunun üzerine, ellerini yüzünden çekti, gözyaşlarıyla ıslanmış yüzü meydana çıktı. Kardeşi üzerine eğilerek, onu yanaklarından öptü:

"Affediyorum, seni affediyorum yavrum..."

(Türkçesi: Ferid Namık Hansoy)

HAN İLE OĞLU

Maksim Gorki

"Bir zamanlar Mosolayma el Asvab adında bir Kırım Hanı ile onun Tolayk Algalla adında bir oğlu vardı..."

Sırtını bir çınarın kalın gövdesine dayayan kör bir Tatar dilenci, bu sözlerle, anıları pek zengin olan Kırım Yarımadası'nın efsanelerinden birini anlatıyor, zamanın yerle bir ettiği han sarayının taşları üzerine oturan sırmalı parlak cepkenler, başlıklar giymiş bir grup Tatar da, dilencinin çevresinde onu dinliyordu. Akşam olmak üzereydi, güneş sessiz sessiz denize iniyordu; güneşin kırmızı ışıkları yıkıntıların çevresindeki yeşilliklerden geçerek yapışkan sarmaşıkların, yosunların kapladığı taşlara parlak lekeler bırakarak düşüyordu. Rüzgâr yaşlı çınarların tepesinde uğulduyor, çınar yapraklarından sanki havadan gözle görülmeyen ırmaklar çıkıyormuş gibi hissettiren duyuluyordu.

Kör dilencinin sesi ölgün ölgün titriyor, taş kesilmiş yüzünün buruşuklarında huzurdan başka bir şey göze çarpmıyordu; ezberlediği sözler birbiri ardından ağzından döküldükçe, dinleyicilerin gözleri önünde duyguca zengin eski günlerin tablosu canlanıyordu...

Han yaşlıydı, haremde pek çok karısı vardı. Kadınların hepsi de onu severlerdi. Çünkü Han, yeteri kadar ateşli ve güçlüydü; onları okşarken hepsi de bu ateşten erirlerdi. Saçları kırılaşmış da olsa, yüzleri buruşuklar içinde de bulunsa, kadınlar kendilerini ateşli bir şekilde okşayan erkekleri severler, çünkü güzellik, yumuşak bir ciltle yanakların kırmızılığında değil, kuvvettedir.

Han'ı bütün karıları severlerdi. Han ise yalnız Dnyeper bozkırlarından getirilen bir Kazak kızını sever, çeşitli ülkelerden gelen, bahar çiçekleri kadar güzel, hayatlarından memnun üç yüz kadının doldurduğu büyük haremdeki öbür karılarından en çok onu okşardı. Han, karıları için lezzetli, güzel yemekler pişirmelerini buyurur, onların istedikleri gibi gülüp eğlenmelerine izin verirdi.

Kazak kızını sık sık yanına çağırır, denize bakan kalesinde bir kadının gönlünün çekebileceği her şeyi onun için hazır bulundururdu: Güzel yemekler, çeşit çeşit kumaşlar, altınlar, renk renk taşlar, müzik, uzak ülkelerden gelen eşsiz kuşlar ve onu seven Han'ın ateşli okşamaları. Yaşantısının türlü yorgunluklarından sonra günlerini onun yanında dinlenerek, gönlünü eğlendirerek geçirir ve bilirdi ki, oğlu Algalla, hanlığın şerefine düşürmeden Rus topraklarından oradan oraya bir kurt gibi dolaşacak, her akından sonra zengin ganimetlerle, yeni cariyelerle, yeni şanlarla ülkesine dönecek, ardında ise yangınlar, ölümler, kan ve korku bırakacaktır.

Bir gün Algalla, Ruslar üzerine yaptığı bir akından döndü; onun şerefine günlerce bayram yapıldı. Yarımada'nın bütün mirzaları bu bayramda toplanarak şölenlere, şenliklere katıldılar, tutsakların gözlerine nişan alarak ok attılar, bilek güreşine tutuştular, düşmanlarının baş belası, hanlıklarının baş dayanağı olan Algalla'nın gözüpekliğini överek yediler içtiler. Oğlunun başarısına en çok sevinen yaşlı Han olmuştu. Oğlunun bir kahraman olduğunu görüp, ölümünden sonra hanlığının güçlü ellere kalacağını bilmek onu mutlu ediyordu.

Mutlu ettiği için de, oğluna olan sevgisini görsünler diye, beyleri, mirzaların hazır bulunduğu birşölenle kadehi elinde şunları söyledi:

"Ey benim iyi yürekli oğlum, Âlgalla! Tanrı'ya şükürler, Peygamber'in adı şad olsun!"

Bu sözler üzerine hep birlikte, gür bir sesle Peygamber'in adını andılar.

"Tanrı büyüktür! Bana, ölmeden önce gençliğimin oğluma geçtiğini gösterdi, şu ihtiyar gözler güneşi göremez olduktan, yüreğimi kurtlar yiyip bitirdikten sonra da yaşamaya devam edeceğimi biliyorum artık! Tanrı'ya bin kere şükürler olsun ki, bana bileği bükülmez, yüreği pek, zihni açık, aslan gibi bir oğul verdi... Ey Algalla, dile benden ne dilersen, yerine getirilecektir."

Henüz yaşlı Han'ın sesinin yankıları kesilmemişti ki, Tolayk Algalla ayağa kalktı, kartal gözleri gibi parlayan, kömür gibi kara gözlerinden ateşler saçarak, "Ey Hakan babam, bana tutsak Rus kızını ver!" dedi.

Han sustu, ama ancak kalbinin titremesini bastırmaya yetecek kadar susmuştu, bu sessizlikten sonra da gürler gibi, "Peki!" dedi. "Şöleni bitirelim, ondan sonra alıp götürürsün."

Yiğit Algalla sevinçten kızardı, kartal gözleri parladı, dimdik ayağa kalkarak, Han babasına, "Ey Hakan babam, onu bana armağan edeceğimi biliyordum!"

dedi. "Biliyordum bunu... Oğlun sana köle olsun! Kanım son damlasına kadar senin için aksın, uğruna ölümden ölüme koşayım!"

"Bir şey istemem!" dedi Han.

Uzun yılların şaniyla, sayısız kahramanlıklarla taçlanan ak başı göğsüne düştü.

Çok geçmeden şöleni bitirdiler ve konuşmadan, yan yana saraydan çıkarak haremın yolunu tuttular.

Karanlık bir gece vardı dışarda, gökyüzünü koyu bir halı gibi örten bulutların arkasından ne bir yıldız, ne de ay görünüyordu.

Baba-oğul karanlıkta uzun süre yürüdüler. Sonunda Han el Asvab şunları söyledi:

"Günden güne hayatım sönüyor, yorgun kalbimin vuruşları gittikçe yavaşlıyor, göğsümdeki ateş azaldıkça azalıyor. Hayatımın tek ışığı, tek sıcaklığı Kazak kızının okşamarıydı... Söyle bana Tolayk, söyle, sana çok mu gerek Rus kızı? Ona karşılık karılarımın yüzünü, hepsini al, senin olsun!..."

Tolayk Algalla içini çekiyor, susuyordu...

"Surda kaç günüm kaldı? Günlerim sayılı artık... O benim son sevincimdi. Beni tanıyor, beni seviyor; o da giderse beni, şu yaşlı adamı kim sevecek, söyler misin? Öbürlerinden hiçbirini; Algalla!..."

Algalla susuyordu...

"Onu kucakladığını, onun seni öptüğünü bile bile nasıl yaşarım? Kadın karşısında ne babalık vardır, ne oğulluk, Tolayk! Kadın karşısında biz iki erkeğiz, oğlum... Günlerimi doldurmak bana pek zor gelecek... Bedenimdeki eski yaraların hepsi de açılsaydı, kanımı son damlasına kadar çekselerdi de, bu geceyi yaşamasaydım, Tolayk, oğlum!"

Oğlu susuyordu... Haremın kapısının önünde durdular, onu açmadan önce başları önlerinde, konuşmadan uzun zaman beklediler.

Karanlık bir gece vardı, gökte bulutlar koşuyor, ağaçları sarsan rüzgâr uğuldayarak esiyor, dalları gürültüyle birbirine çarpıyordu...

"Onu çoktandır seviyorum, baba," dedi Algalla, yavaşça.

"Biliyorum... Ama onun seni sevmediğini de biliyorum."

"Onu düşündükçe yüreğim parçalanacakmış gibi oluyor."

"Şimdi benim ihtiyar kalbimi neyin doldurduğunu sanıyorsun?"

Yeniden sustular. Algalla içini çekti.

"Bilge bir molla bana gerçeğin ta kendisini söylemiş de haberim yokmuş: Kadın erkeğe her zaman zararlıdır, çünkü güzel olursa başkalarında ona sahip olma isteği uyandırırken, kocasını kıskançlık acılarına boğar; çirkin olursa, kocası başkalarına imrenerek acı çeker; ne güzel, ne de çirkin olursa, kocası onu güzel bir kadın yapar, ama sonra yanıldığını anlayarak bu kadın yüzünden yine acı çeker..."

"Bilgelik gönül sızısına çare değil," dedi Han.

"Birbirimize acıyalım, baba..."

Başını kaldıran Han, kederli kederli oğluna baktı:

"Öldürelim onu," dedi Tolayk.

Han biraz düşündükten sonra, "Sen kendini ondan da, benden de çok seviyorsun," dedi yavaşça.

"Sen de öyle..."

Yeniden sustular.

"Evet! Ben de öyle!" dedi Han, üzüntüyle. Kederinden çocuk gibiydi.

"Ne diyorsun, öldürecek miyiz?"

"Onu sana veremem!" dedi Han.

"Ben de daha fazla dayanamam! Ya yüreğimi sök al, ya da onu bana ver..."

Han susuyordu.

"Ya da uçurumdan denize atalım."

Han da bir yankı gibi, "Uçurumdan denize atalım," diye üsteledi oğlunun sözlerini.

O sırada hareme girdiler, Rus kızı yumuşak bir halının üzerinde uyuyordu. Onun yanında durdular, onu uzun uzun seyrettiler. İhtiyar Han'ın gözlerinden gümüş sakalına yaşlar akıyor, orada inci taneleri gibi parlıyordu; gözleri alev alev yanan oğlu ise ayakta dikiliyordu. Algalla, tutkusunu yenmek için dişlerini gıcırdatarak kızı uyandırdı. Kazak kızı uyandı, gül gibi taze pembe yüzünde

maviş maviş gözleri açıldı. Algalla'yı görmediği için kırmızı dudaklarını Han'a uzattı:

"Öp beni yaşlı kartal!" dedi.

"Toplan bakalım... Bizimle geliyorsun," dedi Han, yavaşça.

O zaman kız, hem Algalla'yı hem de ihtiyar kartalın gözlerindeki yaşı gördü. Zeki kadındı, durumu kavrayıverdi:

"Geliyorum," dedi. "Ne bana, ne başkasına, diye karar verdiniz anlaşılan. Yüreği berk olanlar ancak böyle karar verirler. Geliyorum..."

Böylece konuşmadan, üçü birden denize doğru yürüdüler. Dar patikalardan geçiyorlardı. Rüzgâr uluyor, uğulduyordu...

İncecik bir kızdı; çok geçmeden yoruldu, ama gururu el vermediği için onlara bir şey söylemedi.

Han'ın oğlu, onun geri kaldığını fark ederek, "Korkuyor musun?" diye sordu.

Kız ona sert sert baktı, kanlar içindeki ayağını gösterdi...

Algalla, kıza kollarını uzattı.

"Seni götüreyim!" dedi.

Ama o, ihtiyar kartalının boynuna sarıldı. Han onu kollarında tüy gibi kaldırarak taşımaya başladı; kız ise Han'ın kucağında otururken, gözlerine gelmesin diye dalları Han'ın yüzünden uzaklaştırıyordu. Böylece uzun zaman yürüdüler, sonunda denizin uğultusu işitilmeye başladı.

Arkadan yürüyen Tolayk, babasına, "Bırak önden yürüyeyim," dedi, "yoksa seni hançerlemek geliyor içimden."

"Geç! Allah bu isteğinin cezasını verir ya da başışlar, bu O'nun bileceği iş; ben baban olarak başışlıyorum seni. Sevmenin ne demek olduğunu bilirim."

İşte deniz önlerinde; kopkoyu, kıyısız bir deniz. Dalgalar kayaların dibinde boğuk şarkılar söylüyor, aşağıdaki karanlık ve soğuk hava insana ürperti veriyor.

"Elveda!" dedi Han, kızı öperek.

"Elveda!" dedi Algalla, kızı selamlayarak.

Kız, kayaları döven dalgalara baktı, korkuyla geriye çekildi, ellerini göğsüne bastırdı.

"Beni atın!" dedi onlara.

Algalla, inleyerek ona kollarını uzattı. Han, kızı kollarına aldı, bağrına bastırdı, öptü kokladı, sonra da onu başının üzerinde havaya kaldırarak kayalardan aşağıya fırlattı.

Aşağıda dalgalar korkunç bir gürültüyle çalkalanıyordu; ne kızın suya düşüşü, ne bir çığlık, ne de başka bir ses seçilebiliyordu. Han, kayalardan sarkarak karanlık boşluğa kulak kabarttı; denizin bulutla karıştığı sonsuz boşlukta deniz uğulduyor, esen rüzgâr Han'ın kirlaşmış sakalını uçuruyordu. Ellerıyla yüzünü kapayan Tolayk, taşlaşmış gibi sessiz, babasının tepesinde dikiliyordu. Zaman ilerliyor, rüzgârın önüne kattığı bulutlar gökyüzünde birbirini kovalıyordu. Bulutlar, denize doğru uzanmış yüksek bir kayanın üzerinde yatan Han'ın düşünceleri gibi karanlık, somurtkandı.

"Gidelim baba," dedi Tolayk.

"Bekle," diye fısıldadı Han. Bir şeyler dinliyormuş gibi. Yeniden uzun bir zaman geçti, aşağıda dalgalar çalkalanıyor, rüzgâr kayalara yükleniyor, ağaçlar da ıslık çalıyordu.

"Gidelim, baba."

"Biraz daha bekle."

Tolayk Algalla, bir süre sonra yine aynı şeyi söyledi:

"Gidelim, baba."

Han, son günlerinin sevincini yitirdiği yerden bir türlü ayrılmak istemiyordu.

Ama her şeyin bir sonu vardır. İşte, Han da bütün kudreti ve gururuyla yerinden doğruldu, kaşlarını çattı, boğuk sesiyle, "Gidelim," dedi.

Böylece yürümeye başladılar, ama biraz sonra Han durdu:

"Ben niçin ve nereye gidiyorum, Tolayk? Hayatımın tek sevinci de gittikten sonra da daha ben ne yaşarım? Ben ihtiyar bir adamım, bundan böyle beni sevecek bir kadın çıkmaz; biri tarafından sevilmedikten sonra da insan ne diye yaşamalı?"

"Babacığım, zenginliğin, ünün yeter sana."

"Bana sevgilimin bir öpücüğünü geri ver de, bütün bunlar senin olsun. Bir kadının sevgisi dışında her şey ölümlüdür bu dünyada. Sevilmeyen erkek yaşamıyor demektir, geçen boş yıllarına ancak acınır onun. Elveda oğlum, Tanrı'nın rahmeti, ömrünün geceleriyle gündüzlerinde senin üzerinden eksik olmasın."

Böyle diyerek Han, yüzünü denize çevirdi.

"Baba! Baba!" dedi Tolayk. Daha başka bir şey söylemedi. Çünkü ölüm bir insana gülüyorsa, söyleyecek ne bulunabilir ki?

"Bırak beni!"

"Ya Tanrı?"

"O biliyor."

Han çabuk adımlarla uçuruma doğru koştu, kendini aşağıya attı. Oğlu durduramadı, durdurmak için yetişemedi. Denizden yine bir ses gelmedi; ne Han'ın çığlığı, ne de düşerken çıkaracağı gürültü... Yalnızca dalgalar fışkırdıyor, rüzgâr vahşi vahşi uluyordu.

Tolayk Algalla aşağılara baktı baktı, sonra şöyle söyledi:

"Ey Tanrım, bana da babamınki gibi sağlam bir yürek ver!"

Ondan sonra gecenin karanlığına daldı...

İşte, Han Mosolayma el Asvab böyle öldü, onun yerine Tolayık Algalla Kırım Hanı oldu...

(Türkçesi: Mehmet Özgül)

HAN'IN CİNAYETİ

Şiga Naoya

Bıçak atılarak yapılan bir varyete numarası sırasında, Han adında genç bir Çinli hokkabaz, karısının şah damarını kesti. Kazanın kurbanı o anda öldü. Han da hemen tevkif edildi.

Tiyatro müdürü ile Han'ın Çinli yardımcısı, numaraları halka takdim eden adamla üç yüzden fazla seyirci de bu kazaya şahit olmuşlardı. Salonun dip tarafında da bir polis memuru oturmaktaydı. Bu kadar tanık bulunmasına rağmen, bu öldürmenin önceden mi tasarlandığı, yoksa kazayla mı olduğu bir türlü öğrenilemedi.

Han, numarasını şöyle yapıyordu: Karısı aşağı yukarı kapı kanadı büyüklüğünde bir tahta levhanın önüne geçip duruyordu; ondan üç buçuk metre uzakta durmakta olan Han, bıçaklarını beşer santimetre arayla kadının vücudunun etrafına atıyor, böylelikle onun vücudunun resmini çizmiş oluyordu. Bir bıçağın elinden fırladığı her sefer, sanki bu hareketini belirtmek istermiş gibi, küçük bir çığlık koparıyordu.

Sorgu yargıcı tiyatro müdürünü sorguya çekerek işe başladı:

"Sizce güç bir numara mıydı bu?" diye sordu.

"Tecrübeli birisi için güç numara değildir şüphesiz. Ama çelik gibi sağlam sinirler, çok büyük de bir dikkat ister."

"Pekâlâ. O halde, bu iş için kazadır dersek, çok seyrek görülen cinsten bir kaza olmalı bu, öyle değil mi?"

"Evet. Hem zaten numaranın tehlikeli tarafları olsaydı, tiyatromda katiyen yaptırmazdım bunu."

"O halde sizce cinayet kastı var mı bu işte?"

"Hayır, sanmıyorum. Sebebi de şu: Üç buçuk metre uzaktan yapılan böyle bir numara için ustalık kadar, içgüdü de lazımdır. Hepimiz bu işte bir terslik bahis konusu olamayacağını düşündük ki, doğrusu da budur; fakat olup bitenlerden sonra, bir hesap yanlışının her zaman mümkün olacağı da inkâr edilemez."

"O halde sizce kazanın sebebi ne? Beceriksizlik mi, yoksa önceden tasarlanmış bir hareket mi?"

"Ne söylesem yalan."

Yargıç pek güç durumdaydı. Tipik bir adam öldürme olayı karşısında bulunuyordu ama, tedbirsizlik yüzünden mi adam öldürmeydi bu, yoksa bilerek, isteyerek bir cinayet mi işlenmişti? "Ortada cinayet varsa, mükemmel bir cinayet olmalı," diye düşündü.

Sonra da yıllardan beri Han'la birlikte çalışmakta olan Çinli yardımcısı sorguya çekmeye karar verdi.

"Han nasıl bir hayat sürerdi?" diye sordu.

"Gayet basit bir hayat. Ne kumar oynar, ne de kadın peşinde koşardı. Zaten geçen yıl Hristiyan dinini kabul etmişti. İngilizce de öğrenmiş olduğu için, boş zamanlarında dinle ilgili kitaplar okuyordu. Kutsal Kitap gibi kitaplar yani."

"Peki, karısı nasıl bir kadındı?"

"Sapına kadar namuslu kadındı. Gezici artistler her zaman sağlam ayakkabı değillerdir, siz de bilirsiniz. Bayan Han hoş, güzel bir kadındı. Birçok erkek peşinde dolaştı ama hiçbirine yüz vermedi."

"Karı ile kocanın huyları, ahlakları nasıldı acaba?"

"İkisi de yumuşak başlı, terbiyeli insanlardı. Eşlerine dostlarına karşı çok nazik, cömert davranıyorlar, kimseyle kavga etmiyorlardı. Yalnız..."

Sözünün burasında durdu, biraz düşündükten sonra devam etti:

"Size bunu söyleyeceğim ama, Han'ın üzüleceğinden pek korkuyorum. Fakat tam manasıyla gerçeği söylemiş olmak için şunu da belirtmeliyim ki, başkalarına karşı çok nazik, çok cömert olan bu iki insan, birbirlerine karşı acayip şekilde zalimdiler."

"Neden?"

"Bilemiyorum."

"Peki, hep böyle mi oldu bu?"

"Hayır. Bundan iki yıl önce Bayan Han çocuk doğurdu. Erken doğan çocuk üç gün sonra öldü. İşte, o günden sonra karı kocanın ilişkilerinde bir değişiklik oldu. Olmayacak şeyler yüzünden dehşetli kavgalar etmeye başladılar. Han kireç gibi bembeyaz oluyor, sonunda birdenbire susuveriyordu. Ama bir kere bile karısına el kaldırmadı. Prensiplerine aykırıydı bu galiba. Yalnız yüzüne bakınca, gözlerinden ışıldayan öfkeyi hemen görmek mümkündü. Korkutucu bir şeydi bu bazen."

"Bir gün Han'a, 'Madem geçinemiyorsunuz, niçin ayrılmıyorsun karından?' diye sordum. 'Onu sevdiğim filan yok artık, ama boşanmak için de ortada yeterli sebep yok,' diye cevap verdi. Kadın da bunun farkına varmıştı tabii, o da yavaş yavaş kocasını sevmez oldu. Han anlattı bunları bana. Kutsal Kitap'ı, vaazları filan da öfkesini dizginlemek, karısına olan nefretini önlemek için okumaya başladı galiba. Zaten karısından nefret etmesi için ortada belirli bir sebep yoktu. Bayan Han, zavallı bir yaratıktı gerçekten. Üç yıla yakın bir zamandan beri Han'la yaşıyordu. Gezici artist olarak memleketin hemen her yerini dolaşmışlardı. Han'ı bırakıp babasının evine dönseydi, yeniden evlenmeye pek imkân bulamazdı sanıyorum. Bu kadar uzun zaman sürtmüş bir kadına kaç erkek güvenir ki! Hiç geçinemiyorlardı ama, Han'ın yanında bu yüzden kaldı herhalde."

"Peki, kadının ölümü hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Yani, Han'ın karısını kazayla mı, yoksa isteyerek mi öldürdüğü konusunda ne düşündüğümü mü sormak istiyorsunuz?"

"Evet."

"Efendim, o günden sonra ben de çok düşündüm bunu. Fakat olay üzerinde ne kadar çok düşünürsem, onu o kadar az anlıyorum. Numaraları halka takdim eden arkadaşşımla da konuştum bu işi, ama olup bitenlere o da akıl erdiremiyor."

"Pekâlâ. Yalnız, söyleyin bakayım, bu iş olduğu anda, bunun kaza olup olmadığını kendi kendinize sormak aklınıza geldi mi, gelmedi mi?"

"Evet, ben de düşündüm bunu. Şey... Kendi kendime de, 'Tamam, öldürdü kadını,' dedim."

"İsteyerek mi yani?"

"Evet. Ama numaraları takdim eden arkadaş, 'Ters bir hareket yaptı,' diye düşündüğünü söyledi."

"Ama o, onların aile hayatının içyüzünü sizin gibi bilmiyordu, değil mi?"

"Bilmiyordu tabii, ama sonradan benim de içime şüphe düştü. Aralarında olup bitenleri biliyordum ya, belki bu yüzdendir ki, o anda Han'ın kadını kazayla değil de, bilerek öldürdüğünü sanmışımdır."

"Han o anda ne yaptı?"

"'Eyvah!' diye bağırdı. Hemen başımı kaldırdım, kadının boğazından kan fışkırdığını gördüm. Birkaç saniye ayakta kaldı, derken dizleri büküldü, vücudu

öne doğru eğildi. Bıçak yaradan düştüğü zaman, kadın da külçe gibi yere yığılıverdi. Kimse onun için bir şey yapacak durumda değildi artık... Hepimiz taş kesilmiştik... Han'a gelince, onun nasıl bir hale girmiş olduğunu anlatamayacağım, o sırada onun yüzüne bakmıyordum çünkü. Ancak kendi kendime, 'Sonunda öldürdü kadını,' diye düşündükten sonradır ki, ondan tarafa döndüm. Gözlerini kapamış, yüzü kireç gibi bembeyaz olmuştu. Rejisör hemen perdeyi indirtti. Bayan Han'ı yerden kaldırdıkları zaman ölmüştü, Han diz çöküp uzun sessiz sessiz dua etti."

"Üzgün müydü?"

"Üzgündü tabii, altüst olmuştu."

"Peki. Bazı tamamlayıcı şeyler öğrenmek istersem yine çağırtacağım sizi."

Çinli yardımcı dışarıya çıktıktan sonra, yargıç, Han'ı çağırttı. Artistin zeki yüzü solgun ve çöküktü; sinirlerinin çok gergin olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu.

Han oturduktan sonra yargıç, "Daha önce tiyatro müdürüyle yardımcınızı sorguya çektim," dedi. "Şimdi de size birkaç soru soracağım."

Han başını eğdi.

Yargıç devam etti:

"Söyleyin bakayım, karınızı sevmiş miydiniz hiç?"

"Evlendiğimiz günden çocuğumuzun doğumuna kadar bütün benliğimle sevdim onu."

"Peki, çocuğun doğumu üzerine tavrınız neden değişti?"

"Çocuk benden değildi de ondan."

"Çocuğun babasının kim olduğunu biliyordunuz demek."

"Biliyordum galiba. Çocuk karımın kuzeninden oldu sanıyordum."

"O adamı yakından tanıyor muydunuz?"

"Çok yakından tanıyordum hem. Bize evlenme fikrini ilk veren o oldu. Karımla evleneyim diye de o ayak diredi."

"Evlenmeden önce de karınızla ilişkisi var mıydı?"

"Evet. Zaten çocuk da biz evlendikten sekiz ay sonra doğdu."

"Yardımcınızın söylediğine göre, çocuk vaktinden önce doğmuş."

"Ben de herkese böyle dedim zaten."

"Bu çocuk kısa zaman sonra da ölmüş, değil mi? Neden öldü acaba?"

"Annesinin yatağında yatarken boğularak öldü."

"Karınız mahsus mu boğdu onu acaba?"

"'Kazayla oldu,' dedi bana."

Yargıç hiçbir şey söylemeksizin Han'ın yüzüne baktı. Han başını kaldırdı, ama bundan sonraki soruyu bekleyerek gözlerini yere dikmiş olduğu halde durdu.

Yargıç sordu:

"Karınız kuzeniyle olan ilişkisini itiraf etmiş miydi size?"

"Bana hiçbir şey söylememişti. Ben de ona hiçbir şey sormamıştım. Çocuğun ölümü meseleyi halletti, diye düşünüyordum; bu işte de mümkün olduğu kadar büyüklük göstermeye karar vermiştim, fakat..."

"Fakat sonunda yapamadınız bunu, değil mi?"

"Hayır, sonunda bu çocuğun ölümünün yeterli bir ceza olmadığı sonucuna vardım. Karımdan uzak olduğum zamanlar soğukkanlılığımı koruyabiliyordum ama onun yanındayken içinde bir şey düğümleniveriyordu. Onu görür görmez öfkeden kıvranmaya başlıyordum."

"Ne diye boşanmadınız peki?"

"Birçok defa düşündüysem de bunu, karıma hiç söz etmedim. 'Beni bırakırsan, yaşayamam artık,' diyordu."

"Sizi seviyor muydu?"

"Hayır, sevmiyordu."

"Peki, neden böyle söylüyordu öyleyse?"

"Galiba hayatın maddi tarafını kastediyordu. Ağabeyi aile ocağını mahvetmişti; karım da hiçbir akli başında insanın gezici bir artistle evli bir kadını almak istemeyeceğini biliyordu. Sonra, ayakları çok küçük olduğundan, ağır işler yapacak durumda değildi."

"Cinsel hayatınız nasıldı?"

"Hemen hemen bütün evli çiftlerin ilişkileri gibiydi."

"Karınız size yakın davranıyor muydu?"

"Pek değil. Ama aslında öyle düşünüyorum ki, bana karılık etmeyi çok güç bir iş saymaktaydı. Fakat yine de dayandı bu işe. Hemen hemen aklın alamayacağı kadar büyük bir katlanma gücü vardı çünkü. Benim gittikçe batağa saplanışımı gözlerinde soğuk, zalim bir ışıltıyla seyrediyordu. Kendime daha rahat, daha iyi bir yaşantı sağlamak için çırpındığımı gördükçe, gözlerinden bana karşı en ufak bir yakınlık parıltısı bile geçmedi."

"Ne diye daha kesin bir karar almadınız? Hatta bırakabilirdiniz onu."

"Bir ülküm vardı da ondan."

"Ne gibi?"

"Karıma karşı hiçbir haksız harekette bulunmayacak şekilde davranmak istiyordum... Ama sonunda başaramadım bu amacımı."

"Karınızı isteyerek mi öldürdünüz?"

Han cevap vermedi, yargıç sorusunu tekrarladı. Han neden sonra cevap verdi:

"Onu öldürmek düşüncesi aklıma gelmeden önce, 'ölseydi iyi olurdu' diye sık sık düşünmüştüm."

"O halde, kanun yasak etmeseydi, onu öldürecektiniz demek?"

"İşin kanuni yönü üzerinde durmuyordum ben. Hayır, aslında korkak olduğum için yapamadım bunu. Ayrıca, daha iyi bir hayat sürmek için derin bir arzu besliyordum."

"Ama yine de onu öldürmeyi tasarladınız, değil mi?... Sonradan, demek istiyorum yani."

"Hiçbir zaman karar veremedim buna. Ama her şeye rağmen şurası da doğru ki, bir defasında onu öldürmeyi düşündüm."

"Bu olaydan çok önce mi?"

"Bir akşam önce... Ya da, belki o sabah."

"Kavga mı etmiştiniz?"

"Evet."

"Ne yüzden?"

"Hiç önemi olmayan, saçma bir şey yüzünden."

"Olup biteni anlatmaya çalışın bana, bakayım."

"Yemekler.yüzünden olmuştu bu. Karnım aç olduğu zaman çabucak kızırıveririm ben. O akşam karım işi avareliğe vurmuş, yemek de saatinde hazır olmamıştı. Bunun üzerine kızdım."

"Her zamankinden daha mı sert davrandınız?"

"Hayır, ama kızgınlığım daha sonra da uzun zaman devam etti, pek böyle olmazdı her zaman. Galiba son haftalarda, kendime sağlamak istediğim o daha iyi yaşayış tarzı yüzünden epey kafa yormuştum; fakat bu amaca erişmek için hiçbir çare göremiyordum. Gidip yattım ama uyuyamadım. Kafamın içinden bin türlü kaygı verici düşünce geçiyordu. Ne yaparsam yapayım, bu kadar üstüne düştüğüm bu işi gerçekleştiremeyeceğimi, ne kadar çabalarsam çabalayayım, korkunç bir hapishaneye benzeyen şimdiki hayatımdan kurtulamayacağını anlamaya başlıyordum. Bu ümitsizlik verici durum, evli olmamdan doğuyormuş gibi geliyordu bana. Karanlıklardan kurtulmama yardım edecek ufacık bir ışık bulayım istiyordum, fakat bu arzu da yavaş yavaş sönmekteydi. Kaçıp gitmek gibi bir ümit de içimde yer etmişti ama, bunun büsbütün kaybolduğu gün, bir canlı cenazeye döneceğimin farkındaydım."

"İşte o zaman, zihnimden şu korkunç düşünce geçti: 'Ah, bir ölse o! Ne diye öldürmeyeyim onu sanki?' O andan sonra da, böyle bir işin sonuçlarına kafa yormaya başladım. Hapse mi girecektim?... Bir hücrede süreceğim ömür şimdiki hayatımdan daha kötü olamazdı ki... Hatta, tersine... Bununla beraber, karımı öldürmekle işin yoluna girmeyeceğini de hissediyordum. Tıpkı canıma kıymak gibi, bir çeşit kaçış olacaktı bu. 'Her günün bana getirdiği ıstıraplara katlanmam lazım, bunlardan kurtuluş çaresi yok çünkü.' Böyle düşünüyordum işte. Şimdi ise hayatım kesintisiz bir ıstırap haline geldi. Zihnim böyle işkence içinde kıvranıp dururken, çektiğim azaba sebep olan yarattığın da yanımda yatmakta olduğunu unutacak hale geliyordum. Bitkin bir haldeydim ama, uyuyamadan, öylece upuzun yatıyordum. Sonunda bir çeşit sersemlik içine düşüyordum ve harıl harıl işlemekte olan beynim uyuştukça, karımı öldürme düşüncesi de yavaş yavaş zihnimden siliniyordu. Kâbuslardan sonra insanın vücuduna da, zihnine de bir bitkinlik çöker hani; bu yüzden benim de elim ayağım kesilmişti sanki. Derken

daha iyi bir hayat sürmek için verdiğim güzel kararları düşündüm ve anladım ki, bu işi başarmak için gerekli ruh kuvvetine sahip değilim. Şafak sökerken, karımın da benim gibi uyumamış olduğunu gördüm..."

"Yataktan kalkınca her zamanki gibi mi davrandınız?"

"Birbirimizle konuşmadık."

"Peki, madem durum bu hale gelmişti, niçin bırakmayı düşünmediniz onu?"

"Bunun meseleyi çözmeye yeter olduğunu mu söylemek istiyorsunuz yani? Hayır, sadece bir kaçıştan ibaretti bu. Dediğim gibi, hiçbir haksızlık yapmamaya karar vermiştim."

Han, yargıca yalvaran bir tavırla bakıyordu. Yargıç ona, "Devam edin," diye işaret etti.

"Ertesi gün bitkin bir haldeydim, sinirlerim de çok gergindi tabii. Yerimde duramıyordum. Giyinir giyinmez evden fırladım. Şehrin en ıssız köşelerinde avare avare dolaştım. Kafamı kurcalayan tek şey, şimdiki yaşayış tarzımı değiştirme çaresini bulmak gerektiği idi, ama karımı öldürmeyi düşünmüyordum. Aslında, bir gün önce beslediğim öldürme düşünceleriyle bir cinayet işlemeye karar vermek arasında kocaman bir uçurum vardı. O akşamki temsili de düşünmedim. Temsili düşünseydim, bıçak atma numarasını yapmaktan vazgeçerdim muhakkak. Onun yerine koyacak bir düzine numaram vardı belki."

"Her neyse, akşam oldu, sahneye çıkma sırası bize geldi. Beklenmedik bir şey olacak gibi hiçbir duygu doğmadı içimde. Her zamanki gibi kâğıt keserek ve döşemeye birkaç bıçak saplayarak, seyircilere bıçakların keskin olduklarını gösterdim. Sonra da karım, sırtına Çin milli kıyafetini giymiş halde sahneye çıktı. Her zamanki gibi sevimli sevimli gülümseyerek seyircileri selamladı, sonra gidip tahta levhanın önüne geçti. Ben de bıçakların birini alıp onun karşısına geçerek her zamanki uzaklıkta durdum."

"İşte, önceki akşamdan beri ilk defa o anda göz göze geldik. O akşamki temsil için de, çok büyük ustalığa ihtiyaç gösteren bu numarayı seçmemem gerektiğini anladım. Sinirlerime hâkim olayım diyordum, ama ta iliklerime kadar işlemiş olan yorgunluk engel oluyordu buna. Koluma artık hâkim olamadığımı hissettim. Kendimi yatıştırmak için bir saniye gözlerimi yumdum, baştan ayağa titremekte olduğumu fark ettim."

"Zaman gelmişti. İlk bıçağımı başının üstüne attım. Bıçak her zamankinden iki santim yukarıya saplandı. Karım kollarını kaldırdı, ben de ondan sonraki iki bıçağı onun koltuk altlarına fırlatmaya hazırlandım. Birinci bıçak parmaklarımın arasından fırladığı zaman, onu bir şeyin tuttuğunu sezer gibi oldum. Bıçakların havadaki yörüngesini tam tamına ölçme yeteneğini kaybetmiştim artık. Bıçak gideceği yere ulaşıyorsa, tamamen tesadüfi olacaktı bu. Hareketlerim katı, yavaş bir hal almıştı."

"Karımın boynunun sol yanına bir bıçak attım. Tam sağına da ikinci bir bıçak atmak üzereydim ki, bakışında acayip bir ifade gördüm. Korkudan çıldırmış gibi bir hali vardı. Bir saniyeden daha az bir zaman içinde kendisine doğru uçmaya hazır olan bu bıçağın, gelip boynunu deleceği içine mi doğmuştu yoksa? Başım dönüyordu, bayılacak gibiydim. Bıçağı ne olursa olsun atmaya zorladım kendimi..."

Yargıç hiç ses çıkarmıyor, dikkatle Han'ın yüzüne bakıyordu.

Han sözlerini bitirdi:

"Birdenbire, öldürdüm onu, diye düşündüm."

"İsteyerek mi, demek istiyorsunuz yani?"

"Evet. Birdenbire, bilerek yapmışım bunu gibi geldi bana."

"Sonra da sessiz sessiz karınızın ölüsünün yanına diz çöküp dua ettiniz, öyle mi?"

"Evet, öyle. O anda aklıma geliveren bir hileydi bu. Herkesin beni koyu Hristiyan sandığını biliyordum. Fakat bir yandan da dua eder gibi yaparken, aslında büyük bir soğukkanlılıkla, ne gibi bir tavır takınacağımı düşünüyordum."

"İsteyerek hareket ettiğinize emindiniz demek."

"Evet, ama 'kazayla oldu bu iş' diyebileceğimi de anlayıverdim hemen."

"Peki, niçin bunun kasten yapılmış bir hareket olduğuna inanmıştınız öyleyse?"

"Kendimi kaybetmiş bir haldeydim de ondan."

"Bunun kaza olduğuna etraftakileri inandırma işini başardığınızı mı sanıyordunuz?"

"Evet. Ama sonradan bunun üzerinde düşününce tüylerim diken diken oldu. Dehşetli bir kedere kapılmış gibi bir tavır takındım. Bu komediye elimden geldiği kadar iyi oynamaya çalıştım. Ama dikkatli bir kimse, kederimin içten olmadığını hemen anlayabilirdi. Her neyse, o akşam, mahkemede beraat etmemem için hiçbir sebep olmadığını düşündüm. Büyük bir soğukkanlılıkla kendi kendime, Aleyhimde en küçük bir delil bile yok ki,' dedim. Evet, karımla aramızdaki geçimsizliği herkes biliyordu, ama ben, 'Bu iş kazadır,' diye ayak dirersem, kimse bunun aksini ispat edemeyecekti. Olup bitenleri zihnimden bir defa daha geçirince fark ettim ki, karımın ölümü pekâlâ kötü bir tesadüfe yorulabilirdi.

"İşte o zaman acayip bir soru sordum kendime: Bunun bir kaza olmadığına neden bu kadar emindim? Bir akşam önce onu öldürmeyi düşünmüştüm gerçi; ama beni, bu işte bilerek, isteyerek hareket ettiğimi sanmaya zorlayan da bir akşam önceki bu tasarımı değil miydi? Yavaş yavaş öyle bir noktaya geldim ki, olup bitenleri kendim de anlayamaz, işin içinden çıkamaz oldum. Bunun üzerine dehşetli bir sevinç duydum. Dayanılmaz bir sevinçti bu. Avazım çıktığı kadar bağırarak istiyordum."

"Sonunda bunun bir kaza olduğuna karar verdiğiniz için mi? "

"Hayır, tam tamına öyle değil. İsteyerek mi, istemeyerek mi hareket ettiğimi anlayacak halde değildim de ondan. Beraat edebilmek için de başımdan geçen olayı olduğu gibi anlatmanın daha iyi olacağına karar verdim. 'Kaza oldu' diyerek kendimi de, başkalarını da aldatmaktansa, ne .diye gayet dürüst davranıp, 'ne olduğunun farkında değilim' dememeliydim. Bıçağı atarken ters bir hareket yaptım diyemem. Ama hareketimi bilerek yaptığımı da kabul edemem. Aslını ararsanız ne 'suçluyum' ne de 'suçsuzum' diyeceğim."

"Öyle sanıyorum ki, bana anlattıklarınız gerçek," dedi. "Bir soru daha soracağım size: Karınız öldü diye üzülüyor musunuz?"

Han sustu. Yargıç da uzun zaman sessiz sessiz durdu. Sonra düşünceli, derin bir sesle, "Hayır, hiç üzülmiyorum. Karımdan en çok nefret ettiğim anlarda bile, onun ölümünden söz ederken bu kadar büyük bir sevinç duyacağım hiç aklıma gelmemişti."

Yargıç, "Peki, gidebilirsiniz," dedi.

Han eğildi, tek kelime söylemeksizin odadan çıktı. Yargıç acayip bir heyecana kapılmış olduğu halde, kalemi eline aldı. Masanın üstünde, önünde yayılı duran resmi kâğıdın en altına şunları yazdı:

"Suçlu değildir."

(Türkçesi: Samih Tiryakioğlu)

AVUKAT

Reşat Nuri Güntekin

Mahkeme salonunda o gün durulacak yer yoktu. Ahali birbirini eziyordu. Fakat, müddeiumumi söze başlarken ortalığa soğuk bir mezar sessizliği çöktü. Maznun mevkiinde elleri arkasında, sıkıldığı başından yalnız kumral saçları görünen siyahlı bir genç vardı.

Ahali, ondan ziyade biraz ileride sakin ve dalgın oturan avukatı Behiç Necdet Bey'e dikkat ediyordu. Behiç Necdet, memleketin en muvaffakiyetli avukatlarından. Üzerine aldığı davaların ekserisini kazanırdı. Güzel söz meraklıları zaman zaman sırf onu dinlemek için işlerini bırakır, mahkemeye gelirlerdi.

Fakat Behiç Necdet Bey, bugün her zamanki uyanık ve sevimli çehresiyle mahkemeye geç gelmişti. Hasta ve yorgun görünüyordu. Genç katili, hiç olmazsa darağacından kurtaracağını ümit edenler için bu çok fena alametti. Şu halde ölüm muhakkaktı. Mamafih bunun böyle olacağı çoktan belliydi. Nihat isimdeki bu katil, musikişinastı. Herkes, onu mazlum ve temiz bir sanatkâr olarak biliyordu. Fakat onun yalnız sanata hizmet etmek için yaratılmış zannedilen güzel elleri bir gece, birkaç lira için, ihtiyarca bir kadının boğazını sıkımişti.

Vaka, Büyükada'da geçmişti. Bir gece, mahalle bekçisi tek başına oturan bu dul kadının evinden boşuk sesler geldiğini işitmiş, düdükle polisi çağırmıştı. Biraz sonra polisler kapıyı kırarak eve girmişler, ihtiyar kadını merdiven başında boğulup öldürülmüş bulmuşlardı. Derhal sokak başları tutulmuş, beş on dakika sonra da katil, bir bahçe duvarından atlayıp kaçarken yakalanmıştı. Bu, hemen bir cürm-ü meşhuttu.

Sorgu hâkimi, Nihat'a, evvela ihtiyar kadının sadece yaralı olduğunu söylemek suretiyle hakikati itiraf ettirmişti. Fakat genç adam, sonradan bunu şiddetle reddetmişti. Mahkemede ise sorulan suallere yalnız sükût ile mukabele etmişti.

Muhakemenin cereyan tarzı ve şahitlerin ifadesi Nihat'ın katil olduğuna ve ihtiyar kadını parası için öldürdüğüne şüphe bırakmıyordu. Taammüt de muhakkaktı. Çünkü musikişinasın vakadan evvel birkaç gün oralarda dolaştığı görülmüştü.

Katilin müdafaasını avukat Behiç Necdet'in deruhte etmesine bir sebep vardı. Nihat, onun çok sevdiği bir arkadaşının oğluydu. Arkadaşının ölümünden sonra bu, belli başlı bir işi olmayan, biraz serserice çocuğu epeyce himaye etmişti. Bunun için onu büyük bir hararetle müdafa etmesi beklenirdi. Halbuki o, bugün bilâkis çok cansız ve sönüktü. Dosyası kapalıydı. Elinde sadece buruşuk bir kâğıt vardı.

Biraz sonra müddeimumi, maznunun başını isteyerek sözünü bitirdi.

Reis, "Söz, müdafa vekilindir," dediği zaman, dinleyiciler arasından bir ihtiyar, "Behiç, galiba müdafaasını hazırlamak için muhakemenin tehirini isteyecek," dedi.

Avukat, aynı yorgun tavırla ayağa kalktı. Bilekleriyle önündeki kürsüye dayanarak ağır ağır söze başladı:

"Yanılmaz hükümler vermek yalnız Allah'a mahsustur," dedi. "Müvekkilimin masum olduğuna kendim de inanmıyordum. Bu, gözümün önünde geçmiş kadar kati bildiğimiz bir cinayetti. İnkâr yolunu tutamayacaktım. Müvekkilim için adalet değil, merhamet ve mürüvvet isteyecektim. Fakat tesadüfe benzeyen bir vaka bu çocuğun aranılan katil olmadığını bana ispat etti. İki kelimeyle izahat verdiğim ve elimdeki vesikayı okuduğum zaman, muhterem heyeti hâkime de bu hakikati anlayacak ve maznuna derhal hürriyetini iade edecektir."

Avukat, bunları söyledikten sonra başı dönüyor gibi hafifçe sendeledi. Mendiliyle alnındaki teri sildi. Salon hayret içindeydi. Madem ki avukat müvekkilini darağacından kurtaracak kati delili bulmuştu, bu kadar meysus görünmesinde ne mana vardı?

Behiç Necdet, terli alnına yapışan kır saçlarını sert bir hareketle kaldırdı. Gözleri canlandı:

"İtiraf edeyim ki, bu vesikayı mahkemeye vermek hususunda çok tereddüt ettim. Müvekkilimi kurtarmak benim için bir zaferdir... Fakat şu var ki, bu zafer beni yıkacak... Yirmi beş senedir namuskâr bir sai ile insanlar arasında kazandığım mevkii ve güzel ismi mahvedecek... Fakat ne yapalım, vazife... İhtiyar kadının katili, müvekkilim Nihat Bey değildir... Nihat Bey, o gece sevdiği kadının evindeydi. Gece yarısına doğru dışarıda gürültüler işittiler... Kadın, Ada'da hava tebdiline gelmiş bir veremliydi. Fena halde korktu. Bayılacak gibi oldu. Nihat Bey de korkmuştu. Fakat metanetini kaybetmedi: 'Sen itidalini muhafaza et... Ben nasıl olsa kaçırım. Muvaffak olamazsam bile, herhalde bu evden başka bir yerde saklanırım,' dedi. Civar bahçelerin duvarlarından atlayarak kaçıyor. Fakat birdenbire yakalandı. Katili yakaladığını zanneden polis, araştırmalarına nihayet verdi. Bu suretle hakiki katil de kaçıp kurtuldu. Müvekkilim, kendini kurtarmak için sevdiği kadını ele verecek kadar düşkün bir adam değilmiş... Binaenaleyh, muhakemede sükût etti. Belki darağacına kadar da bu sükûta devam cesaret bulacaktı. Kadına gelince, o da sükût ediyordu. Zaten hasta olduğu için sıhhati büsbütün bozuktu. Yatağa düştü. Doktorlar ancak bir ay yaşayabileceğini söylüyorlar. Belki nasılsa ölüp gideceğini bildiği, belki de bu genci çok sevdiği için hakikati söylemeye karar verdi. Bana bir mektupla küçük bir paket gönderdi. Pakette, Nihat Bey'in sekiz on mektubu vardı. Bunlardan birini hapisneden yazıp göndermeye muvaffak olmuştu. Biraz sonra onları mahkeme huzurunda okuyacağım. Evvela bana yazılan mektubu aynen okuyorum:

Behiç Bey,

Uzun tereddütlerden sonra sana bu mektubu yazmaya karar verdim. Benim için ne kadar acı olursa olsun, bu itiraftan sonra daha rahat öleceğimi ümit ediyorum. Tereddüdüm şundan ileri geliyordu. İtirafımla masum bir genci ölümden kurtaracaktım. Fakat bunu yapmakla seni mahvedecektim. Sen ki, bu facianın en masum kurbanısın. Acaba buna hakkım var mı?

Nihayet şuna karar verdim. Hakikati sana bütün açıklığıyla itiraf edeceğim ve son kararı senden isteyeceğim: "Vazife, bu masum genci ölümden kurtarmamızı icap ettiriyor," dersen ne âlâ... Şayet böyle demeyip de, "Onu kurtarmak, kendi hayatımı yıkmak, müebbeden başka insanlarla göz göze gelemeyecek bir hale düşmektir," dersen onu da kabul ederim. Geçen vakaya rağmen, sana ve fikirlerine ne kadar hürmet ettiğimden şüphe etmezsın.

Avukat, tekrar susarak alındaki tersi sildi, sonra mektupta yazıldığı gibi, artık başka insanlarla göz göze gelmekten korkuyormuş gibi, uzaklara bakarak devam etti:

"Mevzubahis olan kadının kim olduğunu anladınız, reis beyefendi. Okumaya devam ediyorum."

Avukat, mektubu tekrar eline aldığı zaman, reis ağır bir sesle, "Kâfi," dedi. "Vazifeniz hitam buldu. Mektubu ve diğer evrakı mahkemeye tevdi ediniz. Çıkabilirsiniz."

İki saat sonra Nihat'a serbest olduğunu söylediler. Genç adam, koridorlara çöken karanlık içinde ilerliyordu. Merdivenin başında bir gölge gördü. Bir ses, avukat Behiç'in sesi, "Nihat Bey," dedi.

Genç adam heyecanından tıkanarak, "Behiç," dedi.

Biraz evvel velinimetî hükmünde olan avukata büyüklüğünün ulviyetini söylemek için lakırdı bulamıyor, ayaklarına kapanmak ister gibi hareket ediyordu.

Avukat, "Masumdunuz," dedi. "Kurtulmanız gayet tabii bir şeydi... Ben de sadece avukatlık ve meslek adamı vazifemi yaptım. Şimdi yalnız sizinle iki insan olarak bir hesabımız kalıyor ki, şimdi onu temizleyeceğiz," dedi.

Ve cebinden rovelverini çıkararak Nihat'a ateş etti.

EMILY İÇİN BİR GÜL

William Faulkner

Miss Emily Grierson öldüğünde, cenaze törenine tüm kasaba katılmıştı. Erkekler, düşmüş bir anıta gösterilen saygı dolu bir sevgi; kadınlar ise daha çok, on yıldan bu yana yaşlı bir hizmetlinin -yarı aşçı yarı bahçıvan- dışında kimsenin girmedığı bir evin içini görme merakıyla doluydular.

Bir zamanlar beyaz renkli, büyük ve kare biçiminde ahşap bir evdi. Yetmişli yılların renkli modasına uygun olarak kubbecikler, kuleler ve kıvrımlı balkonlarla süslenmiş olan bu ev, geçmişin en seçkin sokaklarından birinde yapılmıştı. Fakat garajlar ve pamuk çıırçırları, bu semtin en görkemli adlarını bile yok etmişti. Pamuk arabaları ve petrol pompaları gibi çirkinliklerin arasında ise Miss Emily'nin evinin o inatçı ve nazlı çürüyüşü yükselmekteydi. Miss Emily de artık o görkemli adlara katılmış ve Jefferson Savaşı'nda yaşamlarını yitirmiş, yüksek sınıftan gelen ve adları belli olmayan askerlerin yattığı, sedir ağaçlarının gölgesindeki mezarlığa gitmişti.

Miss Emily, yaşamı boyunca belediye başkanı olan ve zenci kadınların sokaklarda önlüksüz dolaşmalarını yasaklayan yasayı ortaya atan Albay Sartoris'in 1894 yılında kendisine vergi affı getirmesinden bu yana, kasabada bir gelenek, bir görev, bir endişe kaynağı ve bir tür kalıtsal zorunluluk olmuştu. Ona sunulan bu ayrıcalık, babasının ölümüyle başlamış ve neredeyse sonsuza kadar devam etmişti. Miss Emily bu tür yardımları kabul eden biri değildi. Albay Sartoris, Miss Emily'nin babasının kasabaya zamanında para yardımında bulunduğu yönünde bir masal uydurmuştu ve kasaba da bu iş ilişkisi sonucu, Miss Emily'ye vergi affı getirmişti. Yalnızca Albay Sartoris'in kuşağından ve düşünce biçiminden gelen biri böyle bir şey uydurabilir ve buna yalnızca bir kadın inanabilirdi.

Belediye başkanlıklarını ve üyeliklerini, daha çağdaş düşüncelere sahip bir sonraki kuşak ele aldığında, bu anlaşma bazı hoşnutsuzluklara neden oldu. Yılın ilk günü Miss Emily'ye bir vergi bildirimi yollandı. Fakat şubat ayı geldi ve hiçbir yanıt alınamadı. Ona resmi bir mektup yazılıp, kendisine uygun olan bir zamanda polis müdürünü görmesi istendi. Bir hafta sonra belediye başkanı bir mektup yazıp onunla görüşmek istediğini ve kendi arabasını gönderebileceğini belirtti. Yanıt olarak da eskimiş bir kâğıda, soluk bir mürekkeple yazılmış bir not aldı. Notunda belediye başkanına artık evinden dışarı çıkmadığını belirten Miss Emily, zarfın içine ayrıca hiçbir yorum yapmaksızın vergi bildirimini de koymuştu.

Belediye meclisi üyeleri özel bir toplantıya çağrıldılar. İçlerinden bir temsilci grubu Miss Emily'nin, yaşlı kadının sekiz on yıl önce porselen boyama dersleri vermeyi bıraktığı günden beri hiçbir konuğun geçmediği kapısını çaldı. Yaşlı zenci onları karanlık bir girişe aldı. Girişin diğer ucunda, daha karanlık gölgelere tırmanan bir merdiven vardı. Ortaliğa toz ve kullanılmamışlık kokusu çökmüştü; ağır ve rutubetli bir koku. Zenci, gelenleri oturma odasına aldı. Oda, ağır ve deri kaplı mobilyalarla döşenmişti. Zenci, pencerelerden birinin panjuru açtığında, koltukları kaplayan derinin çatlaklar içinde olduğunu gördüler ve üzerlerine oturduklarında bacaklarının arasından, odaya giren tek ışık dalgası içinde küçük zerrecikler halinde salınan bir toz bulutu yükseldi. Şöminenin yanı başında duran ve artık donuklaşmış altın yaldızlı sehpanın üzerinde, Miss Emily'nin babasının karakalemle yapılmış bir portresi asılıydı.

İçeri girdiğinde ayağa kalktılar: Siyahlar içinde, beline kadar inen ve kemerinin içinde yok olan ince bir altın zincir takmış, abanoz ağacından bir bastona dayanan ve donuklaşmış sarı saçları olan, küçük ve şişman bir kadındı. Kemikleri küçük ve ince yapıydı; belki de bu nedenle, başka bir kadında hafif bir tombulluk olarak değerlendirilecek fazla kiloları, onu aşırı şişman gösteriyordu. Uzun bir zaman durgun su içinde kalmış bir beden gibi şişmiş görünüyordu, yüzünün rengi de solmuştu. Geliş nedenlerini açıklayan konukların birinden diğerine yönelen gözleri, tıpkı bir hamurun içine gömülmüş kömür parçacıkları gibi yüzünün sarkan etleri arasında yitip gidiyordu.

Onlara oturmalarını söylemedi. Kapıda öylece durdu ve sessizce grubun sözcüsünün anlattıklarını dinledi. Adam sonunda kekeleyerek duraladı. Oluşan sessizlik içinde, kadının beline kadar inen altın zincirin ucundaki görünmez saatin tik-taklarını duyuyorlardı.

Sesi kuru ve soğuktu. "Jefferson'da benim vergim yok. Albay Sartoris bunu bana açıkladı. Belki içinizden biri kayıtlara bakabilir, böylece tatmin olursunuz."

"Fakat biz çoktan baktık. Biz belediyeden gelen yetkilileriz, Miss Emily. Polis müdürünün imzasını taşıyan bildirimi almadınız mı?"

"Evet, elime bir kâğıt geçti," dedi Miss Emily. "Belki o kendini polis müdürü olarak görüyor... Ama benim Jefferson'da vergim yok."

"Fakat bakın, kayıtlarda bunu kanıtlayan hiçbir bilgi yok. Biz yasalara göre..."

"Gidip Albay Sartoris'le görüşün. Benim Jefferson'da vergim yok."

"Fakat Miss Emily..."

"Albay Sartoris'e gidin." (Albay Sartoris öleli neredeyse on yıl olmuştu.)

"Benim Jefferson'da vergim yok. Töbe!" Zenci odaya geldi "Beylere kapıyı göster."

Böylece onları yenilgiye uğratmıştı, tıpkı otuz yıl önce, bu koku içinde babalarını yenilgiye uğrattığı gibi. Babasının ölümünden iki yıl, sevgilisinin ise -herkesin onunla evleneceğini düşündüğü - kendisini terk etmesinden kısa bir zaman sonraydı. Babası öldükten sonra dışarı çok az çıkmaya başladı; sevgilisi gittikten sonra da insanlar onu hemen hiç görmez oldu. Birkaç kadın da davet edilmeden evine gitme yüzüzlüğünü gösterse bile içeri alınmadılar ve evdeki tek yaşam belirtisi olarak, o zamanlar genç bir adam olan, elindeki alışveriş sepetiyle eve girip çıkan zenci kaldı.

"Bir erkek mutfağın altından kalkabilir mi hiç?" diye düşünen kadınlar, kokuyu duyduklarında pek şaşırmadılar. Büyük ve kalabalık dünya ile yüce ve yüksek Griersonlar arasındaki başka bir bağdı bu.

Seksen yaşındaki bir kadın, belediye başkanı olan Hakim Stevens'a yakınmıştı.

"Peki, ben bu konuda ne yapabilirim ki hanımefendi?" diye sordu belediye başkanı.

"Ona, bunu durdurması yönünde bir uyarıda bulunun," dedi kadın. "Bu ülkede yasa yok mu?"

"Eminim buna gerek kalmayacaktır," dedi Hakim Stevens. "Büyük bir olasılıkla zencinin öldürdüğü ve bahçede bıraktığı bir yılan ya da faredir. Ben gidip adamla konuşurum."

Ertesi gün belediye başkanına iki yakınma daha geldi. Bunlardan biri çekingen bir hoşnutsuzlukla konuşan bir adamdı. "Bu konuda gerçekten bir şey yapmalıyız, efendim. Miss Emily'nin canını sıkacak en son kişi ben olmak isterim, fakat bir şeyler yapmalıyız: O gece belediye meclisi üyeleri toplandı -üç gri sakallı ve yeni kuşaktan bir genç."

"Düşünmeye gerek yok," dedi genç adam. "Evini temizletmesi için ona bir uyarı gönderelim. Bunu yapması için de ona belli bir zaman veririz, eğer bu zaman içinde istenileni yapmazsa..."

"Bayım, saçmalamayın," dedi Hakim Stevens. "Bir bayana, yüzüne karşı kötü koktuğunu mu söyleyeceksiniz?"

Böylece ertesi gün, gece yarısından sonra, dört adam Miss Emily'nin bahçesine girerek evin çevresinde soyguncular gibi sinsi ve sessizce dolandılar.

İçlerinden biri omzuna astığı bir torbadan düzenli hareketlerle yerlere tohum atma hareketi yaparken, diğerleri de duvar diplerini ve kilere açılan kapıların çevresini kokluyordu. Kiler kapısını açıp içeri kireç serptiler. Aynı işlemi evin çevresine de uyguladılar. Bahçeden çıkarılarken, önceden karanlık olan bir odanın ışığı yandı ve içerdeki ışığı arkasına almış olan Miss Emily'nin oturan bedeni görüldü. Başı ve kolları belli olmayan Miss Emily'nin hareketsiz bedeni bir putu andırıyordu. Adamlar sessizce bahçeden çıktılar ve sokağı boydan boya saran ağaçların gölgelerine karıştılar. Bir iki hafta sonra koku ortadan kalktı.

İşte, insanlar o zaman ona üzülmeye başladılar. Miss Emily'nin büyük halası Bayan Wyatt'ın aklını sonunda tamamen nasıl kaçırdığını anımsayan kasabamızdaki insanlar, Grierson ailesinin kendilerini olduklarından daha yüksek gördüklerine inanıyordu. Genç erkeklerden hiçbiri Miss Emily gibilerine uygun değildi. Uzun bir zaman boyunca onları bir tablo gibi gördük; beyazlar giyinmiş zayıf Miss Emily arka planda, önde de ona sırtı dönük biçimde duran ve elinde bir at kırbacı tutan babasının silueti. Her ikisi de, arkalarında duran kapalı sokak kapısıyla çerçevelenmiş gibiydi. Miss Emily otuz yaşına gelip de hâlâ evlenmediğinde tam olarak sevinmemiştik, fakat inancımızı da yitirmemiştik; ailesindeki bu akıl hastalığıyla bile Miss Emily'nin daha şansı vardı.

Babası öldüğünde, kendisine yalnızca içinde oturduğu evin miras kaldığını öğrendik; insanlar bir bakıma sevinmişti. Sonunda Miss Emily'ye acıyabilirlerdi. Tek başına ve yoksul kalan Miss Emily, sonunda insanlaşmıştı. Artık o da bir iki kuruşun hesabını yapmanın heyecanını yaşayacaktı.

Babasının ölümünden sonraki gün, tüm kadınlar geleneğe uyarak, onu teselli edip yardımda bulunmak üzere evine gittiler. Miss Emily onları kapıda karşıladı; her zamanki gibi giyinmişti ve yüzünde hiçbir üzüntü belirtisi yoktu. Gelenlere babasının ölmediğini söyledi. Üç gün boyunca bunu sürdürdü, ta ki resmi görevliler ve doktorlar cesedi almak için onu ikna etmeye gelene kadar. Yasa gereği tam güç kullanacaklardı ki, Miss Emily sonunda pes etti ve görevliler babasını hemen toprağa gömdü.

O zamanlar onun deli olduğunu düşünmüyorduk. Bunu yapmak zorunda olduğu kanısındaydık. Babasının kapıdan geri çevirdiği onca genç adamı anımsamıştık ve biliyorduk ki, hiçbir şeye sahip olmadığı için, elinde kalan ve kendisini her şeyden yoksun bırakan bu son nesneye dört elle sarılacaktı.

Uzun bir süre hasta yattı. Onu yeniden gördüğümüzde saçları kısacık kesilmişti. Küçük bir kıza benziyor, kilise vitraylarındaki melekleri andırıyordu. Ruhunda durgun bir trajediyi barındırır gibiydi.

Kasabadaki sokaklara kaldırım yapılmasını öngören sözleşme yeni imzalanmıştı ve babasının ölümünden sonraki yaz bu başladı. Kaldırımları yapacak olan şirket, zenciler, katırlar ve aletleriyle kasabaya gelmişti. Gelenlerin arasında bir de, Homer Barron adında Amerikalı bir ustabaşı vardı; iri yarı, esmer bir adamdı ve yüzüne oranla ince çıkan, kalın bir sesi vardı. Küçük çocuklar topluluklar halinde onun peşinden giderek, zencilere küfretmesini izler ve

zencilerin havada inip kalkan kazmaların eşliğinde söyledikleri şarkıları dinlerlerdi. Oldukça kısa bir zaman içinde kasabadaki herkesi tanıdı. Meydanda ne zaman gülüşen bir insan topluluğu görseniz, ortasında Homer Barron olurdu. Onu giderek daha sık görmeye başladık ve Miss Emily, pazar günleri öğleden sonraları, bir atın çektiği sarı tekerlekli arabası içinde, diğer kiralık atların yanından geçmeye başladı.

Başlangıçta Miss Emily'nin ilgili davranmasına sevindik, çünkü tüm kadınlar, Grierson ailesinden bir kadının, gündelik işlerde çalışan bir kuzeyliyle ciddi anlamda ilgilenmeyeceğinden emindiler. Fakat bizden daha yaşlı olanlar böyle düşünmüyordu: Derin bir acı bile, gerçek bir hanımefendiye soyluluğun gerekliliklerini unutturmamalıydı. Şöyle diyorlardı: "Zavallı Emily. Akrabaları onun yanına gelmeli." Alabama'da birkaç akrabası vardı, fakat babası yıllar önce yaşlı Bayan Wyatt'ın mirası nedeniyle onlarla tartışmıştı ve iki aile arasında o günden beri bir iletişim olmamıştı. Babasının cenazesine bile gelmemişlerdi.

Ve yaşlı insanlar, "Zavallı Emily," der demez, fısıldaşmalar başladı. "Gerçekten öyle olduğunu mu düşünüyorsun?" diye soruyorlardı birbirlerine. "Elbette öyle. Başka nasıl olabilir ki?" At nalları duyulduğunda, pazar öğleden sonralarının güneşine kapanmış jaluzilerin gerisinde, ipek ve saten hışırtıları arasında "Zavallı Emily" sesleri işitiliyordu.

Emily ise başını dik tutuyordu; düştüğünü sandığımız zamanlarda bile.

Kalan son Grierson olarak, saygınlığının her zamankinden daha fazla tanınmasını ister gibiydi; soyluluğun kanıtlanması için bu gerekli gibi görünüyordu. Tıpkı fare zehiri ve arsenik aldığı günkü gibi. Bu, insanların kendisine "Zavallı Emily" demeye başlamalarından bir yıl sonraydı; iki kuzeninin kendisini ziyarete geldiği günlerde.

"Biraz zehir istiyorum," demişti eczacıya. O zamanlar otuz yaşını geçmişti, hâlâ ince yapılı bir kadındı. Derisinin şakaklarına doğru gerildiği yüzündeki kibirli gözleriyle tıpkı bir deniz feneri bekçisine benziyordu. "Biraz zehir istiyorum."

"Evet, Miss Emily. Ne tür olsun? Sanırım fareler için olacak. Size önerim..."

"Elinizde bulunanlar içinde en iyisini istiyorum. Ne tür olduğu beni ilgilendirmiyor."

Eczacı birkaç zehir adı saydı. "Bunlar bir fili bile öldürebilir. Fakat sizin istediğiniz..."

"Arsenik," dedi Miss Emily. "Bu iyi midir?"

"Arsenik mi? Evet, hanımefendi. Fakat sizin istediğiniz..."

"Arsenik istiyorum."

Eczacı kadına baktı. Miss Emily ise eczacıya. Yüzü gerilmiş bir bayrak gibi dik dik adama bakıyordu.

"Elbette, elbette," dedi eczacı. "Eğer isteğiniz buysa. Fakat yasa gereği bana bunu ne için kullanacağınızı belirtmelisiniz."

Miss Emily yalnızca adama baktı. Onunla göz göze gelmek için başını hafifçe kaldırmıştı. Sonunda eczacı başını başka bir yöne çevirip arseniği almaya gitti ve zehiri sardı. Paketi Miss Emily'ye zenci çıkararak teslim etmişti; eczacı gelmemişti. Miss Emily paketi evde açtığı zaman, kutunun üzerinde "fareler için" sözlerinin yazılmış olduğunu gördü.

Bu nedenle ertesi gün hepimiz, "Kendisini öldürecek," diye düşündük ve yapılacak en iyi şeyin de bu olacağı kanısındaydık. Homer Barron'la beraber görünmeye başladığı ilk günlerce onunla evleneceğini düşünmüştük. Fakat daha sonra bunun için adamı ikna etmesi gerektiğini anladık, çünkü Homer'in kendisi, evlenecek bir adam olmadığını söylemişti, erkeklerden hoşlanıyordu ve Elk's Club'da genç erkeklerle beraber içki içtiği de biliniyordu. Daha sonraları, Miss Emily başı dimdik ve Homer Barron şapkası kalkık, ağzında sigarası ve sarı eldivenleri içinde dizginleri ve kırbacıyla pazar öğleden sonraları parıltılı arabalarında sokaktan geçerken, jaluzilerin arkasında, "Zavallı Emily," diyorduk.

Belli bir zaman sonra bazı kadınlar, bu ilişkinin kasabanın adını kötüye çıkardığını ve gençlerin ahlakını bozduğunu söylemeye başladılar. Erkekler bu işe karışmak istemiyorlardı, fakat kadınlar en sonunda Baptist papazı, ailece piskoposluğa bağlı olan Miss Emily'yi uyarması için zorladılar. Papaz, Miss Emily'yle aralarında geçen konuşmanın içeriğinden kimseye söz etmedi; fakat

onunla bu konuyu yeniden konuşmaya da asla yanaşmadı. Bir sonraki pazar yine sokaklarda görüldü ve papazın eşi, Miss Emily'nin Alabama'daki akrabalara bir mektup yazdı.

Sonunda, çatısı altında yine akrabaları vardı ve hepimiz bundan sonraki gelişmeleri izlemeye koyulduk. Başlangıçta hiçbir şey olmadı. Sonraları evlenecekleri kesin gibi görüldü. Miss Emily'nin kuyumcuya gidip, her bir parçasının üzerine H.B. harflerinin yazılı olduğu gümüş bir banyo takımı ısmarladığını öğrendik. İki gün sonra da erkek giysileri satın aldığını duyduk; aldıklarının içinde bir de pijama vardı ve artık evlenmiş olduklarına iyice inandık. Gerçekten çok sevinmiştik -sevinmiştik, çünkü Alabama'dan gelen iki kız kuzen, Miss Emily'den çok daha Grierson çıkmışlardı.

Homer Barron gittiğinde -kaldırımlar yapılabileceği epey olmuştur- fazlasıyla şaşırmıştık. Bu konuda ortada fazla gürültü patırtı kopmaması bizi düş kırıklığına uğratmıştı; fakat Miss Emily'yi karşılamak üzere ya da kuzenlerin gitmesi için Emily'ye zaman tanımak amacıyla gittiğine inanıyorduk. (Bu bir entrikaydı ve o günlerde, kuzenlerden kurtulma konusunda hepimiz Miss Emily'yle işbirliği içindeydik.) Zaten bir hafta sonra da kasabamızdan ayrıldılar ve hepimizin tahmin ettiği gibi, Homer Barron üç gün sonra geri döndü. Komşulardan biri, zenci adamın onu akşam karanlığında eve aldığını görmüştü.

Homer Barron'u son görüşümüz de bu oldu. Miss Emily ondan sonra evden dışarı fazla çıkmaz oldu. Zenci adam elinde alışveriş sepetiyle içeri girip dışarı çıkıyor, fakat ön kapı hep kapalı duruyordu. Arada sırada Miss Emily'yi pencerelerden birinde, tıpkı bahçesine kireç serpildiği günkü gibi görüyorduk; fakat hemen hemen altı ay boyunca sokaklarda görünmedi. Sonra, bunun da normal bir davranış olduğunu düşündük; çünkü yaşamını olumsuz etkileyen babasındaki özellik, Miss Emily'de ölmeyecek kadar güçlü ve şiddetliydi.

Miss Emily'yi bir daha gördüğümüzde, şişmanlamış ve saçları kırışmıştı. Bunu izleyen birkaç yıl boyunca saçları giderek daha da grileşti ve sonunda demir grisine dönen saçında kırışma durdu. Yetmiş dört yaşında öldüğü güne kadar saçları aktif bir erkeğinkini andıran bu demir grisini korudu.

Bu olanlardan sonra kapısı hep kapalı kaldı; yalnızca bir ara, porselen boyama dersleri verdiği altı-yedi yıl boyunca açıldı. Miss Emily, alt kattaki odalarından birini stüdyo haline getirmişti ve Albay Sartoris'in kuşağından olanların kızları ve torunları, ceplerinde yirmi beşer sentle, tıpkı pazar günü kiliseye gittikleri gibi, düzenli bir biçimde Miss Emily'nin stüdyosuna gönderildi. Bu arada, kendisine yapılan vergi affı devam ediyordu.

Yeni kuşak kasabanın ruhuna egemen olmaya başladığında, boyama derslerine gelen öğrenciler büyümüştü ve onlar kendi çocuklarını boya kutuları, fırçalar ve kadın dergilerinden kesilmiş resimlerle Miss Emily'ye göndermediler. Ön kapı son olarak kapandı ve hep öyle kaldı. Kasabaya yeni posta sistemi geldiğinde, yalnızca Miss Emily kapısının üzerine metal numara asılmasına ve duvarına bir posta kutusu takılmasına karşı çıkmıştı. Kimseyi dinlemiyordu.

Günler, aylar ve yıllar geçtikçe, elinde alışveriş sepetiyle eve girip çıkan zencinin, giderek daha yaşlandığını ve kamburlaştığını gördük. Her aralık ayında ona bir vergi bildirimi yollardık ve bu belge bir hafta sonra posta aracılığıyla bize geri gönderilirdi. Onu ara sıra, evin alt kat pencerelerinden birinde görürdük. Bir mağara duvarına yontulmuş, kolları ve bacakları olmayan bir putu andırırdı. Dıştan bakıldığında, evin üst katındaki odaları artık kullanmadığı anlaşılıyordu.

Ve böylece öldü. Toz ve gölgelerle dolu evinde hastalandığında, başında, sendeleyerek yürüyen ihtiyar bir zenciden başka kimse yoktu. Hastalandığından bile haberimiz olmamıştı; zenciden onun hakkında bir bilgi almak için artık uğraşmayalı epey olmuştur. Zenci kimseyle, büyük bir olasılıkla Miss Emily'yle bile konuşmazdı; zaten sesi de kullanılmamaktan kalınlaşmış ve çatallaşmıştı.

Alt kattaki odalardan birinde, çevresi perdelerle kaplı ceviz yatağında ölmüştü. Gri başı, eskilikten ve güneş ışığı görmemekten sararıp küflenmiş bir yastıkla desteklenmişti.

Zenci, gelen ilk kadın grubunu ön kapıda karşılayıp içeri aldı. Kadınlar alçak sesle fısıldaşıp hızlı ve meraklı bakışlarla çevrelerini süzüyordu. Zenci onları içeri aldıktan sonra ortadan kayboldu. Evin içinden geçip arka tarafından çıktı ve bir daha görünmedi.

İki kız kuzen hemen geldiler. Cenazeyi ikinci gün kaldırdılar. Satın alınmış çiçekler altında duran Miss Emily'yi görmeye tüm kasaba gelmişti. Taşın üzerinde duran babasının kara-kalem yüzü içten içe dalga geçer gibiydi ve ortalıkta fısıldaşan üzüntülü kadınlar vardı. Çok yaşlı adamlar vardı -bazıları Amerikan İç Savaşı'nda giydikleri gri üniformalarını ütöleyip giymişti- ve bunlar Miss Emily'yle yaşıt olduklarına, onunla dans edip flört ettiklerine inanıyor, yaşlıların hep yaptığı gibi zamanın matematiksel ilerleyişini anlayamıyorlardı. Çoğu yaşlıda olduğu gibi, onlar için de geçmiş giderek kısalan bir yol değil, kışın hiç uğramadığı geniş bir kırdı ve bu kır onlar için son yılların en çarpıcı olayıyla kapanmıştı.

Üst katta, son kırk yıldır içine kimsenin girmediği bir oda olduğunu biliyorduk ve buraya girmek için kapının zorlanması gerekiyordu. Odanın kapısını açmak için Miss Emily'nin toprağa verilmesini beklediler.

Kapının zor kullanılarak açılması, odayı sonu gelmeyen bir toz bulutuna gömmüştü. Bir gelin odası gibi hazırlanmış bu odada, her şey ince ve buruk bir ölüm örtüsüyle kaplanmış gibiydi: solmuş gül rengindeki karyola etekleri, gül pembesi lambalar, tuvalet masası, özenle dizilmiş kristaller ve cilalanmaktan üzerlerindeki baş harflerin silindiği gümüşten yapılmış erkek banyo takımları. Bunların arasında, daha yeni çıkarılmış gibi duran bir yakalık ve kravat vardı ve ele alındığında durdukları yerde belirsiz bir yarım daire izi kaldı. Sandalyelerin birinde, dikkatlice katlanmış bir takım elbise, bunun altında da iki sessiz ayakkabı ve artık kullanılmayan bir çift çorap duruyordu.

Adamın kendisi de yatakta yatıyordu.

Uzunca bir süre orada öylece kalakaldık ve derinlerden gelen o etsiz sırtışı baktık. Yataktaki beden, görünüşe bakılırsa, bir zamanlar birini kucaklarcasına uzanmıştı, fakat aşktan da uzun yaşayan ve aşkı yenen o uzun uyku onu aldatmıştı. Adamdan geriye kalanlar, üzerindeki pijamadan geriye kalanların altında çürümüş ve yatmakta olan yatağa yapışmıştı ve yanı başındaki yastıkla birlikte her tarafını, o sabırla bekleyen toz tabakası kaplamıştı.

Daha sonra ikinci yastığın üzerinde bir baş izi olduğuna fark ettik. İçimizden biri yastığın üzerinden bir şey aldı ve burun deliklerimiz o belirsiz, kuru ve buruk toz içinde öne eğildiğimizde, uzunca bir tutam demir grisi saç gördük.

(Türkçesi: Gökçen Ezber)

ARAYA GİREN

Jorge Luis Borges

Bu öyküyü Nelsonların en küçük çocuğu Eduardo'nun bin sekiz yüz doksan küsur yılına doğru, Maron çiftliğinde, eceliyle ölen ağabeyi Cristian'ın ölüsünün başında (pek olası değil ama) anlattığı söylenir. Gerçek olan, peş peşe Paraguay çayı içilen o uzun üzüntülü gecede, bu öyküyü birisinin bir başkasından duyduğu, o başkasının da bunu, bana anlatacak olan Santiago Dabove'ye yinelediğidir. Yıllar sonra aynı öyküyü olayın geçtiği yerde, Turdera'da anlattılar bana. Biraz daha ayrıntılı olan ikinci anlatım, doğal olarak ufak birkaç değişiklik ve çelişkiye karşın sonuçta Santiago'nun anlattıklarını doğruluyordu. Bugün bu öyküyü yazmamın nedeni, bunun, eğer yanılmıyorsam, eski kırsal kesim insanların vicdanına küçücük, trajik bir ayna tutmasıdır. Öykünün aslına bağlı kalacağım, ama kimi ayrıntıları eklemek ya da önce çıkarmak konusunda yazının baştan çıkarıcılığına dayanamayacağımı şimdiden görür gibiyim.

Turdera'da onlara Nilsenler derlermiş. Rahip, kendisinden önceki rahibin, bu insanların evinde, gotik harflerle kaleme alınmış, kara ciltli eski bir İncil gördüğünü ve buna şaştığını anımsadığını anlattı bana; el yazısıyla son sayfalarına adlar ve tarihler yazılmış. Evde bulunan tek kitapmış. Her şey gibi yitip gidecek olan, Nilsenlerin rastlantı sonucu kalan tarihçesi. Şimdi yerinde yeller esen harebe ev, sıvasız ve tuğladanmış; dış kapıdan sonra birisi kırmızı taş döşeli, birisi toprak iki avlu ayrılıyormuş. Bu eve yabancılar pek girmemiş, Nilsenler yalnızlıklarını özenle korurlarmış. Boş odalardaki portatif

karyolalarda yatarlarmış; bütün lüksleri atlar, eyerler, kısa saplı bıçaklar, cumartesi günleri giyilen şık giysiler ve kavga çıkarmalarına neden olan içkilermiş.

Onların uzun boylu ve kızıl saçlı olduklarını biliyorum. Bu iki Arjantin yerlisi, damarlarında, kuşkusuz adlarını bile duymadıkları Danimarka'nın ya da İrlanda'nın kanını taşıyorlardı. Mahalleli, bu iki kızıl saçlıdan korkuyordu; adlarının bir cinayete karışmış olması olanaksız değildi. Bir kez omuz omuza verip polisle çatıştılar. Küçüklerinin Juan Iberra'yla çatıştığı ve bu işten anlayanlara göre hiç altta kalmadığı da anlatılır. Sürü güdücülüğü, araba sürücülüğü, at hırsızlığı ve kimi kez de kumarda hile yapmışlar. İçki içerken ve kumar oynarken eli açık olmaları dışında, cimrilikleriyle ün kazanmışlardı. Akrabaları var mıydı, nereden gelmişlerdi, kimse bilmiyordu. Bir kağnıları, bir çift de öküzleri vardı.

Costa Brava'ya damgasını vuran kabadayılardan bedensel açıdan farklıydılar. Bu durum ve bilmediğimiz başka şeyler aralarındaki ilişkiyi anlamamıza yardımcı oluyor. Bunlardan birisiyle arayı bozmak iki düşman kazanmak demekti. Nelsonlar çapkındılar, ama aşk öyküleri o zamana değin batakhaneler ve genelevlerden öte gitmiyordu. Bu yüzden Cristian, birlikte yaşamak üzere Juliana Burgos'u eve getirdiğinde dedikodunun ardı arkası kesilmedi. Hizmetçisi olduğu doğrudu ama kadına çirkin, sahte takılar takıp eğlenceye götürdüğü, insan önüne çıkardığı da en az onun kadar doğrudu. Kimi tango figürlerinin ve kadınlara sultanmanın yasak olduğu, hâlâ bol ışık altında dans edilen yoksul mahalle eğlenceleriydi bunlar; Juliana esmer tenli, badem gözlü bir kızdı, gülümsemesi için birinin ona bakması yeterdi. Çalışmanın ve bakımsızlığın kadınları yıpratmış yoksul bir mahallede fena sayılmazdı.

Başta, Eduardo onlara eşlik ediyordu. Sonra bilmem ne işi için Arrecifes'e gitmesi gerekti; dönüşte yolda bulduğu bir kıızı eve getirmiş, birkaç gün sonra da kapının önüne koymuştu, gittikçe asık suratlı olmuştu, barda tek başına kafayı buluyor, kimseyle konuşmuyordu. Cristian'ın kadınına tutulmuştu. Belki de bunu kendisinden önce anlamış olan mahalleli, iki kardeş arasındaki gizli rekabeti haince bir zevk alarak gözetliyordu.

Bir gece Eduardo, geç vakit köşeyi döndüğünde Cristian'ın siyah atının evin önündeki kazığa bağlanmış olduğunu gördü. En güzel giysilerini giymiş olan ağabeyi, avluda onu bekliyordu. Kadın elinde Paraguay çayı, gidip gidip geliyordu.

Cristian, Eduardo'ya, "Farias'lardaki bir eğlenceye gidiyorum," dedi. "Al, Juliana senin olsun; istediğin gibi kullan."

Ses tonu yarı buyurgan, yarı içtendi. Eduardo bir süre ona bakakaldı, ne yapacağını bilemiyordu. Cristian kalktı, bir nesneden başka bir şey olmayan Juliana'ya değil de Eduardo'ya veda etti, atına bindi ve hiç acele etmeden sürüp gitti.

O gecedен sonra kadını ortaklaşa kullandılar. Mahalleliyi çileden çıkaran bu çirkin üçlü ilişkinin ayrıntılarını kimse bilemiyordu. İşler birkaç hafta iyi gitti, fakat böyle süremezdi. Kardeşler kendi aralarında Juliana'nın adını hiç kullanmıyorlardı, hatta ona seslenirken bile, fakat birbirleriyle dalaşmak için daima bahane arıyorlar ve buluyorlardı da. Hayvan postlarını satarken tartışıyorlardı, ama asıl tartıştıkları başka şeydi. Cristian sesini yükseltiyor, Eduardo ise susuyordu. Ayrıcında olmadan birbirlerini kısıkanıyorlardı. Bu berbat mahallede bir erkek, bir kadının kendisi için çok önemli olduğunu, onu arzuladığını, sahip olmak istediğini ne başkasına ne de kendine söylerdi, fakat iki kardeş de âşıktılar. Bu da bir biçimde onları küçük düşürüyordu.

Bir gün, öğleden sonra Lomas alanında Eduardo, Juan Iberra'yla karşılaştı, çalıştırdığı bu güzel parçadan ötürü kutladı onu Juan. Öyle sanıyorum ki işte o zaman Eduardo ona küfretti. Onun yanında hiç kimse Cristian'la alay edemezdi.

Kadın, hayvansı bir boyun eğişle ikisine de hizmet ediyordu, fakat paylaşmaya karşı çıkmayan ama hiç sözünü de etmeyen küçük kardeşi yeğlediğini saklayamıyordu.

Bir gün Juliana'ya birinci avluya iki iskemle çıkarmasını ve ortalarda görünmemesini buyurdular, çünkü konuşmaları gerekiyordu. Juliana konuşmanın uzun süreceğini umuyordu ve öğle uykusuna yattı, fakat kısa bir süre sonra onu

uyandırdılar. Cam tesbihi ve annesinin bıraktığı haçı unutmadan nesi var nesi yok bir torbaya doldurttular. Hiçbir açıklamada bulunmadan kadını arabaya bindirdiler ve sessiz, yorucu bir yolculuğa çıktılar; yağmur yağmıştı, yollar berbattı, Maron'a geldiklerinde saat sabahın beşi olmalıydı. Orada kadıncağızı genelev patronuna sattılar. Önceden anlaşılmışlardı; bütün parayı Cristian aldı, sonra kardeşiyle paylaştı.

Turdera'da o zamana dek, o korkunç aşkın (aynı zamanda bir alışkanlık olmuştu) hay huyu arasında yuvarlanıp giden Nilsen kardeşler, yeniden erkek erkeğe sürdürdükleri o eski yaşamlarına dönmek istediler. Kumar oynamaya, horoz döğüştürmeye başladılar ve sazlı sözlü eğlenceli yaşamlarına yeniden daldılar. Kimbilir, belki pislikten kurtulduklarını sanıyorlardı, fakat her ikisi de ayrı ayrı zamanlarda, nedenli nedensiz ortalarda görünmez oluyordu. Yılbaşından az önce kardeşlerin küçüğü başkentte bir işi olduğunu söyledi. Cristian, Maron'a gitti; bizim de artık bildiğimiz o evin önündeki direğe bağlanmış olan Eduardo'nun atını tanıdı. Girdi içeri; kardeşi içerde, sırasının gelmesini bekliyordu.

Cristian ona, "Böyle sürerse atları yoracağız. Yanımıza alsak daha iyi olur," demiş olmalı.

Patronla konuştu, kemerinden para çıkardı ve kadını eve götürdüler. Juliana, Cristian'la arkaya oturmuştu; Eduardo ise onları görmemek için atını mahmuzladı.

Sözünü ettiğimiz eski yaşamlarına döndüler. İğrenç çözüm yolu başarısızlıkla sonuçlanmıştı; her ikisi de birbirlerini aldatma çabasına yenik düşmüşlerdi. Kabil oralarda dolaşıyordu ama Nilsenlerin birbirlerine duydukları sevgi derindi; birlikte ne sıkıntılara, ne tehlikelere göğüs germişlerdi, hınçlarını başkalarından çıkarmayı yeğlerlerdi. Hiç tanımadıkları bir insandan, köpeklerden, aralarının açılmasına neden olan Juliana'dan.

Mart ayı sona ermek üzereydi ve sıcaklar hâlâ azalmamıştı. Bir pazar günü (pazarları insanlar erken yatmaya alışkıntır) bardan dönen Eduardo, Cristian'ın öküzleri arabaya koştüğünü gördü.

Cristian, "Gel," dedi ona, "şu derileri Pardo'nun dükkânına bırakmamız gerekiyor; ben zaten yükledim, hava serinken yararlanalım."

Pardo'nun dükkânı sanırım daha güneydeydi; Tropas Yolu'nu tuttular, daha sonra başka yola saptılar. Gece ilerledikçe kırlar daha bir büyüyordu.

Çayır boyunca yürüdüler; Cristian yaktığı sigarayı fırlatıp attı ve ağır ağır, "Hadi iş başına, birader," dedi. "Daha sonra akbabalar yardımımıza gelir. Bugün onu öldürdüm. Üstü başıyla şurada kalsın. Artık kimseye zararı dokunamaz."

Kucaklaştılar, neredeyse ağlamak üzereydiler. Şimdi başka bir bağ birleştiriyordu onları: acı bir biçimde kurban edilmiş olan kadın ve onu unutmaz zorunluluğu...

(Türkçesi: Yıldız Ersoy Canpolat)

KLYTAİMNESTRA YA DA CÜRÜM

Marguerite Yourcenar

Açıklayacağım, Sayın Yargıçlar... Karşımda saygısız göz çukuru, dizlerin üstüne duran eller, taşa basan çıplak ayaklar, bakışın ok gibi fırladığı sabit gözbebekleri, sessizliğin bir hükmü olgunlaştırdığı kapalı ağızlardan oluşan bir daire var. Karşımda taştan bir ağır ceza mahkemesi var. Bu adamı bıçakla, banyo küvetinde, onun ayaklarını tutmayı bile beceremeyen sefil âşığımın yardımıyla öldürdüm. Hikâyemi biliyorsunuz: İçinizde bir kişi yok ki uzun yemeklerin sonunda, hizmetçiler esnerken, bu hikâyeyi yirmi defa tekrarlamış olmasın; ve karılarınız arasında tek bir kadın yok ki, hayatında bir gece olsun Klytaimnestara olmayı düşlemiş olmasın. Cinai düşünceleriniz, itiraf edilmemiş istekleriniz basamaklardan yuvarlanıyor ve içime dökülüyor, öyle ki bir tür korkunç iki yönlü hareket sizi benim vicdanım, beni sizin çılgılığınız haline getiriyor. Cinayet sahnesinin gözünüzün önünde, gerçeklikte olduğundan biraz daha hızlı bir şekilde tekrarlanması için buraya geldiniz, zira akşam yemeğine evde beklendiğinizden, ağlamamı işitmek için en fazla birkaç saatinizi

ayırabilirsiniz. Dahası, bu kısa süre içinde, yalnızca yaptıklarımın değil, aynı zamanda sebeplerimin de infilak edercesine gün ışığına çıkması gerekiyor, halbuki bunların doğrulanması kırk yılımı aldı. Bu adamı daha bir ismi, bir yüzü yokken, henüz benim uzaktaki bedbahtlığımdan başka bir şey değilken, bekledim. Yaşayanlar kalabalığının içinde gelecekteki zevklerime gerekli bu varlığı aradım: Erkeklerle, tıpkı bir garda, gişenin önünde, beklenenin onlar olmadığından iyice emin olmak için geçen yolcuların yüzüne nasıl bakılırsa öyle baktım. Annemin karnından çıktığımda sütannem beni onun için kundakladı; okulda taş tahta üstünde hesap yapmayı onun zengin evinin hesaplarını tutmak için öğrendim. Beni hizmetçisi yapacak olan bu yabancının ayak basacağı yolu donatmak için altın işlemeli sancaklar ve çarşafklar dokudum; işime öyle özen gösterdim ki, yumuşacık kumaşın üstüne yer yer kanımdan birkaç damla akıttım. Anam babam onu benim için seçmişti, ama âlemin haberi olmadan onun tarafından kaçırılısaydım bile, yine büyüklerimin dileğine boyun eğmiş olurum, çünkü hepimiz beğenilerimizi onlardan alırız, ve sevdiğimiz erkek daima büyükannelerimizin düşlediği erkektir. Çocuklarımızın geleceğini kendi erkekçe hırslarına feda etmesine izin verdim; kızım bu yüzden öldüğünde ağlamadım bile. Bir meyvenin ağızda erimesi gibi onun kaderinde erimeye razı oldum, sırf ona tatlı bir his verebileyim diye. Sayın Yargıçlar, siz onu tanıdığınızda şan ve şöhetten kalınlaşmış, on yıllık savaştan yaşlanmıştı, Asyalı kadınların okşayışlarıyla aşınmış, üzerine hendeklerin çamuru sıçramış devasa bir puttu âdeta. Bir tek ben, onun tanrı döneminde yanındaydım hep. İçinde saklı tuttuğu serinliği ona aktaracak su bardağını büyük bakır bir tepside ona getirmek hoşuma gidiyordu; açlığını doyuracak ve damarlarını kanla dolduracak yemekleri sıcak mutfakta hazırlamayı seviyordum. İnsan tohumunun yüküyle ağırlaşmış bir halde, içinde çocuklarıma maya gibi kabardığı irileşmiş karnıma ellerimi koymak hoşuma gidiyordu. Akşam, av dönüşü, sevinçle onun altın göğsüne atılırdım. Ama erkekler bir hayat boyu ellerini aynı ocağın ateşinde ısıtmak için yaratılmış değillerdir; onun için o da yeni fetihlere doğru yola çıktı ve beni işe yaramayan bir duvar saatinin vuruşlarıyla dolu büyük boş bir ev gibi öylece bıraktı. Ondan uzakta geçirilen zaman kullanılmadan, damla damla ya da kaybedilen kan misali sel gibi akıyor, her geçen gün beni gelecekte daha mahrum bırakıyordu. İzne çıkmış sarhoş askerler, cephe arkasındaki ordugâhlarda sürdüğü hayatı anlatıyorlardı bana: Doğu ordusunu kadınlar istila etmişti: Selanikli Yahudiler, koyu gözkapaklarının altındaki mavi gözleri karanlık bir mağaranın dibindeki pınarları hatırlatan Tiflisli Ermeniler, içine bal konmuş o hamur işleri gibi tatlı ve ağır Türkler. Doğum günlerinde ondan mektuplar alıyordum; yolda topal postacının ayak seslerini kollamakla geçiyordu ömrüm. Gündüz iç sıkıntısıyla, gece arzuyla, durmaksızın da boşlukla, mutsuzluğun o kalleş biçimiyle boğuşuyordum. Yıllar, bir dul kadınlar alayı gibi, ıssız sokaklar boyunca birbirini izliyordu; köy meydanı matemdeki kadınlardan simsiyahtı. Bu talihsizlerin artık tek rakibesinin toprak olmasına ve en azından erkeklerinin yalnız yattığını bilmelerine haset ediyordum. Tarlalardaki işleri ve deniz ticaretini onun yerine denetliyordum; haşatı kaldırıyordum; haydutların başlarını pazar yerindeki direğe çiviletiyordum; kuzgunlara ateş etmek için onun tüfeğini kullanıyordum; onun av kırsığının böğrünü kahverengi bezden tozluklarımla dövüyordum. Yavaş yavaş, özlediğim ve aklımdan çıkmayan adamın yerine geçiyordum. Sonunda hizmetçilerin beyaz boyunlarına onun gözleriyle bakar oldum. Aigisthos ekilmemiş tarlalarda yanıbaşımda at koşturuyordu; yeniyetmeliği benim dulluğumla çakışıyordu; neredeyse erkeklerle katılacak yaşıydı; uzun yaz tatillerinde kuzenlerle korularda öpüşülen zamanlara götürüyordu beni. Onu bir âşık olarak görmekten çok, babası yokluk olan bir evlat olarak görüyordum; satın aldığı eyerlerin ve atların parasını ödüyordum. O adama sadık değilken bile, hâlâ onu örnek alıyordum: Aigisthos benim için o Asyalı kadınlara ya da soysuz Argynnnos'a denkti. Sayın Yargıçlar, dünyada tek bir erkek vardır: diğerleri, her kadın için, bir hata ya da hazin bir ehveni serdir. Zina da çoğu zaman sadakatin umutsuz bir biçimidir sadece. Eğer ben birini aldattıysa, o da şüphesiz zavallı Aigisthos'tur. Sevdiğim kişinin ne derece yeri doldurulamaz olduğunu öğrenmek için ona ihtiyacım vardı. Onu okşamaktan yorulup, nöbetçinin uykusuzluğunu paylaşmaya kuleye çıkardım. Bir gece, Doğu ufku şafaktan üç saat önce tutuştu. Troya yanıyordu: Asya'dan gelen rüzgâr denizin üzerinden

kıvılcımlar ve kül bulutları taşıyordu; doruklarda nöbetçilerin şenlik ateşleri yandı: Athos ve Olympos, Pindos ve Erymanthos dağları çıra gibi alev almıştı; son alev dili, yirmi beş yıldan beri ufkumu kapayan karşıdaki küçük tepeye kondu. Nöbetçinin miğferli başını gördüm, dalgaların neler fısıldadığını duymak için eğildi: Denizin üstünde bir yerlerde, giysileri altınlarla süslü bir adam dirseklerini pruvaya dayamış, pervanenin her dönüşünün karısını ve olmayan yuvasını ona yaklaştırmasını izliyordu sessizce. Kuleden inip bir bıçak aldım. Aigisthos'u öldürmek, karyolayı ve odanın yer döşemesini yıkatmak, o giderken giydiğim elbiseyi sandığın dibinden çıkarmak, nihayet bu on yılı ömrümün yekûnundaki basit bir sıfır gibi silmek istiyordum. Aynanın önünden geçerken, gülümsemek için durdum; birden kendimi gördüm, bu görüntü saçlarımın kırıştığını hatırlattı bana. Sayın Yargıçlar, on yıl, az buz değil: Troya şehri ile Mykenai sarayı arasındaki mesafeden daha uzun; geçmişin bu parçası bulunduğunuz yerden çok daha yüksekte, çünkü Zaman denen nehrin yukarısına doğru değil ancak aşağısına doğru gidebiliriz. Tıpkı kâbuslarda olduğu gibi: attığımız her adım bizi hedefe yaklaştıracak yerde ondan uzaklaştırır. Kral, genç karısının yerine eşikte şişman bir aşçı kadın bulacaktı; kümeslerin ve mahzenlerin iyi durumda olmasından ötürü onu kutlayacaktı: olsa olsa birkaç soğuk öpücük umabilirdim yalnız. Buna yüreğim olsaydı, beni sararıp solmuş bulmanın düş kırıklığını yüzünde okumamak için, dönüş saatinden önce kendimi öldürürdüm. Ama ölmeden önce hiç değilse onu yeniden görmeyi istiyordum. Aigisthos, babasının ceza vereceğini hisseden suçlu bir çocuk gibi korkmuş bir halde, yatağında ağlıyordu; ona yaklaştım; en tatlı dille yalan söyleyen sesimi takınarak ona gece buluşmalarımız hakkında hiçbir şey bilinmediğini ve amcasının onu sevmekten vazgeçmesi için hiçbir neden olmadığını söyledim. Aksine, her şeyi çoktan bildiğini, böylece öfkenin ve intikam arzusunun zihninde bana yeniden bir yer vereceğini ümit ediyordum. İşi daha sağlama almak için, gemiye götürülüp ona teslim edilecek postaya kabahatlerimi daha da büyüten imzasız bir mektup ekledim: kalbimi yaracak bıçağı biliyordum. Belki de beni boşmak için, defalarca öpülmüş ellerini kullanır diye umuyordum: hiç değilse, böyle bir kucaklamayla öldürdüm. Savaş gemisinin yaşa varol sesleri ve bando mızık şamatası arasında Nauplia limanına nihayet palamarla bağlandığı gün gelip çattı; kırmızı gelinciklerle kaplı bayırlar yazın emriyle donanmış gibiydi; ilkokul öğretmeni köyün çocuklarına bir günlük tatil vermişti; kilisenin çanları çalıyordu. Aslanlı Kapı'nın eşiğinde bekliyordum; pembe bir şemsiye solgunluğumu gizliyordu. Arabanın tekerlekleri dik yokuşta gıcırdıyordu; köylüler atların yükünü hafifletmek için kendilerini araba oklarına koştular. Yolun dönemecinde, arabanın tepesi nihayet dikenli bitkilerden bir çitin üstünden göründü ve erkeğimin yalnız olmadığını fark ettim. Yanında, her ne kadar askerlerin oyuncağı olmaktan biraz yıpranmış görünse de, ganimet olarak kendine seçmiş olduğu bir cins Türk cadısı vardı. Neredeyse çocuk sayılırdı; yara bere izleriyle dolu sarı yüzünde koyu renk güzel gözleri vardı. Ağlamasın diye kızın kolunu okşuyordu. Onun arabadan inmesine yardım etti; beni soğukça kucaklayıp öptü, annesiyle babası ölmüş olan bu genç kıza iyi muamele etmek için benim yüce gönüllülüğüme güvendiğini söyledi; Aigisthos'un elini sıktı. Kocam, o da değişmişti. Yürürken nefes nefese kalıyordu, kalın ve kırmızı boynu gömleğinin yakasından taşıyordu; kızıla boyanmış sakalı göğsünün kıvrımları içinde kaybolmaktaydı. Yine de yakışıklıydı, ama bir tanrı gibi değil, bir boğa gibi yakışıklıydı. Üstünde kanım belli olmasın diye, düşünümdeki gibi kırmızı yolluklar serdirdiğim girişin basamaklarını bizimle beraber tırmandı. Bana pek bakmıyordu; yemekte, en sevdiği yemekleri hazırlattığımı fark etmedi; iki bardak, üç bardak içki içti; imzasız mektubun yırtılmış zarfı ceplerinin birinden dışarı çıkmıştı; Aigisthos'a bakıp göz kırpmıyordu; tatlı geldiğinde, kendilerine teselli ettiren kadınlar hakkında sarhoş erkek şakaları geveledi. Bitmez tükenmez uzunluktaki gece, sivrisineklerin istila ettiği taraçada uzadı da uzadı; kız arkadaşıyla Türkçe konuşuyordu; anlaşılan, bir aşiret reisinin kızıydı; yaptığı bir hareketten, karnında bir çocuk taşıdığını fark ettim. Belki kocamdandı ya da gülüp eğlenerek onu babasının ordugâhının dışına sürüklenip kırbaç darbeleriyle bizim siperlerimize doğru kovalamış askerlerin birinden. Anlaşılan, geleceği önceden tahmin etme yeteneği vardı: bizi eğlendirmek için el falımıza baktı. Bunun üzerine yüzü sarardı, dişleri birbirine çarptı. Ben de,

Sayın Yargıçlar, geleceği biliyordum. Bütün kadınlar bilir: her şeyin kötü sonuçlanmasını beklerler daima. Kocamın yatmaya gitmeden önce sıcak bir banyo yapma alışkanlığı vardı. Banyosunu hazırlamak için yukarı çıktım: akan suyun sesi sayesinde hıçkırı hıçkırı ağlayabiliyordum. Banyo odunla ısıtılmıştı. Odunları yarmakta kullanılan balta yerde duruyordu; neden bilmem, onu havlu dolabının arkasına sakladım. Bir an, her şeyi, hiç iz bırakmayacak bir kaza süsü verecek şekilde düzenlemek geldi içimden, öyle ki tek sanık petrol lambası olacaktı. Ama onu en azından ölümler yüzüne bakmaya mecbur etmek istiyordum: onu sırf bunun için öldürüyordum, elinden bırakılacak ya da ilk selene devredilecek önemsiz bir şey olmadığımı anlamasına zorlamak için. Usulca Aigisthos'u çağırdım; ağzımı açar açmaz yüzü bembeyaz oldu: Beni sahanlıkta beklemesini emrettim. Öbürü ağır ağır basamakları çıkıyordu; gömleğini çıkardı, derisi sıcak suyun içinde mosmor kesildi. Enselerini sabunluyordum; öyle şiddetli titriyordum ki sabun durmadan elimden kayıyordu. Biraz havasız kalmıştı, boyumun yetişemeyeceği kadar yüksekte olan pencereyi açmamı emretti kabaca; bana yardıma gelmesi için Aigisthos'a seslendim. O içeri girer girmez, kapıyı kilitledim. Öbürü ne yaptığımı görmedi, çünkü sırtı bize dönüktü. Beceriksizce, sadece omzunu derince kesmeyi başaran ilk darbeyi indirdim; dimdik ayağa kalktı, şiş yüzü dalga dalga siyah lekelerle kaplandı, boğa gibi böğürüyordu; dehşete kapılan Aigisthos dizlerinden tuttu, belki de özür dilemek için. Banyonun kaygan zemininde dengesini kaybetti ve hırıltıyı andıran bir gurultu sesi çıkararak kütük gibi yüzükoyun suya devrildi. Alnını yaran ikinci darbeyi o zaman indirdim. Ama sanırım çoktan ölmüştü: gevşek ve sıcak bir paçavradan başka bir şey değildi artık. Kızıl sellerden bahsettiler daha sonra: gerçekte ise çok az kanı aktı. Oğlunu doğururken ben daha çok kan kaybetmiştim. Ölümünden sonra metresini de öldürdük: eğer kız onu seviyorduyorsa, bu yaptığım daha yücegönüllü bir davranıştı. Köylüler bizim tarafımızı tuttular; sustular. Oğlum, Aigisthos'a duyduğu nefreti serbestçe koyveremeyecek kadar küçüktü. Birkaç hafta geçti: kendimi huzurlu hissetmeliydim, ama bilirsiniz, Sayın Yargıçlar, insan hiçbir zaman işin içinden sıyrılamaz ve her şey yeniden başlar. Yeniden onu beklemeye koyuldum: geri geldi. Başınızı "yok canım" der gibi sallamayın öyle: geri geldi, diyorum. On yıl boyunca, Troya'dan dönmek için zahmet edip bir haftalık tatil izni almayan o, ölümden geri döndü. Mezarlıktan çıkmasını engellemek için ayaklarını kesmem de boşunaymış; hırsızların gürültü yapmamak için papuçlarını ellerinde tutmaları gibi ayaklarım koltuğunun altına sıkıştırıp, geceleyin odama kadar süzülmesini engellemedi bu. Gölgesiyle beni örtüyordu; Aigisthos'un orada olduğunun farkında bile değildi sanki. Daha sonra, oğlum beni karakola ihbar etti: ama oğlum da onun hayaleti, onun kanlı canlı hortlağıdır. Hapishanede hiç değilse rahat edeceğimi sandım; ama yine de geri geliyor; benim hücremi kendi mezarına yeğliyor sanki. Sonunda başımın köy meydanında düşeceğini biliyorum; Aigisthos'un başı da aynı bıçağın altına yatacak. Ne tuhaf, Sayın Yargıçlar; sanki beni daha önce sık sık yargılamış gibisiniz. Ama çok acı tecrübeler sonunda, ölümlerin yerlerinde rahat durmadıklarını öğrendim. Aigisthos'u hüzünlü bir taziye gibi arkamdan sürükleyerek ayağa kalkacağım. Tanrı'nın Adaleti'ni aramak için geceleyin yollara düşeceğim. O adamı cehennemimin bir köşesinde yeniden bulacağım: yine, ilk öpücüklerinde sevinçten bağıracağım. Sonra beni terk edecek: Ölüm'ün bir eyaletini fethetmeye gidecek. Madem ki Zaman yaşayanların kanıdır. Ebediyet gölgenin kanı olmalı. Benim ebediyetim onun dönüşümü beklemekle yitip gidecek, öyle ki çok geçmeden hayaletlerin en solgunu olacağım. O zaman, benimle alay etmek için geri gelecek: mezarlardaki kemiklerle oynamaya alışkın sarı Türk cadısını benim karşımda okşayacak. Ne yapalım? Bir ölüyü de öldüremezsiniz ki.

(Türkçesi: Sosi Dolanoğlu)

ELLER BOYNU ÇEVRELİYOR

Alberto Moravia

Karısı konuştu: "Boynumu iki elinle sık. Garip, değil mi? Senin gibi yapılı ve atletik bir adamın böylesine küçük elleri olsun. Hadi, parmakların

birleşinceye kadar sık. Canımı yakacaksın diye çekinme, bunu başarabilecek misin, görmek istiyorum."

Timoteo oturma odasından çıktı, gidip denize karşı teras parmaklıklarına yaslandı. Saman dam, gelişigüzel yontulmuş, sağında solunda birkaç kabuk parçası kalmış iki çam kazık üzerinde yükseliyordu. Kazıkların çeperleri, aşağı yukarı karısının boynuna eşitti. Duygusuzca bunlardan birini iki eliyle kavradı, parmaklarını birleştirmeyi denedi ama başaramadı. Bunun üzerine ellerini parmaklığa dayadı ve denize baktı.

Yalnızca tek tarafından yukarı çekilmiş bir perdeye benzeyen karanlık ve yatay bir bulut, beyaz köpüklü kaygan dalgaların oraya buraya boyadığı yeşil ve mor yansımalarla neredeyse siyah gibi görünen denizin yüzeyinde asılı duruyordu. Dalgalar kabarıyor, rüzgârın omuz vermesiyle hızlı hızlı suyun üzerinden koşuyor, sonra emilerek tekrar kayboluyordu. Timoteo, az sonra fırtına çıkacağını düşündü, yağmur başlamadan önce cesetten kurtulmalıydı. Ama nasıl?

Şişme botla açılıp, boynuna ya da ayaklarına bir ağırlık bağlayarak cesedi denize atmak, yaklaşan fırtına yüzünden artık neredeyse imkânsızdı; tek çare bir çukur açmaktı. Ama yağmurun altında çukur kazmak ne kolay, ne de zevkli olacağı için acele etmek zorundaydı. Çukur suyla dolacak, ıslak kumdan duvarları çökecek ve yağmur da kızgın kızgın suratını kamçıluyacaktı.

Bir an, giderek daha fazla kararan denize baktı, sonra, bu kez parmaklarını birleştirebilmeyi umarak tekrar iki eliyle direği kavramayı denedi. Ama parmakları birbirinden en az bir santim kadar ayrık kaldı. Timoteo oturma odasına döndü, mutfağa geçti.

Karısı fırının önünde ayakta duruyordu, gür saçlarının dağınık ve yoğun yığını altından ilk anda fark edilen, aşağı doğru genişleyen koni biçimli boynuyla, uzun boylu ve narindi. Timoteo, o boyna baktı. Güçlü, iri, sinirli, ön tarafından sanki guatrlıymış gibi varla yok arası beliren bir şişliğe rağmen, bir şeyler ifade ettiği için yine de ona güzel göründü. Neydi ifade ettiği? Yaşam için duyulan, kör, içten gelen, başına buyruk bir arzu.

Karısının pliseli tül geceliği, arkada dolgun kalçalarının arasında sıkışmış kalmıştı, yataktan kalkıp doğrudan mutfağa gelmiş, henüz uykusunu üzerinden atamadığı için de bunu fark edememişti. Timoteo, baş parmağıyla işaret parmağını uzatıp, gövdesine dokunmamaya özen göstererek yumuşak ve saygılı bir hareketle geceliği oradan kurtardı. Sonra konuştu: "Demek masanın üzerinde sevişmek istiyordu ve sen de bu arzusunu yerine getiriyordun? Bana nasıl yaptığını göster."

Karısı karşı çıktı: "Çok seneler önce oldu bu, seni tanımadan önce. Şimdi de buna taktın:"

Onun sanki, "Madem bu kadar istiyorsun," dercesine omuzlarını silktiğini gördü. Fırının yanından ayrıldı, masaya doğru döndü; karnı, göğüsleri ve sol yanağı ezilecek şekilde mermer yüzeyin üzerine eğildi. Sonra elleri, oval biçimli beyaz kalçalarını açıkta bırakarak geceliği yukarı kaldırmak için arkaya uzandı. Bu pozisyonda, poposunun altında koyu renk tüylerin gölgelediği yarık ortaya çıkıyordu. Bacakları uzun pürüzsüz, bir erkek çocuğunkiler kadar narindi. Kulaklarının yanında açık duran elleriyle gözleri açık, bir şeyleri bekler bir masanın üzerinde uzanıyordu. Timoteo konuştu: "Bir kurbağaya benziyorsun. Demek sen masanın üzerine böyle eğilmişken o da boynunu sıkıyor ve üzerine abanıyordu, hep böyle sevişiyordunuz, öyle mi?"

Karısı yorgun bir sesle cevap verdi: "Evet, bu şekilde durmamı istiyordu, o da tıpkı senin gibi takmıştı kafayı." Bir süre sonra ekledi: "Mermer karnımı kesiyor. Eğer sevişmek istemiyorsan kalkacağım." Timoteo kızgınlıkla cevap verdi: "Kalk!" Kadın önce özenle geceliğini kalçalarının üzerine indirip, sonra da bozulan saçlarını bir baş hareketiyle düzelterek söyleneni yaptı. Timoteo ona tekrar baktı, ocağın karşısında dik olarak ayakta duruyor, kahve makinesine bakıyordu. Bir kez daha, ön tarafındaki hafif şişlikle boynunun koni biçiminde olduğunu farketti. Herhangi bir erkeğin iki eliyle kavrayabileceği, güzel ve genç bir kadının boynu. Ama o, bunu başaramıyordu, elleri çok küçüktü.

Karısı konuştu: "Kahve hazır. Bisküvi mi yiyelim, yoksa kızarmış ekmek hazırlamamı ister misin?" Timoteo cevap verdi: "Bisküvi. Küreğin nerede olduğunu biliyor musun? Hani şu yeşil saplı olan." Karısı, süpürge dolabında durduğunu söyledi. Timoteo, küreği alıp dışarıya, bahçeye çıktı.

Mutfağın karşısında üzerinde açılmış teneke kutular, boş şişeler ve patlak kasaların yayılmış olduğu betondan küçük bir açıklık vardı. Açıklığın biraz ilerisinde, Timoteo'nun ekmeyi düşündüğü büyük bir çiçek tarhı bulunuyordu. Biraz ötede ise bir kum tepesi yükseliyordu. Kuraklık yüzünden tarhın üzerindeki kumlu toprak gri ve çoraktı.

Ceset orada, geceleyin bıraktığı yerde, yüzüstü, kolları ve bacakları açık, kafası geri kaykılmış duruyordu. Küreği bir türlü bulamadığı için toprağı elleriyle toplamış ve örtmekten çok toprakla giydirmek istercesine cesedin üzerine avuç saçmıştı.

Gerçekten de üzerini gelişigüzel örtmüş, üstelik, toprağı da eşit olarak dağıtmamıştı. Yüzü kapanmıştı ama, parmaklarıyla kavrayamadığı boyun, o hafifçe şiş kısmıyla açıkta kalmıştı, göğüsleri de sanki tuhaf bir sutyenden fırlamışçasına topraktan dışarı çıkıyordu. Kucağı toprakla dolu olmasına rağmen, karnı tüm dış bükeyliğiyle dışarı çıkıntı yapmıştı. Timoteo, küreğin sapını kavrayıp ucuyla toprağı mezarın çevresini çizdi. Bu çizgiden içeriye doğru en az yarım metre kazmak gerekiyordu. Timoteo hırsıyla kazmaya başladı.

Karısı mutfak kapısından dışarı baktı ve konuştu: "Bazen tam bir deliye benziyorsun. Örneğin bu gece, önce Girolmo'yla masanın üzerinde nasıl seviştığımızı öğrenmek için beni aptalca bir sorguya çekiyorsun. Peki, sen nasıl yerleşiyordun, nasıl eğiliyordun, o senin üstüne nasıl abanıyordu, boynunu nasıl sıkıyordu? Sonra da, deli gibi tabancaya sarılıyorsun, aşağıya, çöplüğü karıştıran o zavallı sokak köpeğine ateş etmeye koşuyorsun. Tamam, ıssız bir villadayız, ama düşünsene, ya birini öldürseydin! Şimdi kazmayı bırak, onu daha sonra gömersin, içeri gel de kahveni iç." Timoteo, "Fırtına başlamadan mezarı kazmak istiyorum," diye cevap verdi.

Mutfak karanlıktı. Karısı, düşünceli bir şekilde gözlerini masaya dikmiş oturuyordu. Timoteo tedirgin olarak sordu: "Ne düşündüğünü öğrenebilir miyim?"

"Köpeğin gürültüsünü duyup yataktan fırladığın ve deli gibi tabancaya sarıldığın anda yapmakta olduğumuzu şeyi düşünüyordum."

"Peki, ne yapıyorduk?"

"Ben senden Girolamo'nun yaptığı gibi boynumu sıkmanı istemiştim. Ellerinin ufaklığı bir an için beni çok etkilemişti. O, elleriyle boynumu kavrayabiliyordu, senin de bunu başarıp başaramayacağını görmek istedim. Ama hepsi şakaydı. Halbuki sen..."

"Halbuki ben?"

"Suratın korkunç bir hal aldı... Şimdi senden bir ricam var. Ayağı kalk ve ellerinle boynumu kavra. Ama gözlerine bakabileceğim biçimde. Bu geceki o korkunç bakışı yeniden yakalayabilir miyim acaba?"

Timoteo, "Sen ve senin bu gırtlak sıktırma saplantın," diyerek denileni yaptı. Ayağı kalktı, karısının yanında durup boynunu iki eliyle kavradı. Kadın kafasını geriye atıp gözlerine baktı: "Hayır, bakışın o kadar korkunç değil..." Duraksadı, Timoteo'nun ellerinden birini boynundan ayırdı ve coşkuyla öptü: "Öylesine güzel ki."

Timoteo, sol eli ve sol ayağı kavrayarak cesedi kendine doğru çekti. Ceset, çok ağır olmasına rağmen kımlıladı, hareket edince üzerini örten toprak bir deprem geçirir gibi oldu. Zaten yarı örtülü olan en dolgun bölümleri tamamen dışarda kaldı, toprak küçük parçalar halinde üzerinden kaydı. Timoteo bir kez daha çekti, ceset çukura düştü ve kafası bir tarafa kaykılmış, yüzü saçlarla yarı yarıya örtülmüş kol ve bacakları kıvrık olarak orada yan yattı kaldı, uyuyor gibiydi.

Timoteo küreği aldı ve ilkin bacaklardan başlayıp yukarı doğru çıkararak, çukura toprak atmaya başladı. Şimdi yandan görülebilen boynu, son ana kadar açıkta bırakmak istiyordu. Onun gövdesinde kendisini en çok çeken bölge burasıydı.

Karısı konuştu: "Hadi, öyle gözlerin kapalı düşünüp durma. Ne düşünüyorsun? Köpeği mi? Zavallıcık! Geceleri çöp bidonunu dışarıda bırakmamalıyız.

Biliyorsun, bu sahil, tatil bitince Roma'ya dönen sahiplerinin terk ettiği başıboş köpeklerle dolu. Hadi, kahveni iç de fırtına patlamadan sahilde bir gezinti yapalım. Yağmur altında kumların üzerinde yürümek o kadar güzel ki."

Çukur şimdi toprakla dolmuştu, ama toprak hem gevşek ve koyu renk olduğu, hem de düzgün zeminin üzerinde bir tümsek yaptığı için gözle görülür bir kabartı

oluşturuyordu. Timoteo duraksadı, sonra tümseğin üzerine çıkıp, toprağı eşitleyene kadar özenle ezdi. Bir kürek açık renk toprak alıp, tümseğin daha koyu rengini örtecek şekilde dikkatle çukurun üzerine yaydı.

Karısı konuştu: "Gidelim." Timoteo sordu: "Üzerini değiştirmeyecek misin? Hâlâ gecelikle duruyorsun." Onun omuzlarını silktiğini gördü. "Ne olmuş yani? Gecelik de diğerleri gibi bir giysidir." Timoteo hiçbir şey söylemedi ve onu, tümseğin üzerinden geçip, kumuldan denize götüren merdivenlere doğru izledi.

Gerektiği şekilde düzeltilen ve üzeri kumla örtülen çukur artık fark edilmiyordu. Kara sarı çirkin bir sokak köpeği kum tepesiğinde belirdi ve doğruca çukura gitti. Orayı kokladı ve sonra bacağını uzatıp yukarı kaldırarak Timoteo'yu rahatlattı. Demek artık emin olabilirdi, çukur yalnız görülmemekle kalmıyor, hissedilmiyordu da.

Karısı, sahil boyunca ala gri ve kuru olan kumun üzerinde önünde yürüyordu. Yağmurun ilk damlaları, gittikçe daha da sıklaşarak kumun üzerinde delikler açmaya başladı. Sonra bir gök gürültüsü denizin cam yüzeyinde iri bir demir top gibi yuvarlandı. Şimdi, soğuk ve şiddetli rüzgâr tarafından toplanan damlalar karısını eziyordu. Çarptıkları yerde geceliğin tülü gövdeye yapışıyor, derisinin soluk rengini ortaya çıkarıyordu. Karısı başını omzuna doğru eğmişti, boynunun bir yanı kulağına kadar boydan boya gözler önündeydi.

Karısı konuştu: "Boynumu iki elinle sık. Garip, değil mi? Senin gibi yapılı ve atletik bir adamın böylesine küçük elleri olsun Hadi, parmakların birleşinceye kadar sık. Canımı yakacaksın diye çekinme, bunu başarabilecek misin, görmek istiyorum."

(Türkçesi: Ebru Boragazi - Sibel Yücel)

METONİMİ YA DA KOCANIN İNTİKAMI

Rachel de Queiroz

Metonimi. Bu sözcüğü 1930'da duymuştum, bir daha da unutmadım. İlk romanım yeni yayınlanmıştı. Bir eleştirmen, romanımın baş kişisi geceye 'göğsü iliklenmemiş' çıktığı için fena haşlıyordu beni.

"Amma saçmalık ha!" diyordu yazısında, sağduyusu tartışılmaz bu seçkin bey. "Neden, demek istediğini açıkça söylemiyor yazarımız? Apaçık ortada, iliklenmemiş olan adamın gömleği, göğsü değil."

Bu azarı, ses çıkarmadan, hatta biraz utanarak sineye çekmişim. O arada, dalının ünlülerinden Latince profesörüm Dr. Matos Peixoto imdadıma yetişti. Bir yanlışlık yoktu yazımda, metonimi diye adlandırılan yaygın bir istiare türü kullanmışım; bu sanatta bir sözcüğü, onunla bağlantılı bir başka sözcük yerine kullanabiliyordunuz -sözgelimi, sonuç yerine nedeni imleyen ya da içerilen amaçlandığında, içereni çağrıştıran bir sözcüğü. Beylik örnek, 'ışıldayan kadeh'miş dediğine göre; çünkü aslında ışıldayan, kadeh değil şarapmış.

Profesörle birlikte yazdığımız mektup, aynı gazetede yayımlandı. Eleştirmen de ağzının payını aldı. Umarım ders de almıştır. Ben aldım kendi adıma. O gün bu gündür, metonimi'yi sıkça kullanıyorum -başka bir klasik söz sanatıyla alışverişim yok.

Ayrıca, biraz kafa yorduktan sonra, metoniminin yalnızca edebiyata ilişkin olmadığı sonucuna vardım. Bence pratikte ya da uygulamada da var metonimi. Kendi deneyimimden yola çıkarak basit bir örnek vereyim. Bir hanım tanıdık, yıllardır kaldığı pansiyondan ansızın taşındı ve pansiyoncu hanıma düşman kesildi. Nedenini sordum. İkimiz de pansiyon sahibinin sevimli bir insan olduğunu biliyorduk; gerektiğinde, arkadaşımın iğnelerini yapmıştı, ona sıcak su torbasını ödünç vermişti, kalbi sıkıştığında başında beklemişti.

Şöyle dedi arkadaşım:

"Koridordaki telefon yüzünden nefret ediyorum ondan. Ne zaman açsam, konuşanların yarısı ya işletiyor ya tatsız şakalar yapıyor."

"Ama bu tatsız şakalar, pansiyoncu hanımın başının altından çıkmıyor ki. Sorumluluk onun değil."

"Tabii değil. Ama telefon kimin telefonu?"

Uygulamalı metonimfinin bir başka örneği de var, işin içinde cinayet olduğundan daha iç karartıcı bir örnek. Olay, iç bölgelerdeki bir kentte geçti, tarafları tanıyan çıkar da konu yine alevlenir diye kentin adını vermeyeceğim. Suçu anlatacağım, katil gizli kalacak.

Evet efendim, söz konusu kentte bir adam yaşıyordu. Pek ihtiyar sayılmazdı, ama tükenmişti, ki ihtiyarlıktan da beterdur tükenmişlik. Gençliğinde beriberiye yakalanmıştı. Bacakları güçsüzdü, zar zor soluk alıyordu, teni sarımtıraktı, gözleri kızarık. Ama oldukça zengindi; oturduğu ev kendisininindi, bitişikteki yapı da; orada bir bakkal dükkânı açmıştı. O yüzden, dış görünüşü çok itici olduğu halde kendine bir eş bulabildi. Haksızlık etmeyelim, güzel bir kadınla evlenerek yazgıyı zorlamadı. Tersine, erkek giysileri üreten bir fabrikada çalışan yoksul, sıksa bir kızcağızla evlendi. Yüzüne bakan, kızı veremli sanabilirdi. Dostumuz böylelikle aradığı güveni bulmuş oldu. İyi beslenmenin, sağlıklı bir yaşamın bir kadının dış görünüşünü nasıl etkileyeceğini öngörememişti. Kız, günün sekiz saatini dikiş makinesinin başında geçirmiyordu artık. Evinin hanımıydı. İştahla yiyordu: nefis etler, hıyar salataları, domuz yağında pişmiş fasulye ve manyok ezmesi, çeşit çeşit tatlılar, kocasının müşteriler için getirdiği kasa kasa portakal. Sonuç, inanılır gibi değildi. Gövdesi yavaş yavaş dolgunlaşıyordu, özellikle en uygun yerleri. Boyu bile uzamıştı sanki. Hele yüzü -nasıl da değişmişti! Belirtmeyi unutmuş olabilirim, yüz çizgileri baştan beri güzeldi. Ama artık, para aracılığıyla, doğal üstünlüklerini geliştirebiliyordu; boyanmaya, saçına biçim vermeye, iyi giyinmeye başladı.

O, güzelliği, çekiciliğiyle, hastalıklı, vaktinden önce ihtiyarlamış kocasını bir yük, katlanılmaz bir sıkıntı olarak görüyordu. Her akşam, dükkân kapanır kapanmaz, sofrada sütünü içiyordu kocası (eti, midesi kaldırmıyordu, gazetesini alıp yatma zamanına kadar şezlongunda dinleniyordu. Ne sinema çekiyordu ilgisini, ne futbol, ne radyo. Sevişmeye de pek düşkün değildi. Ilık, tatsız tuzsuz bir birliktelikti yaşadıkları, o kadar.

Tam o sırada yazgı el attı duruma: bir çavuş çıkardı ortaya.

Tamam, kocasının parasıyla güzelleşmiş genç bir kadının albenisini aynı kocaya karşı bir silah olarak kullanması haksızlıktı. Haksızlık; ama bu dünya zaten haksızlık üstüne dönmüyor mu? Çavuş -kara kuvvetlerinden mi, hava kuvvetlerinden mi, yoksa deniz kuvvetlerinden miydi, açıklamayacağım, tarafların kimliklerini gizli tutmakta kararlıyım; evet, çavuş sıırım gibiydi, gençti, sokulgandı, buyurgan bir erkek sesiyle konuşuyor, sekerek yürüyordu. Boynuna kadar ilikli üniformasıyla görkemli bir savaşçı izlenimi veriyordu.

Günün birinde, tezgâha evin hanımı bakarken (kocası, öğle yemeğini yiyordu o sırada) dükkâna girmiş çavuş. Ne olup bittiğini, ne olup bitmediğini tam tamına söylemek güç. Anlaşılan, çavuş, bir paket sigara istemiş. Sonra da küçük bir vermut. En sonunda tezgâhın yanı başında duran radyodaki spor programını dinlemek için izin almış. Belki de orada biraz daha kalmanın bahanesiydi bu. Her neyse, kız peki demiş. Bir çavuşun hatırı kolay kolay kırılmaz, hele böyle bir çavuşun. Galiba, o gün başka bir şey istememiş çavuş. Bilemediniz, kızla anlamlı bakışlar atmışlardır birbirlerine, dedikodu düşkünü, uyanık müşterilerin duyamayacağı kadar alçak sesle birkaç tatlı söz mırıldanmışlardır.

Üç kez daha, koca yemeğini yerken karısıyla çavuş gevezelik etmişler. Bu arada flört ilerlemiş. Derken koca üşütünce ilişki flört sınırını aşmış. Nerede, nasıl buluştuklarını keşfedebilen çıkmadı. Önemli olan, birbirlerine âşık olmaları, Tristan ile Isolde ya da Paolo ile Francesca gibi yasak bir aşk yaşamaları.

Sonra da yazgı, yasadışı aşkı dışlayan, bu tür bir aşkı yaşayanları genellikle cezalandıran yazgı, çavuşu başka bir bölgeye atadı.

Ayrılık acısını ancak âşıklar bilir, derler. Kızcağız o kadar gözyaşı döktü ki gözleri kan çanağına döndü. İştahı kesildi. Allığının altından bir zamanki ince hastalık belirtileri yine seçiliyordu. Bu belirtiler kocasının ikirciklenmesine yol açtı, oysa ne tuhaftır, aşk ilişkisi doruğundayken, ortalık gül bahçesiyken hiç kuşku düşmemişti içine.

Yakından izlemeye başladı karısını. Suskunluk anlarında, gözünü onun üstünde ayırmadı. İç çekişlerine, uykusunda sayıkladıklarına kulak kabarttı. Köşeyi

bucağı karıştırırken, bir kartpostalla bir kitap keşfetti, ikisinde de aynı el yazısıyla aynı erkeğin adı vardı. Çavuşun hangi alaydan olduğunu öğrendi; karısının inlemelerinin, iç çekişlerinin, dalıp gitmelerinin nedeninin yalnızca bir erkek değil, aynı zamanda bir asker olduğunu kavradı, en sonunda da müthiş bir keşifte bulundu: gerçekten aldatılmıştı. Uçak pullarıyla uzak bir bölgenin postanın damgasını, ayrıca çavuşun imzasını taşıyan aşk mektuplarını da bulmuştu ya, en ufak kuşkusu kalmamıştı artık, evet.

Beş ay süreyle, kıskançlığın o zehirli hançerini, sıska, hastalıklı bedeninde taşıdı durdu zavallı. Bir kuş yuvası bulup yakınına gizlenen, yumurta sayısının her geçen gün artışı gözleyen bir çocuk gibi, karısının değerli şeylerini sakladığı tahta kasaya bir anahtar uydurarak gizli mektupların çoğalışını izledi. Karısına balayı sırasında armağan etmişti bu kasayı, "Sırlarını burada saklarsın," diyerek. Nankör kız da sözünü dinlemişti işte.

Her gün, o kaçınılmaz öğle yemeği saatinde, tezgâhta kocasının yerine geçiyordu. Gelgelelim, kocanın yemekte gözü yoktu. Hemen karısının odasına koşuyor, çekmeceyi çekip yığınla iç çamaşırının altından kasayı çıkarıyor, cebindeki küçük anahtarla açıp yeni gelen mektubu okuyordu telaşla. Mektup gelmemişse, 21 Ağustos tarihli mektubu bir daha okuyordu; öylesine gerçekçiydi ki bu mektup, bir Fransız filminden alınma diyaloga benziyordu. Sonra dağıttıklarını yerli yerine koyup mutfağa koşuyor, birkaç kaşık çorbayla bir dilim ekmek atıştırıyordu. İki hırsızın yaşadıkları tutku gırtlığına saplanmışken, yutkunması ve yutması olanak dışıydı.

Yüreği bunca kıskançlık ve nefreti kaldıramaz hale geldiğinde tezgâhtaki çekmecedeki tabancayı ve kurşunları çıkardı; yıllar önce bir müşteri bırakmıştı bunları borcuna karşılık olarak, sonra borcunu da ödememişti. Tabancayı doldurdu.

Güneşli bir sabah, saat tam onda, dükkân müşterilerle dolup taşarken izin istedi, dükkânıyla evi arasındaki sahanlığa daldı. Birkaç saniye sonra müşteriler bir kavga, bir ses duydular, bir kadın.çığlığı, üç el ateş. Evin önünde, bakkalın karısını dizüstü çökmüş buldular, hâlâ çığlık atıyordu; bakkal da, titreyen elinde tabancası, karısını yerden kaldırmaya çalışıyordu. Evin ön kapısı açıktı. Aralıktan, haki pantolonla çizme giymiş bir erkeğin bacaklarını gördüler. Yüzüstü yatıyordu, başıyla gövdesi evin içindeydi, sokaktan görünmüyordu.

İlk konuşan, koca oldu. Gözlerini karısından ayırıp korkudan şaşkına dönen kalabalığa baktı, en hatırlı müşterisini seçti aralarından. Birkaç adım attı, eşikte durdu.

"Polis çağırabilirsiniz," dedi.

Karakolda, aldatılmış bir koca olduğunu söyledi. Başkomiser, "Pek alışık olmadığımız bir olay, değil mi?" dedi. "Genellikle karılarınızı öldürürsünüz siz. Onlar âşıklarından daha güçsüzdür."

Adamcağız bu sözlerden kötü yaralandı.

"Asla," diye karşı çıktı. "Karımı asla öldüremezdim. Dünyada varım yoğum o. Zarif, güzel, ayrıca çalışan bir kadındır. Bana dükkânda yardımcı olur, defter tutabilir, toptancılara yazılacak mektupları yazar. Yemeğini hazırlamayı bilen tek insandır bu dünyada. Neden öldürmek isteyeyim ki karımı?"

"Anlamıyorum," dedi başkomiser. "Demek o yüzden âşığını öldürdünüz."

Adam, hayır anlamında salladı başını.

"Yine yanıldınız. Çavuş -karımın âşığı yani- uzak bir yere atanmıştı, buradan çok uzaklara. Ben aralarındaki ilişkiyi o gittikten sonra öğrendim. Yolladığı mektupları okuduğumda. Her şey apaçıktı mektuplarda. Hele birini ezberle biliyorum, en rezilcesini..."

Başkomiser, hiçbir şey anlamamıştı. Sesini çıkarmadan kocanın sözünü bitirmesini bekledi; o da bitirdi:

"Ah o mektuplar! Canlı olsalardı, hepsini teker teker vururdum. Muzırdılar -tıpkı kitaplar gibi. Bir uçağa atlayayım dedim, gideyim buradan. Buralı bir çavuşu öldüreyim diye de geçti içimden, varsın o olmasın, yeter ki hepsi başka erkeklerin kanlarıyla keyif çatamayacaklarını öğrensın, ders alsınlar. Gelgelelim alayın öbür askerleri gözümü korkutuyordu; askerler birbirlerini nasıl tutarlar, bilirsiniz. Yine de bir şey yapmak zorundaydım. Yoksa çıldıracaktım. O mektupları kafamdan atamıyordum bir türlü. Mektup gelmedi mi, o

gün içim içimi yiyordu, karımdan daha küskün oluyordum. Buna bir son vermem gerekiyordu, değil mi? Bugün, tasarımı gerçekleştirdim sonunda. O anı bekledim, sefil herif sokağın ucunda belirdiğinde, eve koştum, kapının arkasına gizlendim, pusuya yattım."

"Âşığı mıydı gelen?" gibi budalaca bir soru sordu başkomiser.

"Tabii ki değildi. Âşığını öldürmediğimi söylemiştim size. Mektuplardı. Gerçi çavuş gönderiyordu onları, ama elden veren oydu. Hemen her gün kapıdaydı, sırtıyor, o iğrenç zarfı uzatıyordu. Tabancayı üstünde doğrultup üç el ateş ettim. Gıkı çıkmadı; yığıldı kaldı. Hayır komiserim, karımın âşığı değil. Postacı."

(Türkçesi: Tomris Uyar)

KORİDORDA OTURAN ADAM

Marguerite Duras

Adam, dışarıya açılan kapının karşısındaki koridorun gölgesinde oturuyor olmalıydı.

Birkaç metre ötesindeki taş bir yolun üzerine uzanmış bir kadını seyrediyordu. Onları, sert bir eğimle, ağaçsız, inişli çıkışlı bir düzlük ve bir ırmağın kıyısındaki tarlalara kavuşan bir bahçe çevreliyordu. Irmağa değin tüm manzara görülebiliyordu. Bunun ötesinde de, ufka doğru belirsiz bir boşluk, denizinkini andıran sisli bir sonsuzluk vardı.

Kadın ırmağın karşısındaki yamacın doruğunda bir gezinti yapmış ve daha sonra şu anda bulunduğu yere geri dönmüş, koridorun karşısında, güneşin altına uzanmıştı. Ama kadın adamı göremiyordu. Yaz güneşinin kör edici ışığı, evin içindeki gölgeyi seçmesini önlüyordu.

Gözlerinin yarı açık mı yoksa kapalı mı olduğunu söylemek olanaksızdı. Uyuyor gibiydi. Güneş şimdiden oldukça yakıcıydı. Üzerinde açık renkli ipten, ön tarafında belirgin bir yırtmacı olan bir giysi vardı. İpeğin altındaki bedeni cıvılcıplaktı. Giysinin rengi yıkana yıkana atmış olmalıydı.

Bazen böyle yapıyor, diğer zamanlarda daha farklı davranıyor olmalıydı. Her zaman farklı bir şekilde. Benim onda görebildiğim buydu.

Ağzından tek bir kelime bile çıkmıyor, hiçbir yere bakmıyordu. Koridorda oturan adamın tam karşısında, gözkapaklarının altında hapsolmuştu.

Gözkapaklarının arasından süzülen gökyüzünün bulanık ışığını görebiliyordu. Kadın, adamın ona baktığını biliyordu, adamın her şeyi gördüğünü biliyordu. Nasıl onları seyreden ben bunu biliyorsam, o da gözleri kapalı bile olsa bunu biliyordu. Bu kesindi.

Şimdiye kadar belirgin bir dikkatsizlikle ve gelişigüzel uzattığı bacaklarını, gitgide daha bilinçli, özenli bir hareketle birleştirdiğini görüyordum. Bacaklarını birbirine öylesine sıkıca kenetliyordu ki, bedeni şeklini kaybetmekte, alıılmış hacminden gittikçe daha az yer kaplamaya başlamaktaydı. Derken tüm bu çabadan vazgeçti ve hareketsizleşti. Bedeni kesin bir imgenin çizgisel doğruluğuna ulaştı. Başı kolunun üstüne düştü. Uyku durumunda donup kaldı. Bir yanda da adam, sessizce onu seyrediyordu.

Önlerinde tekdüze, inişli çıkışlı, ırmağın kıyısına ulaşan bir düzlük vardı. Bazı bulutlar beliriyor, iç içe ilerliyor, düzenli bir yavaşlık içinde birbirlerini izliyorlar, ırmağın, o belirsiz sonsuzluğa döküldüğü ağızına doğru ilerliyorlardı. Bulutların donuk gölgeleri, tarlaların ve ırmağın üzerine düşüyordu.

Düzlükteki evden hiç ses gelmiyordu.

Yeniden hareket etmeye başlamış olmalıydı. Onu seyreden adamın önünde yavaşça hareket ediyor olmalıydı. Işığı yutan loş koridordaki mavi gözlerin ona dönük olduğunu biliyordu. Şimdi bacaklarını ortaya çıkardığını, onları bedeninin geri kalan kısmından ayırdığını görüyordum. Bunu da aynen onları birbirine kenetlerken yaptığı gibi öylesine bilinçli ve zorlanarak yapıyordu ki artık bedeni şeklini kaybetmiş, çirkinliğin doruğuna ulaşacak kadar büzülmüştü. Kadın açık bir şekilde donakalmıştı. Baş her zamanki gibi diğer tarafa çevrili,

yeniden kolunun üzerine düşmüştü. Edepsiz, hayvansı bir duruşu vardı. Çirkin olmuştu. Olabileceği denli çirkinleşmişti. Çirkindi. Ve bugün, bütün çirkinliğiyle orada uzanmış yatıyordu.

Ayrık dudakların arasındaki organının ucunu ve onun etrafında sıkıca kavranmış, gitgide artan bir ateş içinde kavrulan tüm bedenini görebiliyordum. Kadının yüzünü seçemiyordum.

Güzelliğinin, yüzünün etrafında belli belirsiz dalgalandığını görebiliyordum ama güzelliğini ona özgü bir hale getirerek tüm yüzüyle bir araya getiremiyordum. Tüm görebildiğim, karşıya dönük oval şekli ve katıksız gergin yüzeyiydi. Kapalı gözleri yeşil olmalıydı. Gözlerinde yoğunlaştım. Gözlerimi uzun bir süre gözlerinin üzerinde yoğunlaştırmam bile, ana yüzünün bütünü hakkında bilgi vermiyordu. Yüzü bilinmez kalıyordu. Öte yandan bedenini görebiliyordum. Oldukça yakından bütün bedenini görebiliyordum. Güneş ışığının parıldamasının ürkütücü beyazlığı içinde, bedenindeki ter damlalarını seçebiliyordum.

Adam beklemeye devam ediyor olmalıydı.

Ve daha sonra kadın oraya geldi. Güneş, onu çıplak atmaya zorlayacak kadar yakıcıydı. Giysinin daha önceden yırtılmış kolunu ısırdı ve çıplak attı. Bir isim söyledi. Birine gelmesini söyledi.

Kadın ve ben, ayak sesleri duyduk. Hareket ettiğini, koridorda belirdiğini fark ettik. Gördüm ve kadına onun geldiğini, hareket ettiğini, koridorda belirdiğini, başlangıca yürümeyi unutmuşçasına sarsıla sarsıla, daha sonra yavaş yavaş, olabildiğince ağır bir şekilde yürüdüğünü, buraya doğru gelmekte olduğunu, buraya geldiğini, kadının ötesindeki ırmağa bakan mavi gözlerini gördüğümü söyledim.

Adam kadının önünde durdu, kadının üzerine gölgesi düşüyordu. Gözkapaklarının arasından ışığın azaldığını, üzerine düşen ve onu karanlığında hapseden adamın uzun gölgesini fark etmiş olmalıydı. Sıcaklığın azalmasıyla, giysiyi ısırarak ağzı gevşemişti. Adam yanındaydı. Her zamanki gibi kapalı gözlerle, kolunu ısırmayı bıraktı ve kollarını bedeni boyunca sürüyerek kalçalarına indirdi ve onu olabildiğince daha fazla görebilmesi için adama doğru bacaklarını açtı. Böylece adam sadece onun ayrılmış cinsel organını, görülebilecek en olası bütünlüğüyle görmekle kalmıyor, aynı zamanda onun başka bir şeyini, iç organlarından, kusan ağzından sızan şeyi de görebiliyordu.

Adam bekliyordu. Kadın, gözlerini açmadan, başını gölgenin düştüğü yöne doğru çevirdi ve o da bekledi. Daha sonra adam boşaldı.

Sıvı, ilk olarak ağzının üzerine geldi. Püskürtü, dudaklarının ve arzulu dişlerinin üzerinde ezildi, sonra gözlerine ve saçlarına bulaştı ve daha sonra bedeninden aşağıya süzülüp göğüslerini kapladı. Cinsel organına ulaşır ulaşmaz daha da güçlendi, ateşinde ezildi, kadının sıvısına, köpüğüne karıştı ve daha sonra da kurudu. Kadının gözleri boş bakışlarla aralandı ve yeniden kapandı. Gözleri yeşildi.

Kadınla konuştum ve adamın ona neler yaptığından bahsettim. Başına gelenleri de anlattım. Onun da görmesini istiyordum.

Adam, kadının bedenini ayağıyla iterek taş yolda yuvarlıyordu. Kadının yüzü toprağa sürüyordu. Adam bekledi, daha sonra yeniden başladı, acımasız bir gaddarlıkla bir ileri bir geri bedeni yerde yuvarlıyordu. Bir an sakinleşmek için durdu, daha sonra devam etti. Bedeni ileriye itiyor, daha sonra nazikçe kendisine doğru yuvarlıyordu. Kadının uysal ve bükülgen bedeni, kendinden geçmişçesine, hiçbir şey hissetmiyormuşçasına bu davranışlara katlanıyor, taşlar üzerinde yuvarlanıyor ve adam ayağını çektiğinde de olduğu yerde kalıyordu.

Aniden durdu.

Beden, adamdan uzakta, sereserpe uzanmış yatıyordu. Adam ona baktı ve yanına gitti. Adam bedenin üzerine, sanki onu yeniden bir o yana bir bu yana yuvarlayacakmış gibi ayağını koydu ve aniden hareketsiz kaldı.

Çıplak ayağını bedenin üzerinde rastgele bir yere koymuş olmalıydı, kalbe yakın bir yere, ve aniden hareketsiz kalmıştı. Göğüsler yumuşak ve sıcaktı, ayağı etin içine gömülüyordu. Adam hiç kıpırdamıyordu.

Adam başını kaldırmış, ırmağa bakıyor olmalıydı. Güneş hareketsiz ve yakıcıydı. Gözlerinin önündeki her şeye büyük bir dikkatle ama görmeden bakıyordu ve şöyle dedi:

"Seni seviyorum."

Ayağıyla kadının bedenine bastırıyordu.

Zaman belirsiz bir sonsuzluğun tekdüzeliğinde uzuyordu. Adam bir ürperti hissetmiyor olmalıydı. Gözlerinin önündeki her şeye, ışığın parlaklığına, titreyen havaya görmeden bakmayı sürdürüyordu.

Kadın adamın altında, görünürde başına gelenlerin tamamen farkındaydı. Hareket etmiyordu, kolunu ısırdığı yerde, ipek giysisinde dişlerinin izi kalmıştı, ne olup bittiğini, kalbinin üstündeki ayağın basıncını gözlemliyordu. Yeşilin kısa bir süre görünmesinden sonra gözleri yeniden kapandı. Çıplak ayağının altında, bataklık çamuru, durgun, uzak, devamlı suyun ürperti vardı. Gevşek, yumuşak beden, kırılmış gibi ürkütücü bir cansızlık içindeydi. Ayak bastırmaya devam ediyordu. Gitgide içine gömülüyor, göğüs kafesine gömülüyor, göğüs kafesine ulaşıyor, bastırmaya devam ediyordu.

Kadın çığlık attı. Adam bir çığlık duydu. Çığlığın devam ettiğini, sonra da azaldığını duydu. Ve halen seçebileceğini düşündüğü bir anda, ayak tereddüt etti ve çığlığın etkisi altında, ayağını bedenden, kadının kalbinden çekti.

Loş çığlık koltuğuna yığılıp kaldı.

Kadının bacakları ayrıldı ve daha sonra yeniden yorgun bir şekilde düştü. Yuvarlandı, yeniden çığlık attı, uzun ve yavaş sıçramalarla çırpındı. Yarı çığlığı, yarı ağılamayı andıran iniltiler içinde, kurtarmak için birinin ona yardıma gelmesini istedi. Ve daha sonra aniden durdu.

Güneş, adamın belinden yukarısını aydınlatıyor olmalıydı. Koridorda, karanlıkta, hemen hemen renksiz bedenini göremiyordum. Baş koltuğun arkasına düşmüştü. Aşktan ve arzudan bitkin düşmüş, yüzü olağanüstü sararmıştı. Kalbinin tüm bedeninin yüzeyinde çarptığını hissedebiliyordum. Titrediğini görebiliyordum. Adamın bakmadığını, koridorun öte yanından sezilip görülebilecek olanı görebiliyordum, ırmağa inen inişli çıkışlı sevimli düzlüğü ve her zamanki gibi denizin sisine boğulmuş açık mor sonsuzluğu. Düzlüğün çıplaklığı ve yağmurun yönü denizinkiyle aynı olmalıydı. Ve bu yoğun aşk. Deniz aslında benim göremediğimdi. Bildiğim tek şey, denizin adam ve kadının görebileceğinin çok ötesinde olduğuydu.

Adam, taşlık yoldan kendisine bir hayalet gibi yaklaşan kadına bakıyor olmalıydı.

Koridorun serinliğine girmeden önce bir an kapının boşluğuna dayanarak durdu. Adama bakıyordu. Biraz önce kendisinin yaptığı gibi, adam da, kadın onu seyrederken, gözleri kapalı, uzanmış yatıyor olmalıydı. Elleri koltuğun kolçaklarında hareketsiz duruyordu. Açtığı ve onun içinden boşaldığı, mavi pamuk bir pantolon giyyordu. Kalbi gibi kaba ve acımasız bir şekli vardı. Kalbi gibi çarpıyordu. Dünyanın eski çağlarından kalma bir şekli vardı, çok eskiydi, taş ve likenden farkı yoktu. Adamın içine kök salmıştı ve adam, onun etrafında debeleniyordu. Onun etrafında, göz yaşlarının eşiğindeydi ve çığlık attı.

Kadının adamla konuştuğunu duydum.

"Seni seviyorum."

Adamın, zaten kadının bildiği şeyleri söylediğini duydum.

"Evet."

Kadının hareket ettiğini görüyordum, kadın şimdi onları birbirinden ayıran iki üç adımlık uzaklığı katediyordu. Ve daha sonra adamın kaçmaya çalıştığını, sonra yeniden koltuğa yığılıp kaldığım gördüm. Daha sonra olanların dışında hiçbir şey görmedim.

Kadın adamın yanına geldi, adamın bacaklarının arasına çömeldi ve adamın üzerine düşen kendi gölgesinde ona, ve sadece ona baktı. Özenle onu tamamen soydu. Pantolonu sıyırdı. En gizli yerlerini ortaya çıkarttı. Onun üzerine ışık düşmesi için hafifçe geri çekildi.

Adamın aşağıya doğru baktığını, ona baktığını, kadınla birlikte kendisine ait gösteriye baktığını görüyordum. Kalbin atışlarını andıran bir ritimde o da hareket ediyordu. İnce derinin altında koyu kan öbekleri görülebiliyordu. Zevkle dolmuştu, içinde tutabileceğinden çok daha fazla zevkle dolmuştu. Patlamaya hazırdı, öyle ki ona dokunmak cesaret isterdi.

Adam ve kadın ona birlikte bakıyorlardı. Kadına doğru hareket etmiyorlar ve onu orada öylece bırakıyorlardı.

Onların ötesinde, ağaçsız kuzey ülkesini hâlâ görebiliyordum. Deniz durgun ve sıcak olmalıydı. Cansız bir sıcaklık, renksiz sular. Düzlüğün üstünde bulut kalmamıştı, ama hâlâ uzaklarda bir sis tabakası duruyordu. Bu, hiç ulaşılamayan bir ülkeydi, ona birçok defa tanık olan biri içinse, hiç bitmeyen, sonu bilinmeyen bir alışkanlık.

Kadın yavaşça ilerledi, ağzını açtı ve bir anda adamın yumuşak ve parlak organının tümünü ağzına aldı. Dudaklarını organın bitimine kenetledi. Kadının ağzı şişmişti. Tadı öylesine güzeldi ki kadının gözlerinden yaşlar geliyordu. Ona zarar vermesi mutlak biçimde yasaktı, ama bu tatlılıktan daha kuvvetli başka bir şey olmadığını görebiliyordum. Onu dişlerinin arasında tutarak diliyle dikkatlice okşamadığı sürece, ona sahip olamazdı. Bunu görüyordum: Çoğunlukla aklımızda olan kaba ve acımasız şeyi o ağzında tutuyordu. Düşüncesinde onu yutuyor, onunla besleniyor, onu yiyordu. Suç ağzının içindeyken tüm yapabileceği, göreve hazır dişleriyle onu yönetmek, onu zevke yönlendirmek olabilirdi. Onun tekrar tekrar gelmesini sağlamak için ellerini kullanıyordu. Ama o nasıl yeniden gelineceğini unutmuş gibiydi. Adam çığlık attı. Kadını saçlarından kavrayarak uzaklaştırmaya çalışıyordu. Ama bunu yapacak gücü kalmamıştı, ayrıca kadının da bırakmaya niyeti yoktu.

Adam, başı bedeninden ayrılmış, kıskanç ve perişan bir halde inliyordu. İnilti yeniden kendine gelebilmesi için bir çağrıydı. O da böylesine çok sevilmesinin acı veren mutluluğuyla çığlıklar atıyordu. Kadın için bunun bir önemi yoktu. Kadının dili aşağıya, acuzeye dönüştüğü bir başka tür kadınsılığa doğru alçalıyor, daha sonra onu yeniden kavramak üzere sabırlı bir şekilde yukarı çıkıp adamın organını biraz önce içinden çıkardığı ağzına yeniden sokuyordu. Onu yutacakmış gibi devamlı bir şekilde emiyordu. Adam artık bir şey yapmaya yeltenmiyordu. Gözleri kapalıydı. Yalnızdı. Hareket etmiyor, çığlıklar atıyordu.

İlk baştaki çocuksu çığlığı, iniltisi giderek keskinleşti, öylesine içten ve acı doluydu ki kadın onu bırakmak zorunda kaldı. Kadın bıraktı, geri çekildi, kalçalarını ona yaklaştırdı, onları ayırdı ve baktı, nemli ve sıcak kokusunu içine çekti. Adamın kendisinin bile tanımadığı o kokuya gömülü yüzüyle, o pis kokuyu derin derin içine çekerek öylece kalakaldı.

Adamın artık karşı gelmediğini ve kadınla beraber ona baktığını görüyordum. Kadının yaptıklarını seyrediyor, kendini olabildiğince kadının arzusuna bırakmaya çalışıyordu. Kadına çok arzuladığı erkekliğini sunuyor, kalbi sarsılarak kadının saçlarında atıyordu.

Adamın ağzından dayanılmaz mutluluğun sönük bir iniltisi çıkıyordu.

Gökyüzü yavaşça, açık kapının boşluğundan geçiyordu. Bütün gökyüzü, dünyanın yavaş dönme hızını andıran bir hızla hareket ediyordu. Sabit bulut kümeleri sonsuzluğa doğru ilerlemekteydi.

Ağzı açık, gözleri kapalı kadın, adamın mağarasında, onun içine çekilmiş, ama ondan uzakta, yalnız başına, adamın bedeninin karanlığında duruyordu. Artık ne yaptığını veya ne söylediğini bilemiyordu. Hâlâ bunu değişik bir şekilde yapmanın mümkün olduğunu düşünüyordu. Öpüyordu. O pis kokunun egemen olduğu yeri öpüyor ve yalıyordu. Bir şeyler söylüyor, küfür ediyor, ona yardım edecek sözleri haykırıyordu. Ve daha sonra yeniden sustu, öfkeleni, adamın elleri onu itip yuvarlayana değin bütün gücüyle saldırdı. Daha sonra adam ona yaklaştı. Uzun süre kadının üzerine uzandı, ona girdi ve kadın ağlarken hareketsiz orada kalakaldı.

Zevkin doruklarına ulaştılar. Birbirlerinden ayrıldılar. Yerde yatarken uzun bir süre birbirlerine dokunmadılar. Döşeme taşları soğuktu, bedenlerinin sıcaklığını alıyordu. Bir anda kadın yeniden bir çocuk gibi ağlamaya başladı.

Adam ona doğru döndü ve ayağıyla kadını kendine doğru sürükledi. Öylece kaldılar. Adam, kadına artık onu sevmek istemeyeceğini söyledi. Kadın ona cevap vermedi. Adam onu bir gün öldüreceğini söyledi.

Yıkıma uğramış bedenlerinin düzensizliği ve hareketsizliği dışında hiçbir şey yoktu, ama adam kadınla hiç durmaksızın konuşuyordu.

Koridorda uykuya dalmış gibi yatarlarken, arzusunun tırmanmasıyla yeni şeyler olmak üzereydi. Belirsiz hareketlerle birbirlerine yaklaşıyorlardı. Dokuları, terleri, yüzleri birbirine değiyordu, kadının dudakları adamın kilerle buluştu. Birbirine dokunarak, bekleyerek öylece yattılar. Ve daha sonra kadın adamdan ona

vurmasını istedi, kadın bunu istiyordu, hadi. Adam kadına vurdu; boşaldı ve kadının yanına oturdu, kadına yeniden baktı. Kadın adamdan ona daha sert, biraz önce kalbinin attığı kadar sert vurmasını istedi. Kadın ölmek istediğini söyledi.

Şimdi kapının boşluğu, kadına vuracak olan adamın oturan bedeniyle kaplıydı.

Belirsiz sonsuzluktan, uzaktaki muson bulutlarının içinde daha önce başka yerlerin, başka ırmakların yolları üzerinde görülmüş, mor renkte bir sis yaklaşıyordu.

Adamın eli havaya kalktı, indi ve başlangıçta yumuşak, gitgide daha sert bir şekilde kadına vurmaya başladı.

El, kadının ağzının kenarlarına vuruyor, gitgide hızlanarak kadının dişlerine çarpıyordu. Kadın, "Evet," diyordu, "işte böyle." Kadın, yüzünü darbelere daha iyi sunabilmek için yukarı doğru kaldırıyordu. Yüzünü serbest bırakıyor; elle hissedilebilir bir hale getiriyor, daha da somutlaştırıyordu.

Yaklaşık on dakika sonra, koşut bir kesinliğin içindeydiler. Adam gitgide daha hızlı vuruyordu.

El, aşağıya doğru inmeye başlamıştı, göğüslere çarpıyordu, ve bedene. Kadın, "Evet," diyordu, "İşte böyle, evet." Kadının gözlerinden yaş geliyordu. El, her defasında kendinden daha emin olarak, mekanik bir hızla vuruyordu.

Yüz, tüm ifadesini kaybetmiş, uyuşmuştu, artık hiç karşı gelmiyordu, kendini bırakmış, ölü bir şey gibi boynun etrafında çırpınıp duruyordu.

Bedenin de kendini darbelere karşı savunmasız bıraktığını görüyordum, o da kendini kaybetmişti, bütün acıların ötesindeydi. Ve bir anda çığlıklar ve korku.

Ve daha sonra yeniden bu insanların sessizliğe gömüldüğünü görüyordum.

Mor rengin yaklaştığını, ırmağın ağzına ulaştığını görüyordum ve bulutlarla kaplı gökyüzü, sonsuzluğa doğru olan yolculuğuna ara vermişti. Diğer insanların diğer kadınları seyrettiğini ve şimdi ölü olan diğer kadınların da yaz musonlarının oluşumunu, geniş ve derin halıçların karşısındaki koyu pirinç tarlalarının arasından süzülen ırmakların üzerinde birdenbire patlak verişini seyrettiklerini görüyordum. Bu mor rengin bir yaz fırtınasını getireceğini biliyordum.

Kadının üzerine uzanmış, ağlayan adamı görüyordum. Kadında sadece bir hareketsizlik gemleyebiliyordum. Ama umursanıyorum, hiçbir şey bilmiyorum, uyuyor olabilir, emin değilim.

(Türkçesi: Ali Karabayram - Serhat Günaydın)

DÖNÜŞ YOLU TANGOSU

Julio Cortazar

"Le hasard meurterse dresse au coin de la premiere rue

Au retour, I'herure-couteau attend."

(Marcel Belanger, NuetNoir)*

Kişi, olanları yavaş yavaş söze dökmekle işe girişiyor, önce Flora çerçevesinde, açılan bir kapı ya da bir oğlanın haykırışı; ancak her boşluk bir bir doldurulduktan, ağ kusursuzca örüldükten sonradır ki, yeni bir sıçramaya hazırlanan zekâ, olanları allayıp pullama gereksinimine kapılıyor. Yine de zihnimizde ördüğümüz ağın zaman zaman yaşama belki de kılı kılına uyarlanabileceğim ileri süremez miyiz, tek tutamadığımız korku olsa bile, bu uyarlanmaya bir nebzecek inanmasaydık, dıştaki ağlarla yüz yüzeyken aynı çabayı yürütemezdik ne de olsa. Flora o zamanlar bir araya geldiğimizde, olanları azar azar aktarıyordu.

Bu bana, artık Bayan Matilde'in yanında çalışmıyordu (ayrıca her işe koşturan bir hizmetçi olarak onu hâlâ bu tür saygı sıfatlarıyla anmayı sürdürmesi gerekmezdi ya). Benim yanımda seçmişine dalması hoşuma gidiyordu, ürkek iri gözleriyle ve sonraları renkli toz alma tüylerinden de, görgü kurallarından da daha çok işine yarayacak küçücük memeleriyle başkente gelen La Riojalı bir köylü kızydı. Ben kendim için yazmayı seviyorum, bitirdiğimde, haz anından sonra bir

erkeğin yana kayışı gibi oluyor, hani uyku bastırır, ertesi gün bambaşka şeyler tıklatır pencerenezi, yazmak bu bence, kepenkleri açmak, dışarıdakileri içeri salmak, defterler defterler dolusu; bir hastanede çalışıyorum, yazdıklarımı birilerinin okuması beni ilgilendirmiyor, ne Flora'nın, ne bir başkasının, bir defteri doldurunca seviniyorum, sanki yazdığımı yayınlamışım gibi, ama yayınlamayı düşünmemiştim orası başka, derken pencere tıklatılıyor, cankurtarana yapışırçasına gelsin yeni bir defter. Flora'nın, ileride, düş molalarında göz gezdireceğimi, bazılarını defterime geçireceğimi aklına bile getirmeden bana yaşamı üstüne bir sürü şey anlatması bu yüzden. Emilio ile Matilde de deftere geçtiler, yalnızca Flora'nın gözyaşlarında, bölük pörçük anılarında kalamazlar tabii. Emilio ile Matilde'den her söz edişinde, sonunda ağlamaya başladılar. Birkaç günlüğüne bu konuyu kapattım, sonra güzel bir sabah, onu usulca elinden tutarak aynı öyküye getirdim. Flora da daha önce anlattıklarını hepten unutulmuş gibi hevesle atıldı, baştan aldı her şeyi, ağzımı bile açmadım, çünkü belleği, önceleri hiç sözünü etmediği bazı ayrıntıları bulup çıkarıyordu, başka parçacıklara oturan yeni parçacıklar, onca dağınık, varsayılmış şeyin bir araya gelişi, uykusuz gecelerin, çay saatlerinin yaz-bozları. Gün geldi, Flora'nın bana anlattıklarıyla birlikte toparladığımız parçaları birbirinden ayırt edemez oldum, çünkü ikimiz de kendi açımızdan bu işin bir an önce bitmesini istiyorduk, son boşluğun son parçaya, son rengine kavuşması şarttı, bir bacak, bir sözcük ya da bir merdiven ipucuyla sona erecek bir tümceye.

Geleneklere kesinkes bağlı olduğumdan, önce olayların akışını kavramak isterim, üstelik yazdığım zaman yazdıklarımı görüyorum da. Gerçekten görüyorum, şu anda Emilio Díaz'ın Mexico City'den gelip Ezeiza Havaalanı'na inişini görüyorum Calle Cangallo'da bir otele gidişini, iki-üç günü semt semt, kahve kahve dolaşarak eski dostlarıyla geçirişini, bazı karşılaşmalardan çekinerek, yine de fazla kaçınmadan. O sırada kendisini kınaması için bir neden yoktu daha; herhalde Villa del Parque yöresini inceliyor, Melincue ve General Artinas boyunca yürüyor, ucuz bir otel ya da pansiyon arıyor, telaşlanmaksızın odaya yerleşiyor, çayını odasında içiyor, geceleri de bir içki-evine ya da sinemaya gidiyordu. Hortlağa benzer yanı yoktu, yalnız az kişiyle ve öz konuşuyordu, tırtıllı lastik pabuçlarla ses çıkartmadan yürüyordu, kara bir rüzgârlığı, kahverengi bir pantolonu vardı, gözlerinde de, pansiyon sahibi kadının, ola ki sinsilik diye adlandıracağı bir bakış. Hemen tüymek üzere ortalığı kolluyordu hep; hortlak değildi, ama uzaktan bakıldığında öyle görünüyordu, yalnızlık ikinci bir sessizlik gibi çevresini kuşatmış, boynundaki beyaz mendil gibi, incecik dudaklarının hep az ötesinde duran izmaritin dumanı gibi.

Matilde ilkin -yani, şu ikinci kez ilkin- üst kattaki yatak odasının penceresinden gördü onu. Flora alışverişe çıkmış, şekerleme saatinde mızızlanmasın diye Carlitos'u da götürmüştü. Ocak ayının yapışkan sıcağı doruktaydı, Matilde, pencerenin önünde azıcık soluk almaya çalışıyor, tırnaklarını German'ın sevdiği renge boyuyordu, ama German, Catamarca'da yolculukta, o başka; arabayı da almıştı giderken. Matilde, arabasız kente inmeyi ya da Belgrano'ya gitmeyi göze alamıyordu, canı sıkındı, German'ın yokluğuna şimdiden alışmıştı, ama arabayı arıyordu. German, şirketleri birleştirildiğinde ona ayrı, özel bir araba alacağına söz vermişti, Matilde'in bu işlere akli ermezdi, anlaşılan daha birleştirilmemişti şirketler. Gece, Perla'yla sinemaya gideceklerdi, bir araba kiralayıp akşam yemeğini kentte yiyeceklerdi, sonra garaj faturayı German'a yollardı nasılsa. Carlitos'un bacaklarını isilik sarmıştı, onu doktora götürmesi gerekiyordu, gelgelelim doktorun adını anınca çocuğun huysuzluğu büsbütün artmaktaydı. Carlitos'un huysuzluğu tutmaya görsün, babasının yokluğundan yararlanarak annesine kök söktürüyor, German yolculuğa çıktı mı bu çocuk ne şantajlar yapıyor akıl almaz, iyi ki Flora, sevgi göstererek, dondurma falan alarak, idare ediyordu onu. Perla'yla sinemadan sonra dondurma da yiyeceklerdi. O sırada gördü onu, bir ağacın yanında duruyordu, o saatte sokaklar boştu,, tepesindeki yaprakların çifte gölgesi yüzüne vurmuştu; ağacın gövdesinden az ötede duruyordu, dudaklarından ince bir duman şeridi yükselmekteydi. Matilde hemen içeri kaçtı, koltuğa toslayarak, pembe tırnak cilası kokan- ellerini haykırmamak için ağzına bastırarak, odanın arka duvarına sığındı.

Milo bu, diye düşündü, buna düşünmek denebilirse, geçmiş zamanın ve imgelerin bir anda kusuluşuydu daha çok. Evet, Milo. Kendini toparlayıp başka bir pencereden dışarı baktığında, karşı kaldırımda, köşede kimsecikler yoktu, uzaktan siyah bir köpekle oynayan iki çocuk geliyordu sadece. Beni gördü, diye düşündü Matilde. Gerçekten o ise, mutlaka görmüştür, çünkü beni görmek için burada, başka bir köşede, başka bir ağaca yaslanmamış, o köşede, o ağaca yaslanmıştı. Elbette görmüştü, orada olduğuna göre evin yerini biliyordu. Tanındığını anlar anlamaz ortalıktan yok olması, Matilde'in camdan kaçışını, ağzını örtüşünü görmesi daha da betledi, artık köşe, kuşku götürmeyen bir boşlukla dolmuştu, orada ne varsa kesindi, gözdağı vericiydi, yapraklarında oynayan rüzgârla tek başına bir ağaç.

Günbatımında yine gördü onu. Carlitos, elektrikli treniyle oynuyor, Flora aşağıda baguala mırıldanıyordu; birileri varken ev Matilde'i koruyordu sanki, kuşkuya sürüklüyordu, aman canım Milo daha uzundu, daha iriyarıydı, diyordu kendine, öğle şekerlemesinin uyuşukluğundan olacak, o köreltici ışıktaki... Sık sık televizyonun başından kalkıyor, olabildiğince uzaktan, pencereden dışarıyı gözlüyordu, her seferinde başka bir pencereden, ama hep üst kattan, sokağa açılan giriş katında olsa büsbütün korkardı. Bir daha baktığında Milo aynı yerdeydi yine, bu kez ağacın öbür yanında. Gece inmek üzereydi, Milo'nun karaltısı, kaldırımdan konuşarak, gülüşerek geçenlerin arasında rahatça seçilebiliyordu; uyuşukluğundan sıyrılan Villa del Parque, kahvelere, sinemalara gitmeler, semtin gece yaşamı başladı başlıyor. Hiç kuşkusuz o hiç değişmemiş, duruşu, sigarayı ağzına götürüşü, beyaz mendilinin uçları; evet, Milo'ydu, beş yıl önce Mexico City'den kaçmadan önce öldürdüğü Milo, Lomas de Zamora'daki bir stüdyoda rüşvetle ve suç ortaklarının yardımıyla birtakım belgeler düzenleyerek öldürdüğü Milo, o stüdyoda para -belki biraz da dostluk- adına her şeyi göze alacak bir çocukluk arkadaşı vardı, evet, German uğruna bir kalp krizi geçirterek öldürdüğü Milo, German başka bir çözümü benimsemezdi ki, German ve mesleği, iş arkadaşları, ana-babası, German'ın kuracağı yuva, villası, Carlitos, Flora ve araba, Manzaneres'teki yazlık ev, German ve yığınla para, güvence, sonra Matilde'in hemen hemen hiç üstünde düşünmeksizin, yalnız mutsuzluktan ve beklemekten bitkin düşerek, German'la Recanatis'in orada ikinci buluşmasından sonra kararını veriş, önce hayır diyen, olacak iş değil, yapamayız, çok para gerekir diyen adama koşusu, doğru Lomas de Zamora'ya, peki peki, iki hafta içinde olur, tamam, Emilio Diaz geçirdiği bir kalp krizi sonucu Mexico City'den öldü, ayrıca gerçeğe aykırı düşmüyordu, Milo'yla son aylarda Coyoacán'da iki ölü gibi yaşamışlardı, ta ki Matilde uçağa atlayıp Buenos Aires'teki yaşamına, Milo'yla birlikte Mexico City'ye gidişlerinde suskunluklar, işe yaramayan budalaca uzlaşmalar keşmekeşinde karşı cephelere düşmelerinden önce Milo'ya ait olan şeylere kavuşana kadar, perde yeni bir sahneye açılmaya hazır, uzun hançerler gecesine.

Milo ağaca yaslanmış, telaşsızca evin pencerelerine bakarken, dudaklarındaki sigaranın ateşi usulca yanıyordu. Nereden öğrenmiş olabilir ki, diye düşündü Matilde, evet, orada bir şey var, ama ne olsa evin dışında, kestirimlerin erişemeyeceği bir yerde gibisinden saçma bir düşünceye sıkıca yapışarak. Tabii eninde sonunda öğrenmiştir, Buenos Aires'te ölü sayılması, Mexico City'deki ölümün uzantısıydı; bunu öğrenmek nasıl alçaltıcı gelmiştir, yüzünü yalazlayan ilk öfke fırtınasını kamçılarmıştı, onu bir dönüş yolculuğuna çekmişti, önceden tasarlamadığı birtakım karmaşık soruşturmalardan geçirerek, belki Cholo ya da Marina, belki Recanatis'lerin annesi, eski uğraklar, dostlarla gidilen kahveler, önseziler, derken haberini yapamayız, çok para gerekir diyen adama koşusu, doğru Lomas de Zamora'ya, peki, peki, sana kilisede düğün yapıldı diyorum, Morales'leri tanırsın, dokuma tezgâhları, yığınla para, saygınlık oğlum, saygınlık, onun dediğine bakılırsa biz seni şey, olamaz be kardeşim. Tabii olamazdı, zaten o yüzden kesinlik kazanmıştı ya, perdelerin arkasından kendisini gözleyen Matilde'di, zaman hepsini kapsayan bir şimdide kalakalmış, Mexico City, Buenos Aires, şekerleme saatinin sıcağı, durmadan dudaklarına giden sigara, bir an yine aynı hiçlik, aynı boş köşe başı. Flora sesleniyor, Carlitos yıkanmak istemiyormuş, Perla'ya bir telefon, keyifsizim, bu gece buluşmasak Perla, midemden mi ne, sen yalnız git ya da Negra'yı ayarla, sancım var, yatsam iyi olacak, yarın ararım seni, bu arada, hayır olamaz, olamaz, bilselerdi şimdiye

kadar German'a haber vermezler miydi, demek onlardan öğrenmemiş evin adresini, onlar aracılığıyla öğrenmiş olamaz, yoksa Recanatis'lerin annesi hemen arardı German'ı, rezaleti ilk kendi ağzından duysun isterdi, Matilde'i baştan beri German'ın karısı olarak görmemişti, ona yakıştıramamıştı, düşünsene ne korkunç, iki kocalı bir kadınmiş. Sana güvenilecek biri olmadığını baştan söylemiştim, ne var ki hiç kimse German'ı aramamıştı ya da yazıhaneden aramışlardı, ama German şu anda uzaklarda yolculuktaydı. Recanatis'lerin annesi, German'a haberi kendi vermek istiyordu, aman kendisi ya da tanışları bir şey kaçırmamasın.

Milo, yine de German'ın evinin adresini birinden öğrenmiş, villayı rastgele bulması söz konusu değil, ağaca yaslanıp sigarasını içmesi de. Şu anda orada yok, ama ne önemi var bunun kapılara çifte sürgü vurmanın ne yaran var, Flora azıcık şaşırdı bu önleme, artık tek elle tutulur şey, uyku hapı şişesi, geçmek bilmeyen saatlerden sonra kafa yormamasını, sızmasını sağlayacak düşlerle bölünen bir uyku, o düşlerde Milo hiç... Gelgelelim sabah yüzüne bir el değdiğinde çılgılığı basıyor Matilde, meğer Carlitos sürpriz yapmış, bozuldu çocuk, ağlamaya başladı. Flora onu gezmeye götürecekti, kapıyı kilitle Flora. Yataktan kalkıp onu karşısında bir daha gördüğünde kalakalıyor Matilde, gözleri pencerede, kıpırdamıyor, içeri kaçıp mutfaktan bir daha baktığında hiçbir şey yok görünürde, yavaş yavaş bu eve kilittlendiğini, bunun böyle sürmeyeceğini, nasılsa Carlitos'u doktora götürmek ya da Perla'yla buluşmak zorunda kalacağını seziyor, her gün arıyor Perla, sabırsızlanıyor, duruma bir anlam veremiyor. Turuncu, boşucu ikindide Milo ağaca yaslanmış, o sıcakta yine siyah rüzgârlığıyla, sigarasının dumanı süzülüp havada eriyor. Ya da yalnızca o ağaç var görünürde, yine de hep Milo, hep Milo ancak haplardan sonra, televizyonun son programı bitince varlığı birazcık silinen Milo, hep.

Üçüncü gün Perla çıkageldi, çaydı, çörek, Carlitos'tu falan, Flora'nın bir punduna getirip Perla'ya açılması, böyle süremez, Bayan Matilde'in insan içine çıkması gerek, günlerini kilit altında geçiriyor, anlamıyorum Bayan Perla, gerçi bana düşmez, ama söylüyorum işte, çalışma odasında konuşuyorlar, Perla'nın ona gülümseyişi, sen en doğrusunu yaptın kızım. Matilde ile Carlitos'u ne kadar sevdiğini biliyorum, bence onu bunaltan German'ın uzakta oluşu, Flora'nın tek söz etmeden başını eğişi, hanımın insan içine çıkması gerek, bana düşmez, yalnız size açıyorum içimi. Çay, günlük dedikodular, Perla'dan kuşkulaması söz konusu değil, peki o zaman evi nasıl bulabildi Milo, Recanatis'lerin annesi bilseydi, bunca zaman dilini tutamazdı, olamaz, German'ı bekleyip İsa korkusu ya da benzer bir özürle kulağını bükmek keyfi pahasına susmazdı; kilise töreniyle gelin olmak istedi, kafesledi seni, aynen böyle derdi ihtiyar cadı, German'ın o anda bulutlardan yuvarlanması, olamaz, olamaz. Ama olabilirdi pekâlâ, gelgelelim şu anda düş görüp görmediğinden pek emin değildi Matilde, tek yapacağı pencereye koşmak, ama Perla buradayken olmaz, bir fincan çay daha, yarın sinemaya gideceğiz, söz veriyorum, arabayla gel al beni. Bugünlerde ne oldu bana, bilmiyorum, arabayla gel, sinemaya gidelim, pencere şuracıkta, koltuğun hemen yanı başında, ama Perla buradayken olmaz, bir an önce gitse Perla, sonra yine Milo köşe başında, otobüs bekler gibi, telaşsız, duvara yaslanmış, siyah rüzgârlığı, boynunda mendili, sonra bir dahaki Milo'ya kadar hiçlik.

Beşinci gün, onun Flora'yı izlediğini fark etti, Flora bakkala gidiyordu, her şey o anda gelecek zamana döndü, sedire yüzüstü kapatılmış romanın son sayfaları gibi, önceden yazılmış, okumaya gerek yok, her şey okunuştan önce olup bitmiş zaten. İkisinin güle konuşa birlikte eve dönüşlerini gizledi, Flora çekingen, azıcık tedirgin, köşede durup hoşça kal diyor, çabucak karşıya geçiyor. Perla almaya geldi arabasıyla, Milo köşede yoktu, gece geç saatte döndüklerinde de yoktu, ama sabahleyin onu çarşıya giden Flora'nın yolunu beklerken gördü; koştu Flora'ya, el sıkıştılar, gülüştüler, sepeti kızın elinden aldı, dönüşte meyve ve sebze dolu sepeti o taşıdı kapıya kadar, Matilde onları göremiyordu artık, balkonun çıkıntısı kaldırımı örtüyordu, yine de Flora'nın içeri girmesi uzun sürdü besbelli, kapının önünde durmuş konuşuyorlardı. Ertesi gün Flora, Carlitos'u da götürdü alışverişe, Matilde üçünün karşıdan gelirken gülüştüklerini gördü. Milo, Carlitos'un başını okşadı, döndüklerinde Carlitos'un elinde kürkten yapılma bir aslan vardı, Flora'nın erkek arkadaşı armağan etti, dedi. Demek bir erkek arkadaşın var, Flora, ikisi oturma odasında yalnızlar. Bilmem ki hanımefendi, çok nazik bir insan, birdenbire karşıma çıktı, benimle

pazara geldi, Carlitos'a öyle iyi davranıyor ki, sizce bir sakıncası var mı, sahi var mı, hanımefendi? Yok tabii, senin bileceğin iş, ama gözünü açması gerek, onun gibi gencecik bir kız, Flora gözlerini indiriyor, tabii hanımefendi, benim yanı sıra yürüyor, konuşuyoruz, o kadar. Almagro'da bir lokantası varmış, adı Simon. Derken Carlitos, elinde renkli bir dergi, limon aldı bana anne, hani Flora'nın erkek arkadaşı.

German, Salta'dan telefon etti, on güne kadar gelecekmiş, sevgiler, her şey yolunda. Sözlüğe göre bigami; sağ kalan eşin dulluğunda gerçekleştirilen evlenme akdi. Ayrıca: İki kadınla evli erkeğin ya da iki erkekle evli kadının durumu. Ayrıca: Kilise yasalarına göre yorumu: Fuhuşla bekâretini yitiren ya da ilk evlilik akdinin hükümsüz olduğunu beyan eden bir kadınla evlenme durumu. Ayrıca: Bigamist, ilk eşi ölmeden ikinci bir evliliğe kalkışan kişi. Nedenini bilmeden açmıştı sözlüğü Matilde, sanki bir şey değişebilirmiş gibi, hiçbir şeyin değiştirilemeyeceğini biliyordu oysa, sokağa çıkamazdı, Milo'yla konuşamazdı, pencerede durup ona el edemezdi, Flora'ya Simon'un; Simon olmadığını söyleyemezdi, Carlitos'un elinden oyuncak aslanını, dergiyi alamazdı, Perla'ya içini dökemezdi, ancak orada dikilir, onu görürdü, sedire atılan romanın Bitti sözcüğüne kadar yazılıp tamamlandığını bilerek, romanı okusa da okumasa da hiçbir şeyi değiştiremeyeceğini bilerek, hatta romanı yaksa ya da German'ın kitaplığında bir yere gizlese ne değişir? On gün var, sonra, sonra ne, German işinin başına ve arkadaşlarına dönünce, Recanatis'lerin annesi, Cholo ya da Milo'ya evin adresini veren bir dost, seninle konuşmam gerek German, çok ciddi ahbap, sonra olaylar birbiri ardından sökün edecek, işte daha şimdiden Flora, yanakları al al, hanımefendi Simon'un mutfakta benimle kahve içmesine izin verir miydiniz, çok az kalacak? Tabii izin verir, ortalık güpegündüzken, hele çok az kalacaksa nasıl izin vermeyebilir, Flora'nın onu ağırlamaya mutfakta bir fincan kahve sunmaya elbette hakkı var, Carlitos'un aşağı inip Simon'la oynamaya hakkı var elbette, neresinden baksan, ona kurmalı bir ördek getirmiş Simon, yürüyor. Neden sonra kapısı tıklatılıyor, üst kattaki odasına kapanmış yine, Carlitos ördeği göstermeye gelmiş, Simon bana River takımını tuttuğunu söyledi, ne aksi değil mi anne, ben San Lorenzo'yu tutuyorum, bak bana ne verdi, bak nasıl yürüyor, baksana anne, sahici ördek gibi. Simon armağan etti, Flora'nın erkek arkadaşı canım, neden aşağı inip tanışmıyorsun onunla?

Artık hiçbir işe yaramayan, uzun uzadıya tasarlanmış önlemler almadan pencerelerden dışarı bakabiliyordu, Milo ağacın yanında dikilmiyordu, her ikinci saat beşte gelip mutfakta Flora'yla yarım saat kalıyordu, Carlitos yanlarında hep, ara sıra o gitmeden yukarı çıkıyordu. Carlitos, Matilde nedenini biliyordu, ikisinin aşağıda baş başa kaldıkları birkaç dakika içinde, kaçınılmaz olayın hazırlıkları yapılıyordu, sedire atılmış romanın sayfalarında çoktan yer alanların mutfakta ya da herhangi birinin evinde kotarılışı, herkes olabilir, Recanatis'lerin annesi, Cholo; bir hafta geçmişti; German, Cordoba'dan arayıp döneceği tarihi bildirdi, Carlitos'a badem tatlısı getirecek, Matilde'e bir sürprizi var, beş gün evde tatil yapacaktı, birlikte gezecek, lokantalara gidecek, Manzanares'te ata bineceklermiş. O gece Perla'yı aradı Matilde, sırf konuşmasını duymak, bir saat süreyle onun sesine tutunmak için, az sonra bir şey duyamaz oldu, çünkü Perla konuşmanın yapaylığını fark etmeye başlamıştı. Matilde'e bir şeyler oluyordu, Graciela'nın psikiyatrisine gitmelisin, tuhaf davranıyorsun Matilde, inan bana. Telefonu kapattıktan sonra pencereye gidecek gücü kalmamıştı, zaten çabası boşunaydı o gece, biliyordu, Milo'yu karanlık köşede görmeyecekti. Flora, Carlitos'un yemeğini yedirirken aşağıya indi, Flora'nın yan gözle kendisine destek çıkmasına, Carlitos'u birlikte yatırmalarını çıtlamasına kulak asmadan uzun uzun oğlunun çorbadan yakınışlarını dinledi, Carlitos boyuna karşı koyuyor, yatmak istemiyor, oturma odasında ördeğiyle oynayıp televizyon izlemekte diretiyordu. Zemin kat, baştan başa ayrı bir bölge gibiydi; Carlitos'un oturma odasının bitişiğinde yatması için German'ın neden üstelediğini baştan beri anlayamamıştı, üst kattan uzakta o oda, ama German sabahları en ufak bir gürültüye katlanamaz, Flora erkenden Carlitos'u okula yollayabilir, böylelikle Carlitos da dilediğince bağırıp çağırır, şarkı söyler, yatak odasının kapısında oğlunu öptü, yapacağı belli bir iş yokken yine mutfaka döndü, Flora'nın oda kapısına bir göz attı, tokmağı yokladı, kapıyı azıcık araladı, Flora'nın yatağını, rock topluluklarının, şarkıcı Mercedes

Sosa'nın fotoğraflarıyla kaplı çekmeceli dolabı gördü, o sırada tıkırtılar duyar gibi oldu, Flora, Carlitos'un odasından çıkıyordu herhalde, kapıyı usulca örttü, buzdolabını inceledi. Mantarları sevdiğiniz gibi pişirdim Bayan Matilde, yemeğinizi yarım saate kadar getiririm odanıza, dışarı çıkmayacaksınız, değil mi; kabak tatlısı da yaptım, kıvamında oldu, bizim köyde yaptıkları gibi Bayan Matilde.

Merdiven aralığında loş bir ışık yanıyordu, neyse ki topu topu birkaç basamak, hem de geniş, önünü doğru dürüst görmeden çıktı basamaklardan, yatak odasının aralık kapısından sızan ışık, eşiğin cilalanmış tahtalarına vuruyordu. Günlerdir yemeğini pencerenin yanı başındaki sehpa da yiyordu, alt kattaki yemek odası öyle soğuktu ki German yokken, işte hepsini bir tepsiye sığdırmış. Flora en hamarat halinde, evin beyi yokken Bayan Matilde'in yemeği odasında yemesinden hoşnut, bir süre onun yanında kalıyor, laflıyorlar, Matilde Flora'yı sofraya buyur etmek isterdi, ama Carlitos hemen German'a yetiştirirdi, sonra da German'dan mesafe ve saygı üstüne bir söylev dinle işin yoksa, nasılsa Flora da Carlitos'un her işe burnunu sokup öğrendiklerini German'a aktarma huyunu biliyor, çekiniyor. Zaten şu anda Flora'yla ne konuşabilir ki, elinden gelen tek şey, kitapların arkasına sakladığı içki şişesini çıkartmak, yarım bardak viskiyi bir yudumda diplemek, öksüre tıksıra bir kadeh daha doldurmak, dışarıdaki geceye, hiçbir olaya tanık olmayacak hiçliğe açılan pencereye olabildiğince yanaşmak, bundan böylece ağaca yaslanan karaltı da yok, anlamı çözülemeyen bir işaret gibi kıvrılan sigara dumanı da besbelli.

Flora aşağıda tatlıyı tepsiye koyarken, Matilde mantarları pencereden fırlattı, Flora'nın her zaman bir kızak kayışını ya da başıboş bir tay koşturuşunu andıran bildik sekişiyle merdivenlerden çıktığını duydu, hep öyle çıkardı, mantarlar nefisti dedi ona, kabak tatlısının rengini övdü, büyük bir fincan kahve istedi, oturma odasından bir paket sigara daha getirsindi lütfen. Bu gece çok sıcak olacak hava, Bayan Matilde, uyurken pencereleri açık bırakmak zorunda kalacağız, yatmadan önce hap almak ya da susuzluğu gidermek için gerekli su da hazır, bekleyen yatak da. Pencereye gitti, boş köşe başını gördü; belki daha önce davransa Milo'nun eve doğru yürüdüğünü, bu kaldırıma geçip balkonun çıkıntısı altında yittiğini görebilirdi, daha kötü ya, ona neler haykırabilirdi artık eve geldiğine göre, Flora kapıyı ayıp onu buyur ettiğine göre artık nasıl durdurabilirdi ki Milo'yu, bu anda Flora, Milo'dan da tehlikeli, her şeyi öğrendiğinde hanımından öç alarak, onu batağa sürükleyerek kendi öcünü alacak Milo'dan, German'dan da, karısının adını bir rezalete karıştırarak. En ufak bir çıkış umudu yoktu, yine de bu gerçeği haykıran o değildi. Milo'nun sırf Flora'ya geldiği, kaderin bir cilvesi sonucu Flora'yı öbür konunun dışında tuttuğu, Milo'ya göre o köşe başının eski Buenos Aires'teki herhangi bir köşe olduğu, bu evin German'ın evi olduğunu bilmediği, bir zaman Mexico City'de öldüğünü de bilmediği, yani Flora'nın bedeni aracılığıyla Matilde'e varmayı amaçlamadığı gibi hepten tutamaksız, saçma bir umut kalmıştı geriye. Sarhoşluktan yalpalayarak yatağa yürüdü, bedenine yapışan giysiyi çıkarıp attı, cırılçıplak yan döndü yatakta, uyku hapı şişesini aradı, elini uzatabileceği son bir pembe ya da yeşil liman. Hapları çıkartmak çaba istiyordu. Matilde el yordamıyla başucundaki sehpa boşalttı hapları, gözleri romanın durduğu kitaplıkta, işte Flora şu boş rafa koymuş, sayfaları açık, yüzüstü kapatmış, öylece duruyor gözlerinin önünde, Cholo'nun German'a verdiği Malaya hançeri de, kırmızı kadife altlığıyla kristal küre de. Aşağıda sokak kapısının açıldığından emindi, Milo eve girmişti, Flora'nın odasına, konuşuyordu onunla, belki şimdiden onu soymaya başlamıştı bile, çünkü odada bulunmasının tek nedeni bu olabilirdi Flora'ya göre, soyamak için alınmıştır odaya, kendisi de soyunacak, onu öperek tabii, bırak, bırak da seni okşayayım biraz, Flora önce diretecek, bu gece olmaz diyecek, oysa yerini de biliyorum, hadi kestir biraz, hemen dönerim ben, hah şöyle, uslu ol bakalım, ses çıkarma.

Kapıyı, eve bir sessizlik daha katarcasına kapattı. Simon, cırılçıplak geçti mutfaktan, oturma odasından, merdivenlere yürüdü, ilk basamağı ayağıyla yokladı. Tahta iyi cins. German Morales'in evine diyecek yok doğrusu. Üçüncü basamakta, alt kattaki yatak odasından sızan ışık dilimini gördü; son dört basamağı da çıkıp kapının tokmağına uzandı, bir itişte açtı kapıyı. Şifoniyerin şangirtisiyle Carlitos, tavşan uykusundan uyandı, yatağa oturup avaz avaz

ağlamaya başladı, geceleri çok ağlardı, Flora kalkıp onu yatıştırır, German'ın tepesi atmadan su içirirdi. Flora, Carlitos'u yatıştırmalıydı mutlaka, Simon odaya dönmemişti daha, Bayan Matilde telaşlanmadan, çarşafa sarınarak koştu, çocuk yatağın ayak ucuna oturmuş, boşluğa bakıyor, korku çığlıkları atıyordu, onu kucağına aldı, kulağına yapma, sus, diye fısıldadı, buradayım işte, gidip çikolata getirecekti ona, odanın ışığını da yanar bırakacaktı, derken anlamını çıkaramadığı o tuhaf çığlığı duydu, kucağında Carlitos'la oturma odasına koştu, merdiven başına geldiğinde onları gördü, gözlerine inanamadan, kenetlenmiş iki bedenden oluşan som bir kütlenin yavaşça yere vuruşu, merdivenlerden kayışı, kenetlenmeyi bozmadan, dolaşık bir düşüm halinde yuvarlanarak oturma odasının halısında kımıltısız kalışı, sırtüstü devrilen Simon'un göğsündeki hançeri gördü, Matilde -otopsi raporu sonradan belirtecekti- iki saat içinde ölmesine yetecek dozda uyku hapi almıştı ben cankurtaranla geldiğimde, Flora'yı kendine getirmek için bir iğne yapmalı, Carlitos'a bir yatıştırıcı, hemşire, lütfen akrabaları ya da dostları gelene kadar evden ayrılmayın.

(Türkçesi: Tomris Uyar)

LILLY'Yİ OPTUN

Charles Bukowski

Çarşamba gecesiydi. İzlemeye değer bir şey çıkmamıştı televizyonda. Theodore 56 yaşındaydı. Karısı Margaret 50. Yirmi yıldır evliydim ve çocuk yapmamışlardı. Ted ışığı söndürdü. Karanlıkta uzandılar.

"İyi geceler öpücüğü yok mu?" dedi Marge.

Ted iç geçirip karısına döndü. Yavaşça öptü.

"Sen buna öpücük mü diyorsun?"

Cevap vermedi Ted.

"İzlediğimiz programdaki kadın ne kadar Lilly'ye benziyordu, değil mi?"

"Bilmem."

"Biliyorsun."

"Bak, başlama yine."

"Hiçbir şeyi tartışmak istemiyorsun. İstiridye gibi kapanıyorsun. Dürüst ol. Programdaki kadın Lilly'ye benzemiyor muydu?"

"Pekâlâ. Andırıyordu."

"Onu izlerken Lilly'yi düşündün mü?"

"Allahaşkına..."

"Kaçma! Lilly'yi düşündün mü?"

"Bir an için, evet..."

"Kendini iyi hissetmene neden oldu mu?"

"Dinle, Marge, beş yıl önce olmuş bir şeyden söz ediyorsun!"

"Zaman olayları değiştirir mi?"

"Senden özür dilemişim."

"Özür! Bana ne yaptığını biliyor musun? Benim biriyle seni aldattığımı düşün. Nasıl hissederdin kendini?"

"Bilmiyorum. Aldatırsan bilirim."

"İşi şakaya vuruyorsun şimdi de! Bir şaka bu!"

"Dört yüz, belki de beş yüz gece tartıştık bunu, Marge."

"Lilly'yle sevişirken onu beni bu gece öptüğün gibi mi öpüyordun?"

"Hayır, sanmıyorum..."

"Öyleyse nasıl? Nasıl öpüyordun?"

"Yalvarırım kes artık!"

"Nasıl?"

"Bilmiyorum, farklı işte..."

"Nasıl farklı?"

"Bir yenilik vardı, heyecanlanmıştım..."

Marge doğrulup bir çığlık attı. Uzun bir çığlık, sonra durdu.

"Ve beni öpünce heyecan duymuyorsun, öyle mi?"

"Aşınayız birbirimize."

Ama budur sevgi: Beraber olgunlaşmak."

"Tamam."

"Tamam mı? Ne demek tamam?"

"Haklısın demek istiyorum."

"Öylesine söylüyorum. Konuşmak istemiyorsun. Yıllardır benimle yaşıyorsun. Nedenini biliyor musun?"

"Emin değilim. İnsanlar bazı şeyler alışırırlar, iş gibi. Alışkanlıklar edinir insanlar. Öyledir."

"Benle beraber olmak iş gibi mi diyorsun? İş gibi mi şimdi?"

"İşe girip çıkarken kartını zımbalarsın."

"Başladın yine! Ciddi bir tartışma bu."

"Peki."

"Peki mi? İğrenç domuz! Uyumak üzeresin!"

"Marge, ne yapmamı istiyorsun? Yıllar önce olmuş bir olay!"

"Ne yapmanı istediğimi söyleyeceğim sana! Beni Lilly'yi öptüğün gibi öpmeni istiyorum! Lilly'yi düzdüğün gibi düzmeni istiyorum!"

"Bunu yapamam..."

"Neden? Seni Lilly gibi heyecanlandırmadığım için mi? Yeni olmadığım için mi?"

"Lilly'yi hayal meyal hatırlıyorum."

"Yeterince hatırlıyor olmalısın. Peki, beni düzmen gerekmiyor! Lilly'yi öptüğün gibi öp sadece!"

"Marge, yalvarıyorum, lütfen, kes artık."

"Bunca yıl neden beraber yaşadığımızı bilmek istiyorum! Ömrümü ziyan mı ettim?"

"Herkes ediyor, nerdeyse herkes."

"Ömürlerini ziyan mı ediyorlar?"

"Bence."

"Senden ne kadar nefret ettiğimi bir bilsen!"

"Boşanmak ister misin?"

"Boşanmak ister miyim? Tanrım, ne kadar sakınsın! Hayatımı mahvettin ve boşanmak ister miyim diye soruyorsun? 50 yaşındayım. Ömrümü verdim sana! Nereye gidebilirim ki bundan sonra?"

"Cehenneme gidebilirsin! Sesinden usandım. Beynimi yiyip durmandan usandım!"

"Benim başka biriyle yaptığım düşün?"

"Keşke yapsan! Keşke!"

Theodore gözlerini kapadı. Margaret hıçkırıyordu. Bir köpek havladı dışarda. Biri arabasını çalıştırmayı deniyordu. Çalışmıyordu. Illinonis'in küçük bir kasabasıydılar, sıcaklık otuz üç dereceydi. James Carter Birleşik Devletler başkanıydı.

Theodore horlamaya başladı. Margaret etajerin alt çekmecesini açıp bir tabanca çıkardı 22 kalibre. Doluydu. Yatağa, kocasının yanına döndü.

Margaret kocasını sarstı. "Ted, sevgilim, horluyorsun..."

Tekrar sarstı.

"Ne var...?" diye sordu Ted.

Margaret silahın emniyetini açtı, Ted'in göğsünde kendine yakın bir noktaya dayadı ve tetiği çekti. Yatak sarsıldı, Margaret silahı uzaklaştırdı. Osuruğu andıran bir ses çıktı Theodore'nin ağzından. Acı çekiyormuş gibi görünmüyordu. Pencereden giren ay ışığı aydınlatıyordu odayı. Margaret baktı ve deliği gördü, fazla kan yoktu. Silahı Theodore'nin göğsünün öbür yanındaki bir noktaya dayadı. Tetiği çekti tekrar. Bu kez hiç ses çıkarmadı adam. Nefes almayı sürdürüyordu ama. İzledi kocasını. Kanıyordu. Berbat kokuyordu kan.

Şimdi ölmek üzereyken, onu nerdeyse sevdiğini hissetti. Ama Lilly, Lilly'yi düşününce... Ted'in ağzının onun ağzının üstünde olduğunu ve gerisini düşündükçe bir delik daha açmak geçiyordu içinden. Balıkçı kazak çok yakışırdu Ted'e, yeşil renk de öyle ve yatakta osururken öbür yana dönerdi hep -hiçbir zaman ona doğru osurmamıştı. Bir gün bile işe gitmemezlik etmemişti. Yarın gidemeyecekti ama...

Margaret bir süre ağladı, sonra uyudu.

Ted uyandığında göğsünün iki yanına birer kama sokulmuş gibi hissetti kendini. Acı duymuyordu. Ellerini göğsüne koydu, sonra kaldırdı ay ışığında. Kan

içindeydi elleri. Kafası karıştı. Margaret'e baktı. Uyuyordu ve elinde kendini koruyabilmesi için ona kullanmayı öğrettiği silah duruyordu.

Doğruldu ve daha çok kanamaya başladı göğsündeki delikler. Uyurken vurmuştu Margaret onu. Lilly'yi düzdüğü için. Lilly'yle boşalamamıştı üstelik.

"Ölmek üzereyim ama ondan uzaklaşırsam bir şansım olabilir," diye düşündü.

Uzanıp Margaret'in parmaklarını silahtan gevşetti. Emniyet açıktı hâlâ.

Seni öldürmek istemiyorum, diye geçirdi aklından, kaçmak istiyorum sadece. En az on beş yıldır istiyorum bunu.

Yataktan kalkmayı başardı. Silahı Margaret'in bacağına doğrulttu, sağ baldırına. Ateş etti.

Marge bağırdı. Ted eliyle ağzını örttü. Birkaç dakika bekledi, sonra çekti elini.

"Ne yapıyorsun, Theodore?"

Silahı Margaret'in sol bacağına doğrulttu. Ateş etti. Eliyle ağzını örtüp bağırmasını engelledi yine. Birkaç dakika tuttu, sonra çekti.

"Lilly'yi öptün," dedi Margaret.

İki mermi kalmıştı silahta. Ted doğrulup göğsündeki deliklere baktı. Sağ taraftadaki delik artık kanamıyordu. Sol delikten belli aralıklarla iğnenin ucundan fışkırır gibi ince bir kan fışkırıyordu.

"Öldüreceğim seni," dedi Marge, yataktan.

"Gerçekten istiyorsun bunu, değil mi?"

"Evet, evet! Öldüreceğim!"

Ted'in başı dönmeye başlamıştı, midesi bulanıyordu. Polisler nerdeydi? Silah seslerini duymuş olmalıydılar. Kimse duymamış mıydı silah seslerini?

Pencereyi gördü. Ateş etti pencereye. Gücünün tükendiğini hissetti. Dizlerinin üstüne çöktü. Dizlerinin üstünde öbür pencereye doğru ilerledi. Ateş etti tekrar. Mermi camda yuvarlak bir delik açmıştı, parçalanmamıştı cam. Bir karaltı geçti önünden. Gitmişti.

"Bu silahı yok etmeliyim!" diye düşündü.

Bütün gücünü topladı. Silahı pencereye fırlattı. Cam kırıldı ama silah odaya düştü.

Kendine geldiğinde karısı tepesindeydi. Ateş ettiği iki bacağının üstünde duruyordu. Silahı dolduruyordu.

"Öldüreceğim seni," dedi.

"Marge, Tanrı aşkına, dinle! Seviyorum seni!"

"Sürün, yalancı köpek!"

"Marge, lütfen..."

Theodore yan odaya doğru sürünmeye başladı.

Peşindeydi Marge. "Lilly'yi öpmek heyecan verici, öyle mi?"

"Hayır, hayır! Değildi! Nefret ettim!"

"Onu öpen kahrolası dudaklarını uçuracağım!"

"Marge, tanırım!"

Silahı ağzına dayadı.

"İşte bir öpücük sana!"

Kadın, ateş etti. Alt dudağı ile çene kemiğinin bir parçası gitmişti. Kendindeydi. Yerde duran ayakkabısını gördü. Gücünü tekrar toparlayıp ayakkabıyı başka bir pencereye fırlattı. Cam kırıldı ve ayakkabı dışarı düştü.

Margaret silahı kendi göğsüne doğrulttu. Tetiği çekti...

Polisler kapıyı kırıp içeri girdiğinde, elinde silahla ayakta duruyordu.

"Tamam bayan, atın silahı!" dedi polislerden biri.

Theodore sürünerek uzaklaşmaya çalışıyordu hâlâ. Margaret silahı ona doğrultup ateş etti, ıskaladı. Mor geceliğiyle yere yığıldı sonra.

"Ne oldu burada?" diye sordu polislerden biri, Theodore'un üstüne eğilerek.

Theodore başını çevirdi. Kırmızı bir lekeydi ağzı.

"Skirr," dedi Theodore, "Skirrr..."

"Bu tür aile tartışmalarından nefret ederim," dedi diğer polis, "çok kanlı oluyor..."

"Evet," dedi ilk polis.

"Karımla tartıştım bu sabah, düşünebiliyor musun?"

"Skirrr," dedi Theodore.

Lilly evde Marlon Brando'nun bir filmini izliyordu. Yalnızdı. Âşıktı Marlon'a.

Yavaşça osurdu. Geceliğini kaldırıp kendini okşamaya başladı.

(Türkçesi: Avi Pardo)

ORMAN CİNLERİNİN KRALI

Angela Carter

O öğle üzeri ışığın berraklığı, parlaklığı, kendine yeterdi ancak; kusursuz saydamlık yenilmez olmak zorundadır, pirinç madeninin rengindeki bir ışıktan süzülerek gelen bu düşey çubuklar ise gitgide daha çok yağışla dolup kabaran gri bulutların ağırlığı altında ezilmiş, kükürt sarısı gökyüzünde ince gedikler açabiliyor ancak. Nikotinle sararmış parmaklarıyla çarpıyordu ormana, yapraklar ışıldıyordu. Ekim sonlarında soğuk bir gün, büzülüp solmuş böğürtlenler, rengi atmış dikenlerinde kendi kendilerinin inatçı gölgelerinden başka bir şey değillermişçesine asılı kalmışlardı. Ölü eğreltiotlarıyla dolu kızıl balçıkların arasında, kayın yemişlerinin kıtır kıtır kabukları ve ağaçlardan düşmüş palamut şapkaları eziliyordu, mevsim dönümünün yağmurlarıyla öylesine suya doymuştu ki toprak, soğuk hava ayakbılların tabanlarını delip geçiyor, yaklaşan kışın bıçak keskinliğindeki ayazı sizi karnınızdan sımsıkı kavırıyor ve bırakmıyordu. Cırılçıplak kalmış mürver ağaçları kısıtlıktan çıkmış gibi duruyor şimdi; hazan vakti ormanda yüzünüzü güldürecek pek bir şey bulunmaz belki, ama yine yılın en hazin zamanı değildir bu, henüz değildir. Sadece, hayatın bir duraklamaya uğramasının yakın olduğu duygusu doldurur insanın içini; dönüp duran yıl, kendi etrafında dönüyordur yine. İçeride dönük bir hava, hasta odalarını akla getiren bir sessizlik.

Orman üstünüze kapanıyor. İlk ağaçların arasından içeri adımınızı attınız mı, açık havada değilsiniz artık; orman yutuyor sizi. Bundan böyle ormandan çıkış yok; bu orman, ilk baştaki kapalılığına dönmüş. Bir kez içine girdiniz mi, sizi tekrar dışarı salana dek oradasınız, çünkü tam bir güvenlik içinde size çıkış yolunu gösterecek tek bir iz yok; patikanın üstünü yıllar öncesinden otlar bürümüş ve tavşanlarla tilkiler, dolambaçlı labirentler halinde kendi yollarını açıyor artık ve hiç gelen giden yok buraya. Ağaçlar, ormanda yolunu kaybedip de çaresizlik içinde dönüp duran kadınlarını tafta eteklerinden çıkarcasına bir hissiyle salınıyor. Sakar kargalar, top top yuvalarıyla doldurdukları karaağaç dalları üstünde kovalamaca oynuyor, arada bir boşuk boşuk gıklayarak. Kenarları yumuşacık bataklığa dönüşmüş küçük bir dere geçiyor ormanın içinden, ama yılın bu zamanı onun da suratı asılmış; rengi karaya çalmakta olan sessiz suları donuklaşıyor artık, buzlanıyor. Her şey sessiz ve kısırtısız kalacak, her şey kalakalacak.

Genç bir kız, tıpkı Kırmızı Başlıklı Kız kadar kendinden emin dalacaktı ormana, anneannesinin evine gitmek için, oysa bu ışık hiçbir belirsizlik tanımaz ve burada, ormanda her şey tam da görüldüğü gibi olduğu içindir ki kendi yanılışmasının kurbanı olacak bu kız.

Orman kapanır üstünüze, sonra bir daha kapanır, birbiri içine açılan Çin kutularının sistemi gibi; ormanın derin perspektifleri, buraya teklifsizce sokulmanın etrafında sonsuza dek değişecekti, hayali yolcu, önümde sonsuza dek geri çekilmekte olan kurmaca bir mesafeyi yürüyecekti hep. Bu ağaçları arasında kaybolmak çok kolay.

Bir kuş şakımasından iki nağme yükseldi havanın kısırtısızlığında, sanki üzerimdeki bu keyifli genç kız yalnızlığı sese dönüşüvermişti. Kuru yapraklara dolanmış hafif bir pus vardı, bir ihtiyarın sakalının tutamlarını taklit ederek ağaçlar ile çalılışların alt dallarını bürümüşü ibrişim gibi; cinlerin elinden çıkmış ya da başka bir sihirli güç tarafından yapılmışçasına olgun ve lezzetli görünen kızıl renkli yabani yemişler, ağır öbekler halinde asılı duruyor alıçlar üzerinde, oysa yaşlanmış otlar olgunlaşıyor, çekiliyor. Eğreltiotları, yüzlerce gözünü birer birer yukarı açıp sonra tekrar yere indirmiş. Ağaçlar, yarı yarıya kel kalmış dallarından bir kedi beşiği örmüş tepemde, öyle ki ağlardan yapılma

bir eve girmiş gibi hissettim kendimi ve her ne kadar soğuk rüzgâr daima varlığını haber verirse de, o zamanlar bunu bilmediğimden, etrafımda tatlı tatlı estiği için ormanda benden başka kimse yok zannettim.

Orman Cinlerinin Kralı çok büyük kötülükler yapabilir sana.

Şimdi yine duyuluyordu kuşun şakıması, hem de öyle keskin ve öyle keder dolu ki sanırdınız ormanda sağ kalan son kuşun gırtlığından yükseliyor. Ölüp giden bir mevsimin bütün melankolisini taşıyan o şakıma, dosdoğru yüreğimi bulmuştu.

Bütün açılırları birbirine kaynayıp, kararmakta olan bir açıklıkta birleşene dek yürüdüm ormanın içinde; daha onları gördüğüm anda anladım ki burada yaşayanların hepsi, ormana ilk adımını attığımdan beri beni beklemekteydi, bu dünyanın bütün zamanına sahip yabancı yaratıklarda bulunan o sonu gelmez sabırla hem de.

Bütün çiçekleri kuşlar ile yabancı hayvanlardan oluşmuş bir bahçeydi burası; bir kül tabakası kadar yumuşacık kumrular, minicik çitkuşları, benekli ardıçkuşları, kızıl rengi birer mama önlüğü bağlamış gibi duran narbülbülleri, rugan parlaklığında, kocaman, sorguçlu kargalar, sarı gagalı bir karataavuk, kır sıçanları, sivrifareler, kızılgerdanlar, kulaklarını birbirine bitiştirip kaşık gibi sırtlarına atmış, O'nun ayakları dibinde oturan ufacık kahverengi tavşanlar. Koca arka ayakları üstünde doğrulup burnunu oynatmakta olan incecik, uzun boylu, kırmızımsı bir tavşan. Sipsivri burunlu, tembel bir tilki, başını O'nun dizine dayamış. Kızıl renkli bir üvezin gövdesinden bir sincap sarkmış, O'nu izliyordu; bir erkek sülün, pırıl pırıl boynunu zarif bir şekilde çıkarmış bir dikenliğin arasından, O'nu gözlüyordu. Bembeyaz postuyla hiç tekin görünmeyen bir de keçi vardı, kardan yapılmış gibi parlayan bir keçi, uysal bakışlarını bana çevirerek hafifçe meledi ve böylece benim oraya vardığımı haber almış oldu O.

Gülümsüyor. Yere bırakıyor, kuş gibi şakıyan borazanını. Karşı koyulmaz elini üzerime koyuyor.

Gözleri yemyeşil, ağaçlara çok fazla bakmaktan sanki.

Bazı gözler vardır ki yerler sizi.

Cinler Kralı, ormanın göbeğinde, sadece bir odası bulunan bu evde kendi başına yaşar. Evi, ağaç dallarıyla taşlardan yapılmıştır ve sarı likenlerden bir postla örtmüştür kendi kendini. Yosun kaplı çatıda yabancı otlar biter. Yere düşen dalları kırarak ateş yakar Cinler Kralı, suyunu ise teneke bir kovayla dereden alır.

Ne yer peki? Ne olacak, ormanın nimetlerini! Güveç yapılmış ısırganotu; üstüne küçük hindistancevizi serperek yenen leziz sıçankulağı bulamaçları; yaprakları lahana gibi pişirilmiş çobanpüskülü. Fırfırlı, benekli, küflü mantarlardan hangisinin yenip hangisinin yenmeyeceğini bilir O; bunların uğursuz davranışlarını anlar, ışık almayan yerlerde bir gecede nasıl bitiverdiklerini ve ölü şeyleri yiyerek nasıl geliştiklerini bilir. Süt ve yumurta ile birlikte işkembe çorbası gibi pişirdiğiniz o evcil ağaç mantarları ile rengi yumurta sarısını, şekli yelpazeyi, baygın kokusu kayısıyı andıran horozmantarı bile topraktan çıkan hava kabarcıkları misali bir gecede bitirir, doğa besleyip büyütmez onları, boşlukta meydana gelirler. O'nun da aynı şekilde meydana geldiğinde inanabilirdim doğrusu ben; ormanın arzusunun ürünü olarak gelmişti dünyaya.

Hiç de doğal olmayan bu hazinelerini toplamak için sabahtan çıkar, güvercin yumurtası gibi özenle tutup taşır onları, söğüt dallarından ördüğü sepetlerden birine koyar. "Boru götlü" ya da "sidikli yatak" gibi kaba saba isimler taktığı karahindibalardan salata yapar ve biraz yabancılaşığı yaprağıyla tatlandırır, ama böğürtlenlere asla dokunmaz, der ki Aziz Mikail yortusunda Şeytan tükürür onların üstüne.

Süt rengindeki dişi keçisi bol bol süt verir O'na ve bundan, keskin ve tuzlu tadı başka hiçbir tada benzemeyen bir tür yumuşak peynir yapar. Bazen kapan kurarak tavşan tutar ve çorba ya da güveç yapar, yabancı sarmısakla tatlandırarak. Ormanla ve içinde yaşayan yaratıklarla ilgili her şeyi bilir. Halkalı yılanları da O anlatmıştı bana, yaşlı yılanların tehlike sezince ağızlarını kocaman açtığını, incecik olan küçük yılanların da hemen büyüklerin ağızından içeri girip tehlike geçince tekrar dışarı çıkarak hiçbir şey olmamış gibi ortalıkta dolaşmaya devam ettiğini anlattı. Yazın dere kenarındaki düğün çiçeklerinin arasında oturan bilge kurbağanın kafasında çok değerli bir mücevher

bulunduğunu söyledi. Baykuşun bir fırıncının kızı olduğunu söyledi; sonra gülümsedi bana. Sazlardan şilte yapmasını ve söğüt dallarından sepet örmesini öğretti, güzel sesli kuşlarını tuttuğu küçük kafeslerden yapmasını da.

Mutfağı, ötücü kuşlarla dolu üst üste kafeslerle sarsıla sarsıla şakır hep O'nun, tarlakuşları ve ketenkuşlarıyla dolu bu kafesleri duvara dayayarak birbiri üstüne koymuştur, tutsak kuşlar duvarına. Yabani kuşları kafeste tutmak ne zalimlik! Ama bunu söyleyince güler bana; güler ve aralarında tükürükler parlayan bembeyaz, sivri dişlerini gösterir.

Mükemmel bir ev kadını O. Yaşadığı kır evi tertemiz, pırıl pırıl. Güzelce ovulup parlatılmış tenceresiyle tavasını, yeni boyalı bir çift ayakkabı gibi yan yana koyar ocağın kenarına. Ocağın üstünde bir demet dolusu mantar kurutur hep, kendisinin 'Yahudi kulağı' dediği o ince, kıvrımlı mantarlardan, Yahuda'nın kendini astığı mürver ağacında bitermiş çünkü bu mantar; bana anlattığı hikâye böyle işte, yarım yamalak inancımı sınıyor. Itırlı otları da demetler halinde asarak kurutur: Kekik, mercanköşk, adaçayı, mineçiçeği, kara pelin, civanperçemi demetleri. Bu müzikal ve aromatik odada, tatlı ve kekremsi kokusu, pırıl pırıl, gözalcı aleviyle her zaman ızgaranın altında çatırdayan odun ateşi de bulunur. Fakat duvarda, kuşların yanı başında asılı duran eski kemandan tek bir nağme duyamazsınız, telleri yoktur çünkü.

Artık, kimi zaman sabah saatlerinde, kırağı başparmağıyla bitkilerin üstüne bastırmışken, yahut daha seyrek ama daha heyecan verici olduğu üzere akşamları, soğuk karanlık bastırmışken yürüyüşe çıktığımda, Cinler Kralı'nın yanına gidiyorum hep, kızıl samanlardan döşeğinin üstüne yatırıyor beni, orada, O'nun kocaman ellerinin insafına bırakarak kendimi, yatıyorum.

Etin bedelinin aşk olduğunu bana gösteren şefkat dolu kasap O; derisini yüz tavşanın, diyor! Bütün giysilerimi çıkarıyorum.

Ölü yaprakların rengindeki saçlarını tararken, ölü yapraklar düşüyor arasından; sanki O bir ağaçmış da, bir ağaç gibi hiç kıpırtısız durabilirmişçesine hışırdarak yere düşüp sürükleniyorlar, kuu-kuu sesleriyle kumrular usulcacık kanat çırpırsın istedi mi, bu aptal, şişko, kolayca kandırılabilen orman yaratıkları, boyunlarında o güzelim nikâh yüzükleriyle doğru gelip konuyorlar omuzlarına. Cinler Kralı, mürver dalından yapıyor kavalını ve havada uçan kuşları çağırmak için de bunu kullanıyor; hepsi geliyor kuşların ve içlerinde en tatlı şakıyanları, kafeslere konuyor.

Rüzgâr karıştırıyor karanlık ormanı; çalılar arasından esiyor. Mezarlıklar üzerinden esen o soğuk havadan bir nefes var hep Kral'ın üstünde, sırtım ürperiyor o havayı hissettikçe, ama O'ndan korkmuyorum; bir tek başımın dönmesinden korkuyorum, beni tutup yakalamasını sağlayan başdönmesinden. Yere düşmekten korkuyorum.

Cinler Kralı, rüzgârları yakalayıp mendiline hapsedecek olsa ve kaçmasınlar diye mendilin uçlarını da düğüm yapsa, havada artık kuşları tutacak hareketli akımlar olmayacağı için yeryüzünün çekim gücüne karşı koyamayarak hepsi düşerdi o zaman, tıpkı benim de O'nun karşısında yerlere düştüğüm gibi. Gerçi biliyorum ki daha da beter düşmüyor olmam, sırf O'nun bana iyi davranmasındandır. Geçen yazdan kalma can çekişen yapraklarla otların narın örtüsüne bürünmüş olan toprak, sırf O'na suç ortaklığı ettiği için tutuyor beni, çünkü O'nun teni, ağır ağır toprağa dönüşmekte olan o yapraklarla aynı özden.

Gelecek yılın nesilleriyle dolu tohum yatağına itebilirdi beni ve oradan kalkabilmek için O'nun kavalını çalıp da beni karanlığımın dışına çağırmasını beklerdim.

Yine de kuşları çağırdığı kavalıyla o iki nağmeyi seslendirdiği anda geliyorum, O'na kanarak gelip dirseğinin kenarına konan diğer bütün varlıklar gibi.

Fildişi kaplı bir ağaç kütüğüne oturmuş, bir yükselen, bir alçalan notadan ibaret düz bir kaval sesiyle ormanın bütün kuşlarını etrafına toplar buldum Cinler Kralı'nı; öyle tatlıydı ve öyle içe işliyordu ki nağmeleri, tiz şakımalar arasında birbirlerini itip kakarak yere indi kuşlar. Ormandaki açıklık ölü yapraklarla örtülmüştü, kimi balın renginde, kimi küllerin, kimiye toprağın. Ortamın ruhuyla öylesine bütünleşmişti ki Cinler Kralı, tilkinin burnunu korkusuzca O'nun dizine dayamış olduğunu görünce hiç şaşırmadım. Günün sonunu işaret eden boz ışık, süzüle süzüle nemli, yoğun toprağı buluyordu; her şey

sessiz, her şey dingindi ve gecenin serin kokuları gelmekteydi, ilk yağmur damlaları düştü. Ormanda O'nun kulübesinden başka sığınacak yer yoktu.

İşte böyle vardım Cinler Kralı'nın kuşlarla dolu yalnızlığına, tüylü ganimetlerini söğüt dallarından ördüğü kafeslerde saklardı Kral, onlar da orada oturup şakırlardı O'na.

İçmek için keçi sütü var, kenarı tırtıklı bir teneke tasta içilecek; taş fırında elleriyle pişirdiği yulaflı çöreklerden yiyeceğiz. Damda yağmurun tıptırtısı. Kapının sürgüsü inmiş; içeride birbirimizle kalakalmışız, cılız alevlerle parlayarak yanmakta olan kütüklerin kokusuyla dolu bu ufacık, kahverengi odada ve ben, Cinler Kralı'nın samandan yapılma çatır çutur döşeğine uzanıyorum. Teninin rengi ve dokunuşu ekşi kremayı andırır Kral'ın, olgun böğürtlenler kadar diri, kızıl renklidir meme uçları. Aynı dalda, aynı anda hem çiçek hem meyve veren bir ağaç gibi, ne hoş, ne güzel.

Ve şimdi, ahh! Öpüşlerinin, denizler altına ulaşan derinliklerinde keskin dişlerini hissediyorum senin. Ekinoks fırtınaları çıplak karaağaç dallarını kavrayıp Mevlevi dervişleri gibi mırıl mırıl döndürüyor ve sen dişlerini boğazıma geçirerek bağırtıyorsun beni.

Ormandaki bu açıklığın tepesinde bembeyaz ay, tablo kıpırtısızlığındaki sarılışlarımızı soğuk ışıyla aydınlatıyor. Nasıl da keyifle gezinmişim, daha doğrusu gezinirdim: yazın mükemmel bir çayır çocuğuydum ben, ama sonra mevsimler donuverdi, ışıklar gözümü kamaştırmaz oldu artık ve o bozbulanık Cinler Kralı'nı, dallarına kuşlar konmuş bir ağaç gibi yüksek, görüverdim karşımda, sonra hiçbir insanın besteleyemeyeceği o müziğinin sihirli kemendiyle yakalayarak kendine sürükledi beni.

Şu eski kemana saçlarından tel yapsam, güneşin ışıkları ağaçlar arasında ağır ağır dolaşarak sönerken, onun müziğiyle vals yapardık birlikte; güzel kafeslere tıklmış tarlakuşlarının cırtlak düğün şarkılarından daha hoş müziklerimiz olmalı, yapraklar altında senin günahkâr ve esrarengiz oyunlarını oynarken, tuzağa düşürüp buraya yığdığın kuşların ağırlığı altında damdan gelen çatırtılardan daha güzel müziklerimiz olmalı.

Cırlıçıplak soyuyor beni, mora çalan, sedefli saten tenimi ortaya çıkarana kadar, derisi yüzülmüş bir tavşan gibi; sonra yeniden giydiriyor kucaklayışıyla, öyle berrak ve kesin ki kucaklayışı, sudan yapılmış olmalı. Ve ölü yaprakları silkeliyor üstümden, onlarla birlikte akıp giden sele dönüşüyorum ben de.

Bazen hep bir ağızdan şakıyan kuşlar, rastgele de olsa, doğru notayı tutturuyorlar.

Teni bütünüyle örtüyor beni; aynı kılıfa hapsolmuş, aynı tohumun iki yarısı gibiyiz. İsterdim ki olağanüstü küçücük kalana kadar büyüyeyim de seni beni yutabilesin, hani kraliçeler vardır ya masallarda, bir mısır ya da susam tanesini yutarak gebe kalırlar. Sonra bedeninin içine yerleşeyim, taşıyasın beni.

Mum titreye titreye sönüyor. Dokunuşu hem yatıştırıyor beni hem de tüketiyor; kalbimin hızla çarptığını hissediyorum, sonra yavaş yavaş durduğunu, ay dolu güzel gece pencerenden içeri sızarken, haykıran döşeğin üstünde bir taş kadar çıplak yatıyorum, hoş sesli kuşları elinde tutmak için kafesler yapan bu masumun bağrına damlıyor ayışı. Ye beni, iç beni: susuzluktan ölürek, yavaş yavaş bozulup çürüyerek, cinlere tutularak tekrar tekrar gidiyorum O'na, çaputa dönmüş tenimi parmaklarıyla soyup atsın da sudan giysisini giydirdin bana diye, her yanıma sıırılsıklam eden, kaygan bir kokusu ve sizi boğup yok edecek gücü olan o giysiyi.

Şimdi kargalar kışı düşürüyor kanatlarından, çığlıklarıyla mevsimlerin en sert, en çetin olanını uyandırıyorlar.

Gitgide soğuyor hava. Ağaçlarda tek tük yaprak kalmış ve kuşlar, gitgide daha kalabalık sürüler halinde geliyorlar O'na, çünkü bu sert havada kıtlık onları da vuruyor. Karatavuklar ile ardıç kuşları, dikenli otların dibinden salyangoz avlamak zorunda, sonra da taşlara çarparak kabuklarını kırmak. Oysa Cinler Kralı mısır veriyor onlara ve kavalını bir kez öttürdü mü, bir dakika sonra göremez oluyorsunuz O'nu, çünkü kar gibi dingin dingin yağmış kuştüylerinden bir örtüyle kaplanmış oluyor. Cinlerle iblislerin ziyafet sofrasından bir meyve uzatıyor bana, nasıl da etli ve sulu; yattığım yerde doğrularak aşağı, O'na bakıyorum ve gözündeki kara girdabın emdiği ateşten yansıyan ışığı görüyorum, tam o noktanın,

gözünün merkezinin ışıktan yoksun oluşu öyle muazzam bir baskı uyguluyor ki üzerimde, içine çekiyor beni.

Elma kadar yeşil gözler. Ölü deniz meyvesi kadar yeşil.

Bir rüzgâr çıkıyor; çok tuhaf, yabansı, alçak perdeden hışırdayan bir ses çıkarıyor.

Ne kadar kocaman gözlerin var. Işıltısı hiçbir şeye benzemeyen gözler, kurtadamların gözlerindeki o esrarengiz fosfor ışıltısı. Gözlerinin buz yeşili, ışığını yansıtan yüzüme kilitlenmiş. Sıvılaşmış yeşil kehribar gibi içine alıp muhafaza eden bir ışık; yakalıyor beni. Denizler Baltığı kaplamadan önce reçinenin içine adımını atmış olan o zavallı karıncalar ile sinekler gibi ben de sonsuza dek buraya hapsolacağım diye korkuyorum. Kuş şakımalarından bir makaraya sarıp döndüre döndüre gözünün bebeğine çekiyor beni. İki gözünün de tam ortasında birer kara delik var: gözlerinin kıpırtısız merkezi, oraya baktıkça başım dönüyor, dengemi kaybedip senin içine düşecekmişim gibi.

Yeşil gözün, her şeyi küçültüveren bir hücre. Yeterince uzun süre bakarsam gözüne kendi yansımam kadar küçük olurum, küçüle küçüle bir nokta kadar kalırım ve sonra yok olurum. O kara girdabın içinde kaybolurum ve sen beni tüketir, yok edersin o zaman. O kadar küçük kalırım ki, söğüt dallarından ördüğün kafeslerinden birine kapatabilirsin beni ve alay edersin tutsaklığımla; çok güzel bir kafes bu ve bundan böyle ben de oturacağım onun içinde, öteki ötücü kuşlarla birlikte; ama ben, dilsiz olacağım, intikamımı almak için.

Cinler Kralı'nın bana ne yapmaya çalıştığını anlayınca müthiş bir dehşet duygusuna kapılarak silkindim, ne yapacağımı bilmiyordum, çünkü bütün kalbimle seviyordum O'nu, ama kafeslerde tuttuğu şakıyan topluluğun bir parçası olmaya hiç niyetim yoktu, onlara ne kadar sevgiyle baksa ve her gün taze su verip iyi beslese de. Kollarının kucaklayışı nasıl büyüleyici, akıl çeliciydi, yine de, ah! Yine de tuzağı örmekte kullandığı dallardı işte onlar. O masumiyeti içinde kendi hiç bilmiyordu ki benim ölümüm olabileceğini, oysa ben, daha onu ilk gördüğüm andan itibaren biliyordum, Orman Cinlerinin Kralı çok büyük kötülükler yapabilir bana.

Duvarı, eski kemanın yanı başında yayı asılı, ama bütün telleri kopmuş olduğu için çalamazsınız. Telleri olsa nasıl bir melodi çalabilirdiniz o kemanla bilmiyorum; gözü açılmamış bakirelere ninni belki de ve artık biliyorum ki şakımayan aslında kuşlar, sadece ağlıyorlar; ormanda yollarını bulamadıkları için, onun bakışlarının asit gibi eritici havuzlarında etlerini kaybettikleri ve artık kafeste yaşamak zorunda oldukları için.

Bazen kucağıma yaslıyor başını, ben de o güzelim saçlarını tarıyorum; taradıkça ormanın her ağacından yapraklar düşüyor başından ve ayaklarımın dibinde kuru kuru hışırdıyorlar. Saçları dizlerimin üstüne düşüyor. O ayaklarımın dibinde yatar ve ben yumuşacık saçlarını tararken, arada tıslayıp duran ateşin karşısında rüya gibi bir sessizlik hâkim. Bu yıl ardıçkuşu, yuvasını saz damda yaptı yine; henüz yanmamış olan bir kütüğe tüneyip gagasını temizliyor, tüylerini kabartıyor. Şakımasında içli bir tatlılık ve belli bir melankoli var, yıl sona erdi çünkü, insanın dostu ardıçkuşu, göğsünde, Cinler Kralı'nın oyup yüreğini çıkardığı yerde duran yaraya rağmen.

Dizlerime yasla ki başını, gözlerinin içe bakan yeşilimsi güneşlerini göremeyeyim.

Ellerim titriyor.

O öyle yarı rüyada, yarı uyanık yatarken, saçlarından avuç dolusu iki koca tutam alacağım ve uyanmasın diye usulca, yağmurun dokunuşu kadar hafifçe örüp onları birer organ yapacağım ve sonra bunlarla boğacağım onu.

Sonra bütün kafesleri açarak kuşları özgürlüğüne kavuşturacak kız; hepsi birer genç kıza dönüşecek yeniden, her biri her birinin گردanında Cinler Kralı'nın aşk ısırığının kızıl damgası kalacak.

Cinler Kralı'nın tavşan derisi yüzmekte kullandığı bıçakla o kocaman yeleli kafa derisini yüzecek kız; kızıl kestane saçlardan beş yeni tel yapıp takacak eski kemana.

Sonra kimsenin eli değmeden kendi kendine ahenksiz bir türkü tutturan keman. Yay ise yepyeni tellerin karşısında kendi bildiğince dans edecek ve hep birlikte haykıracaklar: "Anne, anne, öldürdün beni!"

(Türkçesi: Özden Arıkan)

ALİ BEY KİM?

Nazlı Eray

Ali bey kim? Kim Ali bey? Ali bey de kimmiş? Ali bey mi, o da kimmiş? Bilen var mı? Var mı bilen, Ali bey kim? Kimsin sen Ali bey?

Var mı böyle birisi, Ali bey diye birisi var mı? Varsa kim? Kim Ali bey?

İşte ben o anda bir ses duydum. Bir kadın sesiydi bu. Bağıırıyordu. Bir şeyler anlatıyordu.

Derinden bir yerden geliyordu bu ses.

Belki de benim sesimdi bu, bilmiyorum. Bazen kendi sesimi tanıyamam. Belki de başka bir kadının sesiydi bu. Belki de sizin sesinizdi. Bilemiyorum.

Anlattığı şeyler coşku verdi bana. İşte, yazdım onları.

Şöyle diyordu:

... Ben biliyorum, ben. Ben biliyorum işte. Ali beyin kim olduğunu ben çok iyi biliyorum.

Ali bey benimki.

Benim adam Ali bey. Bir adam var bu evrende. Benim gözüm ondan başkasını görmez. Var mı, yok mu Ali bey derim.

Ali bey de Ali bey.

İşte O'dur. O'dur Ali bey. Benimki Anladınız mı?

Pek öyle çarpıcı bir adam da değildir Ali bey. Ama dediğim gibi, var mı, yok mu, Ali bey benim için...

Ali bey de bilir bunu...

Hinoğluhındır aslında. Ama çok da duygulu adamdır Ali bey.

Ali beyim benim... Alingandır da, alingan olmasına...

Aman Ali bey kırılmasın, aman Ali bey darılmasın...

Ali bey de Ali bey...

Hep suyuna giderim Ali beyin. Ali bey sinirli adamdır. Ali bey alingan adamdır.

Ama ne adamdır, ne adamdır o...

Ah, Ali bey, Ali bey.

O da sever beni. Deli gibi sever de, hiç belli etmez.

Hinoğluhındır o, dediğim gibi...

Anasının gözüdür. Cin gibi akıllı adamdır.

Bir bakar, beni yakar.

Ali bey de Ali bey...

İçime kurt düşer bazen. Bilirim beni sevdiğini de, gene de tutamam kendimi, soruverim, "Ali bey, sen beni seviyor musun?" diye.

Aman bu Ali bey bir oyunlar yapar, bir oyunlar yapar; bir türlü söylemez beni sevdiğini.

Yahu Ali bey, niçin söylemiyorsun? Niçin elemiyorsun, "Seni seviyorum, seni çok seviyorum" elemiyorsun?

İçimi kurt kemiriyor, Ali bey. Arada söylemeli böyle şeyleri. Bir söyle ki içim rahat etsin.

Ali bey, Ali bey.

Benim oturduğum sokağın ucunda bir ağaç vardır. Aman ne ağaçtır o. Aman o ağaç ne ağaçtır.

Ona bakarsan öyle pek güzel bir ağaç da değildir ama çok hoşuma gider bu ağaç benim...

Ali bey, ben sana anlatır dururum bu ağacı. Her akşamüstü buluştüğümüzda, ben sana anlatır dururum bu ağacı işte...

Sen bu ağaca dikkat etmemişsindir. Sen iş adamışsındır. Ali bey. Önemli bir yerin vardır toplumda. Mevki sahibisindir. Sen dikkat etmemişsindir bu ağaca.

İşte onun için sana ben anlatırım bu ağacı.

Her akşam başka türlü anlatırım. Uydurup dururum.

Senin kafanda kocaman bir orman canlanır Ali bey.

Sen ormanı dinler durursun, her gece.

Oysa ben, benim yolun sonundaki o kuru ağacı anlatıp dururum sana.

Gece vakti, ben anlatıkça çoğalır ağaçlar. Çoğalır da çoğalır. Akşam yelinden hışıır hışıır eder yaprakları. Orman kapkaranlıktır.

Ben anlata anlata yiterim bu ormanın içinde. Sana sokulurum Ali bey.

Öyle bir anlatırım ki sana bu ormanı, sen ilkin dinlersin, sonra kolunu dolayıp korursun beni.

Aman Ali bey.

Aman Ali bey aman.

Orman gittikçe genişliyor. İçinde artık yırtıcı hayvanlar da var. Ben sana anlatıp dururum onları Ali bey.

Garip çığlıklar atan kuşları, daldan dala sıçrayan maymunları, ölü dallan, yaprakları ezerek gezen filleri, ağaçlardan sarkan yılanları, dev karıncaları, gün ışığında hiçbir şey göremeyip, yalnızca geceyi gören baykuşları anlatır dururum sana Ali bey.

Çok hoşuna gider. Bilirim. Anlarım bakışlarından. Ağzını eğip gülersin, boynunda bir kas oynar.

Anlarım bakışlarından.

Aslında o kuru ağaç hiç yeşermiyor. Belki ilkbahara yeşerecek. Hani o, benim sokağın sonundaki.

Ama onu öyle anlatırım ki ben sana.

Ali bey.

Her gece ormandayız. Ormanın ta derinliklerine gireriz.

Gece kuşlarının garip haykırıışlarını duyarım. İçim ürperir. Ayağım bir çukura girer, sana sarılıırım.

Çok nemlidir orman, çok nemlidir.

Bir fırtına çıkarsa ormanda, biz ne yaparız ki Ali bey?

Sen de bu kocaman, yaşayan, karanlık ormanın içine giriveriyorsun benimle.

Bin türlü tehlikeyi göze alıyorsun da, giriveriyorsun bu ormanın içine.

Ali bey.

Kocaman bir iş adamısın sen.

Her gece ormanda dolaşıyorsun benimle.

Paran var, pulun var, malın var, mülkün var. Karın da var.

Kocaman iş adamısın sen.

Ama ormanda, benim yanımda yürürken küçük oğlan çocuğu gibisindir Ali beyim. Ben bakarım yan gözle sana. Nasıl da içim titrer.

Ali bey ben sana o kuru ağacı böyle anlatıyorum ya.

Acaba bu ne demek? Ne demek acaba bu? Bu kuru ağacı, bu garip ağacı koskocaman bir orman yapan acaba ne ki, Ali bey?

Haydi söyle.

Allahaşkına...

Bilirsin sen.

Söyle.

Sevgi mi bu acaba?

He, ne dersin?

Ali bey, Ali beyim benim. Muson yağmurları geliyor. Geliyor, yağmurlar geliyor.

Uzaklaşan fil sürülerinin sesini duyuyorum. Zürafalar da çok uzaktan geçiyorlar. Dallar çatırdıyor ayaklarının altında. Maymunlar daldan dala atlıyorlar.

Sarı-yeşil yılan kayıveriyor bir ağacın gövdesinden aşağıya. Amanın cennet kuşu haykırıyor başımızın üstündeki bir ağaçta.

Nasıl yaşıyor bu orman... Nasıl da yaşıyor!

Geliyor, yağmurlar geliyor.

Koskocaman iş adamısın sen. İşyerinin penceresinden kent görünür.

Yağmurda, ormanın derinliklerinde dolaşırken üstün ıslanabilir.

Ama olsun.

Kurutur, ütülerim ben pantolonunu, ceketini.

Her geçen gece, ben büyüttükçe büyütüyorum ormanı Ali bey. İçindeki hayvanlar, bitkiler binbir çeşit. Zehirli örümcekler, ürküp de koşan karacalar, yaban geyikleri, kaplanlar hep ormanın içindeler.

Beni seviyor musun Ali bey?

N'olur söyle.
Seviyor musun beni?
Ah, sen ne oyunlar yapıyorsun da, bir türlü söylemiyorsun bunu bana.
Söylemiyorsun.
Gülüyorsun, boynunda bir kas oynuyor.
Biliyorum seni.
İçinde kabuk vardır senin. Kabuğun içi yumuşacıktır.
Hep o kabuğun içini düşünürüm.
Ali bey, koskocaman bir iş adamısın. Malın mülkün var. Kurulmuş işin var.
İşyerinin penceresinden kent görünür.
Tabii kabuğun da olacak.
Ben hep senin kabuğunun içini görmeye çalışır dururum Ali bey.
Nasıl bilirim, o yumuşacık, o duygulu içini senin.
Ama sen onu hep saklarsın. Evde kalmış kızın sandığında işlemeli çarşaf sakladığı gibi saklarsın.
Başlıyorum anlatmaya sana ormanı. Senin de gözlerin dalıyor uzaklara.
Çocukluğunu anımsıyorsun.
Ama ormanda boşucu bir nem var Ali bey. Önümüze bakalım. Çukurlardan korkuyorum ben. Karanlıktan hiç korkmam. Yanımda sen varsın. Sımsıkı tutunuyorum sana.
Ne ağaçlar var ormanda Ali bey. Ormanda ne ağaçlar var.
Evren ne de güzelmiş. Bilmezdim, sana anlatırken öğreniyorum.
Senden benden başka kimseler yok bu ormanda Ali bey. Bu ormanı ikimiz için büyüttüm.
Bu evrende benim gözüm senden başkasını görmüyor.
Bu nasıl iştir Ali bey?
Gece olmuş. Ormanın içindeyiz gene. Orman gittikçe büyüyor. İçine bir girince çıkmak kolay değil.
Bir gece kuşu ötüyor. Öyle bir karanlık ki. Güç soluk alıyoruz. Nemli bir sıcak. Gömleğimin önünü açıyorum. Terlemişim. Gömleğim sırtıma yapışıyor.
Nasıl mutluyum böyle senin yanında yürürken Ali bey. Bir bilsen. Gözlerim, kulaklarım en ufak sesleri görüntüleri algılıyor. Hiçbir şeyi unutmak istemiyorum. Sımsıkı tutunuyorum sana Ali bey.
Sen de küçücük bir çocuk gibi sevinçlisin. Yan gözle hep bakıyorum sana. Ufak bir oğlan çocuğu gibisin. Eline bir çomak almışsın. Alçak dallara vuruyorsun yürürken.
El ele yürüyoruz ormanda.
Çok büyük bir orman bu. Tropik ormanlardan da büyük.
Sen küçücük çocuk gibisin yanımda.
Oysa koskocaman adamsın.
Koskocaman iş adamısın sen Ali bey.
Ali bey.
Ben öleyim daha iyi.
Sen küstün bana. Küstün bana da gittin. Kavga ettik Ali bey. Sen evlisin diye benim sinirlerim geriliyor. Sana söylenmeyecek şeyler söyledim.
Nasıl söyledim, ah nasıl söyledim?
Sanki bir şey dürtüyordu beni. Kıskançlıktı belki duyduğum. Belki de isyan ediyordum. Tutamıyordum kendimi.
Ben kötü ettim. Biliyordum, seviyordun beni,
Senin de elinde olmayan şeyler vardı Ali bey.
Ben kötü ettim.
Birden kızdın. Kızdın da gittin. Ormandan çıkıp gittin. Çomağını yere attın.
Ben seni bilirim. Bir daha gelmezsin. Çok kızdın bana. Çok kırıldın bana.
Ben senin kabuğunu kırdım. İstemeyerek kırdım kabuğunu. Kabuğun benliğine batar şimdi. Kimbilir ne acı çekersin.
Gittin işte.
Gittin.
Çomağın ağacın dibinde kaldı.
Ali bey bilirsin, ben nasıl sayarım seni. Ben nasıl çekinirim senden.
Bilirsin Ali bey, bilirsin...

Sen beni seviyor musun? Seviyorsan niçin bütün gün benimle değilsin ormanda? Gece niçin evine gidiyorsun?

İşte bunları söyleyip bağırdım sana Ali Bey.

Dilim kopaydı. Senin çaresiz olduğunu bile bile söyledim bunları.

Dilim kopaydı Ali bey.

Gece oldu ormandayım. Bekliyorum.

Ali bey, Ali beyim. Belki gelirsin diye kalktım da geldim bizim ormana.

Bu orman sen yokken ne garip görünüyor bana. Ağaçlar ne kadar yüksek.

Ayaklarım çürümüş yapraklara gömülüyor. Zor yürüyorum. Bu ne kötü şeymiş. Bir türlü inanamıyorum s kalktın da gittin. Galiba bir daha dönmeyeceksin. Öylesine kızdın bana.

Öyle nemli ki bu orman havası.

İçimden mutlaka gelirsin diyorum. Bir bilsen halimi, bir bil sen içimdeki acıyı, hemen geliverirsin.

Nasıl anlatayım ben bu korkunç acıyı, bilmem ki.

Orman boğuyor beni. Bilsen halimi, koşar koşar gelirsin. Şu çektiğim acıyı duysan, öyle de bir gelirsin ki Ali bey.

Nefes nefese kalırsın koşmaktan. Körük gibi iner kalkar göğsün. Yüreğin küt küt atar.

Atar da atar. Öyle bir koşmuşsundur ki... Kızarım sana. İyice bir kızarım sana.

İnsan hiç böyle koşar mı Ali bey? Yavaş yürüsen ne olurdu ki?

Nasıl da koşmuşsun. Kan ter içindesin. Nefesin körük gibi.

Ah Ali beyim. Hasta olacaksın.

Ormanın içinde yürüyorum.

Gelmedin Ali bey.

Ali beyim, her akşam gidiyorum ormana. Her yana bakıyorum, yoksun.

Acaba ben mi uydurdum seni diyorum. Acaba hiç yok muydun?

İçime kurt düştü bak.

Acaba benim kafamda mıydın sen?

Olseydın, gerçekten olsaydın, mutlaka gelirdin. Dayanamazdın da, gelirdin. Üzülürdün bu benim halime.

Bağışlardın beni.

Acaba ben mi uydurdum seni?

Ama sen varsın.

Ali beysin.

Koskoca iş adamısın.

Malın var, mülkün var, kurulmuş işin var. Altında araban var. Emrinde çalışanların var. Karın var.

Sen nasıl yok olursun Ali bey?

Nasıl seviyorum seni. Kabuğun var ya, ondan gelmiyorsun işte.

Kabuk kırıldı da, ondan gelmiyorsun, yüreğine batıyor, işte ondan gelmiyorsun.

Gene başka bir akşam oldu. Gene seni bekliyorum, Ali bey.

Ormanda yürüyorum. Zaman geçmiyor. Geçmiyor zaman.

İçim yanıyor Ali bey. Beni unutuyorsundur yavaş yavaş.

Ben bu acıya nasıl dayanırım Ali beyim?

Orman küçülüyor sanki her geçen akşam. Sanki seyrekleşiyor ağaçlar.

Birden önümdeki ağacın orada bir kadın görüverdim Ali bey. Durdum, dikkatle baktım ona. Senin karındı bu. İşte, senin karın önümde duruyordu.

Kalakaldım olduğum yerde. İlgiyle izledim onu.

İyi besili bir kadındı bu senin karın. Saçları sarı boyalıydı. Parmaklarında yüzükler vardı. Bunlar hep senin kazandığın paralarla alınmış yüzüklerdi Ali bey.

Ne güzeldiler.

Sert bakışlıydı senin karın. Çok bakımlıydı. Bakımlı kadındı, ama güzel değildi. Kolları, bacakları kısaydı. İyi giyinmişti. Belliydi üstündeki elbisenin iyi bir terzi elinden çıktığı.

Güçlü ve kendinden emin bir hali vardı bu senin karının. Dudakları, tırnakları koyu kırmızı boyalıydı. İyi cins de bir koku sürünmüştü.

Sosyete kadınıydı sanki bu senin karın Ali bey. O da bakıyordu bana.

İçimi ne garip duygular kaplamıştı, bir bilsen.
Ne arıyordu bu kadın burada? Bizim ormanımızda ne arıyordu bu senin karın?
O da bana bakıyordu. İkimiz de konuşmuyorduk. Anlatamayacağım bir gerilim vardı aramızda.
Ormanın sesi soluğu kesilmişti. Tüm hayvanlar sinmişlerdi bir köşeye.
İki kadın öylece bakıyorduk birbirimize Ali bey.
Tozlu bir Amerikan filminde, kasaba meydanında karşılaşmış düşman iki sığır çobanı gibiydik.
Bakışıyorduk.
Amanın, o aramızdaki gerilimi hiç anlatamam.
Sert bakışlıydı ama, pek de kötü bir kadın değildi bu. Birden anladım, genç değildi. Benimse gençliğim vardı Ali bey
Tuhaf bir biçimde göz kapaklarını yarı indirmiş, yılanın avına baktığı gibi bakıyordu bana.
Ayağındaki pabuçları kentin en iyi ayakkabıcısından alınmıştı. Hemen anladım. Karını görünce senin varlığını iyi anladım Ali bey.
Ay ben ne kötü oldum orada. Oracıkta, bizim ormanımızda. Bu yabancı kadın gelmiş, bana öyle bakıp duruyor...
Birden bir çıtırtı duyduk. Karın ve ben, ikimiz de aynı anda ardımıza baktık. Kırılan bir dalın sesiydi bu Ali bey.
Ah, ne göreyim. Gelmiştin. Bana bakıyordun Ali beyim. Özlemle bakıyordun bana. Karını görüverdin. Öylece kaldın.
Bana gelmiştin sen. Nasıl, ama nasıl mutlu oldum o an.
"Ali bey..." diye haykırdım. Koştum sana.
Karın da koştu, ikimiz de yanyanaydık.
Ama Ali beyim, ne müthiş bir andı bu. Sen ne yapacağım şaşırmıştın. Uzandım elini tuttum. Elinin yumuşaklığını duydum.
Karın da öteki eline yapışmıştı.
Çekiyorduk seni.
Ben de var gücümle çekmeye başladım seni kendime doğru.
Karın güçlüydü. Kendi tarafına var gücüyle çekiyordu seni.
Gözlerimden yaşlar akıyordu. Nasıl, ama nasıl seviyordum seni. Bana bakıyordun. Sevgi gördüm gözlerinde.
Kadın çektikçe çekiyordu seni. Ben de var gücümle seni kendime çekiyordum.
Muson yağmuru başlıyordu. Uzaktan çakan şimşekler aydınlatıyordu ormanı.
Amanın ne elektrik vardı havada anlatamam Ali beyim.
Karın da ben de kendimize çekebildiğimiz kadar çektik seni.
Yavaş yavaş ortadan ayrıldın, ikiye bölünmüştü gövden.
Gövdenin yarısı bende, yarısı karının elinde kalmıştı.
Baktım, alyanslı elin onun tarafında kalmış.
Ölmüştün sen. Parçalanıvermiştin ormanımızın ortasında.
Karın ondaki parçayı bırakıverdi korku ile.
Kapandım üstüne. Tıkanacak gibi oluyordum. Bitiştirmeye çalıştım gövdenin iki parçasını.
Olmadı bir türlü. Parçalanıvermiştin işte.
Çok yakında bir şimşek çaktı. Üçümüzü aydınlattı.
Karın da sessizce ağılıyordu belki. Bilemiyorum. Sonra yürüdü, ardına bakmadan ormandan çıktı gitti.
Ali beyim. Bana gelmiştin sen. Tam bana gelmiştin. Nasıl, ama nasıl mutlu olmuştum seni görüverince ardımda...
Ne kısa bir mutluluktuk bu.
Yanında uzun zaman durdum. Okşuyordum saçlarını.
Alyansın karının elinde kalmıştı. Göremedim onu parmağında.
Ormanın sesi gene başlamıştı.
Bir gece kuşu haykırıyordu başımızın üstünde.
Yapraklarla örttüm üstünü. Yanından sessizce fil sürüleri, zürafalar geçti.
Karacalar, geyikler, maymunlar, örümcekler, papağanlar hep geçtiler yanından.
Muson yağmurları başlamıştı.
Son bir kez baktım sana. Tüm üstün yapraklarla örtülüydü.
Yorgun, ölmüş yüzünü öptüm.
Yavaşça çıktım, gittim ormanımızdan.

Muson yağmuru yüzümü hep ıslatmıştı.
Ali bey kim?
Kim Ali bey?
Allahaşkına kim bu adam?
Var mı bilen, Ali bey kim?
Kimsin sen Ali bey? Var mı böyle birisi? Varsa kim? Kim Ali bey?
Ben biliyorum ben. Ben biliyorum işte. Ali beyin kim olduğunu çok iyi biliyorum. Ali bey benimki. Benim adam Ali bey. İşte oydu, anladınız mı? Kurulmuş işi vardı. İşyerinin penceresinden bakınca kent görünürdü. Malı-mülkü vardı. Otosu vardı altında. Ali bey oydu... Beni seviyor musun, Ali bey? Ali beyim.

ÇAKALLAR

Zeynep Avcı

Gemiler limana girerken, ağır yük taşımış insanın doygun yorgunluğu çöker üstlerine. İyice karaya yaklaştıklarında, bordalarından bir hüznün, bir bıkkınlık bile yansır. Durgun sulara gömülür, solgun, tuzlu çehrelerinin aydınlanmasını bekler gibi kara yönüne doğru umutla bakarlar. Sonra yine ağır ağır kara parçalarına uzatırlar kollarını; haftalar belki de aylar süren bir özlemle kuçaklaşır gibi iskele indirirler. Geminin gelişi bir umuttur; gidişi de ayrı bir duygu...

İskeleye uzatılmış dar merdivenlerden korkakça bir dikkatle, çevresine bakınarak iniyordu. Bacakları hafifçe eğriydi. Tepesi iyice seyrelmiş saçları açık kumral, düzensiz kesimliydi. Başının çevresine dağılıvermişlerdi. Alnının gerisindeki açığı kapatan saç telleri kara yönünden gelen rüzgârla havalanınca, tutunduğu halatı bırakıp başını sıvazladı. Birbirine yakın, küçük, gömük gözlerinde tedirgin bir bakışla iskelenin taşları üstünde bir süre duraladı. Yirmi otuz adım ötede gümrük kulübeleri, parmaklıklar, sonra da liman kalabalığı. İçten içe toparlandı; kendini karaya hazırladı. Lâz burnunu elinin tersiyle şöyle bir silip, yüzünü ılık yele çevirerek gümrüğe yöneldi. Eli cebinde, paralarını tutuyordu.

Yürürken iki yana sallanan bu orta boylu, pazulu, ilk bakışta anglosakson olmadığı anlaşılan adama sarışın gümrükçükler, tüm öteki tayfalara yaptıklarını yaptılar: Donuna kadar arandı. Giyinirken içinden küfrediyordu.

Limanın arka sokaklarında kendini, tüm yabancı limanlarda olduğu gibi, sıkıntılı, çaresiz hissediyordu. Vitrinler, kaldırımlar, içkiler, kadınlar, ona göre olmayan bir sürü şey. O, her limanda iner, tek bir şey arardı: çocuklarına armağanlar. Şimdi de on bir yaşındaki kızma yürüyen bir bebek bulsa... süslü giysileri de olsa... Bir sürü vitrinin önünden bu hayalle geçti.

Alçak yapının bir duvarı dar bir sokağa, ötekiyse caddeye bakıyordu. Tuhaf bir dükkândı bu. Volkmenden blucine, şişme yataktan kürklü parkaya kadar bir sürü şey satıyor görünen, kocaman, dağınık bir dükkân. Akdenizli oldukları belli, kara, küt iki adam kapıda bağırıp çağırıyorlardı. O düzensizlik mi çekti nedir, limanda girdiği tek dükkân bu oldu. Üstüste askılar, yığınla kutu arasında rastgele dolaşmaya başladı.

Bir köşede, yerde duran kutular arasından üstü bebek resimlisini alır almaz kara, küt adamlardan biri yanında bitiverdi. El kol işaretlerinin yoğun kullanıldığı kısa bir pazarlıktan sonra, kâğıda bile sarılmayan kutu onun olmuştu. Ağır adımlarla kapıya yöneldi. Nedense bu kez her zamanki gibi coşkuyla sevinememişti aldığı armağana. Gözü hâlâ çevresindeydi.

Kapıya varmadan durdu. Engelleyemediği bir merakla sağında, birkaç adım ötesinde duran 'şey'e baktı. Küçük gözleri iyice kısılmış, kolunun altındaki kutuyu daha da sıkıştırmıştı.

Elini cebinden, paralarının üstünden çekmeden 'şey'e yanaştı, tetikte, tedirgin, bir adım kala durdu.

Blucin dolu raflara yaslanmıştı. Kendi boyuna yakın, belki bir birkaç santim daha uzun bir 'kadın'dı. İlk bakışta manken gibi görünmüştü ama iyice yaklaşıldığında, şimdiye kadar görmediği boyutta, şişme bir bebek olduğunu anladı. Memeleri küçük birer kavun iriliğindeydi. Kahverengiye, oldukça ustaca boyanmış meme uçları top namlusu gibi üzerine çevrilmişti. Her şeyi tamamdı. Öylesine tamamdı ki, inanası gelmiyordu. Yuvarlacık karnında göbek çukuru biçimli, hatta iştah açıcı görünüyordu. Pempe, ama iyice pembe kalçalarına bakabilmek için küçük adımlarla arkasına dolandı. Derin sırt çizgisi kuyruk sokumundaki ılık loşlukla kaba etlerine bağlanıyordu. Yine önüne geçtiğinde kısık gözlerini, utanarak, ikinci kez, bacak aralarına dikti. Seyrek, ipek gibi tüylerle kaplıydı. Gerisi görünmüyordu.

Bir sıcaklık kapladı göğsünü. Kasıkları hafiften zonklayarak gözlerini sarışın üçgenden ayırdı. Kafaya sarı bir peruk ya geçirilmiş, ya da yapıştırılmıştı. Kırmızı, iri dudakları öpecekmiş gibi kabarık, cam mavisi gözleri adamın alnına yakın bir noktaya takılıvermiş gibi...

Hızla döndü arkasını. Esmer, küt adamla yine burun buruna geldi.

Kızına aldığı bebeğin iki katı para ödeyip, ambalaj kâğıdına sarılı yığını kucakladığında, yüreği hiç de alışık olmadığı bir hızla çarpıp duruyordu.

Ambalaj kâğıdını açıp buruşuk plastiği insanboyu direştirdiklerinde, kırmızı suratlı, genç irisi gümrükçü dudağının kıyısında hınzır bir sırıtışla bakınca huzursuzlandı; ayak değiştirdi.

Kendi gibi Karadenizli, alkol düşkünü (hatta ayyaş), asık suratlı ama fitil gibi içtiğinde insana benzeyen bir tayfayla paylaştığı daracık kamarada, kilitli kapının ardında, sarışın, plastik konuğunu şişirmesi on dakika bile almadı. Yeleğini çıkaracak vakit aramamıştı.

Bacak aralarında bir yerleri yanıyordu. Kanı da öyle. İnce bir zincirle kamaranın formika duvarına sıkı sıkıya tutturulmuş yuvarlak aynaya bakmamaya çalıştı. Lavaboda iki kez yüzüne su vurdu. Yine de bacaklarının titremesi, yanaklarının yalımı, kasıklarının zonklaması zerrece azalmadı.

Şişirmeyi bitirince, daracık dolabın kapağına yaslanıp grileşmiş pikenin üstünde yatan, pembe-beyaz, üryan sarışına baktı. Gövdesinde tek bir kırıışık kalmamıştı; davul gibi gergin baldırları pikeye bastırıyordu.

Kamara arkadaşının geceyi limanda geçireceğinden kesinlikle emin olduğunu içinden bir kez daha tekrarladıktan sonra kemerini çözdü; yatağın ucuna oturup (baldır tam kaba etine değiyordu) pantolonunu, donunu çıkardı.

Üst yanı hiç güneş görmemiş, dizden aşağı iyice esmerleşmiş, hafifçe titreyen bacaklarını yatağa çekti. Sol yanına, bakmadan uzandı. İnanılmaz sertlikteki memeyi avuçladı. Sonra aşağı indirdi elini... Başındaki dönme, yüreğindeki sarhoşluk iyice arttığında, yüreklenip, sol yanına baktı. Mavi, camsı gözlerle bir an bakışları karşılaştı. Yumdu gözlerini. Tüm gövdesiyle, göbeği tam o pembe göbek çukurunun altlarında, gerginliğinin üstüne olduğu gibi abanıverdi.

Aynı, yuvarlak çehreli, yemenili, tombul bacaklı karısı gibi, hiç tepki vermiyordu altındaki; kımıltısızdı. Aynı, çocuklara duyurmamaya çalıştığı kısık homurtusuyla, gecenin bir yarısına doğru, karısına abandığı gibi, hiçbir tepki almadan, tüm ağırlığıyla abanıyordu. Ne bir kol sarılıyordu boynuna, ne bir ses duyuluyordu. Üstelik, alıştığı ıslak soluklan da hissetmiyordu şimdi. Ayaklarına değmiyordu ayakları; bacaklarını da istediğince ayıramıyordu.

Ama en fazla üç dakika sonra, aynı o geceyarısına yakın saatlerde pamuk yorganın altında yattığı gibi, gövdesinin her köşesi kesik kesik, kımıltısız yatıyordu işte. İki aydan beri, yüreğinde ilk kez bir yumuşama, bacak içlerinde ince titremeler, kasıklarında hoş bir ılıkılık. Neredeyse mutluydu.

En güzeli, küçük bir pişmanlık bile duymadan, keyif içindeydi. Hiçbir pişmanlık duymadan. Liman orospularının koynundan çıktığında içine yerleşmiş olacak pişmanlığı zerrece tatmadan. Yargılayacak ya da sorgulayacak kimsecikler yoktu. Kimsecikler yoktu, olup bitenleri bir anlık bile olsun anımsatacak. Cansızdı her şey, ama ne kadar da doyurucuydu, bir anlık bile olsa... Kamara sessizlik içindeydi. Kendi solukları bile yavaşlıyordu. Bir sinek vızıldıyordu lumbozun önünde. Pembe gövde kıpırtısız, ıssızdı. Tombalak kalçalı, tombalak çehreli karısının, şuracıkta, ensesinin en kökünde hissettiği anısına saygısı tam, yüreği ve gövdesi dinginliğin doruğunda, öylece yatıyordu orada. Tanrıya

şükretmeye benzer şeyler geçti aklından. Yalnızlığının bir bölümünü zararsızca alıp götürün sarışın üçgeni, hiç bakmayarak, hafifçe kutsadı bile.

Dışarıda ortalığın kararmaya başladığını fark ettiğinde gözleri kapanmak üzereydi. Uykunun kucağında, seyrek tüylü alt bacağını gergin baldırların üstüne attı; avucunu yataktan sallandırarak havalandırdı. Kamaranın sineği terli kaba etine kondu; kovalamadı bile.

Kamaradaki konuğu ilk keşfeden ayyaş oda arkadaşı oldu. Haber tüm hızıyla geminin en durgun, en ilgisiz tayfasının kulağına kadar yayıldı. Her ne kadar farkına varmamaya çalışıyorsa da, merdiven başında, yemek saatlerinde, "acil durum" uygulamalarında bir hınzır gülüş, bir yan bakış yakalayabiliyordu onu. Başını çeviriyordu. Gün boyu karşılaştığı tatsızlıkların tek avuntusu, kamarada yalnız kalabileceğini bildiği yarım saatçik bir süre yakalayıp, pembe tenin üstüne abanabilmek, ak yemenili karısını düşleyip, kuma çarpan okyanus gibi, boşalabilmektir. Ayyaş, gecenin ilerlemiş saatlerinde, tatsız şakalarını tepesindeki buluta yükleyip kamaraya döndüğünde, o, mutlu, doygun, derin uykusunda oluyordu.

Bir bilseydi, kimi geceler, hiç umursamadığı oda arkadaşının, sarışın konuğun sönük memelerini yokladığını, hatta kimi geceler şişirmeye davranıp kendinde yeterli gücü bulamayınca zar zor yeniden dolaba tıktırdıktan sonra küfür kıyamet yatağına döndüğünü... Ve sonra da, sarışın, iri memeli bir kadın düşleyip anında boşaldığını...

Bir bilseydi...

O, kimsenin tadı olmadığı, sıkıcı, gri suratlı limana demirledikleri gün, her zamanki gibi, çocuklarından birine alacağı armağanı düşünerek, aynı aksak yürüyüşüyle gemiyi terk etti. Biliyordu ki, limandaki dükkânları dolaşan yalnızca o olacak. Biliyordu ki, o gün, tüm gemidekiler azgın dalgalar gibi vuracaklar karaya. Kadın diye ellerine ne geçerse, yalnız kaldıkları ilk köşede uçkur çecekler. İlkinden sonra, ikincisi daha seçmeci olacak; memeler ellenecek, kalçalar yoklanacak. Ve bu kez uçkur keyifle, daha bir anımsanacak gibi çözülecek.

Aynı dalgın bakışla, yağmurdan terlemiş vitrinleri dolaşıyordu. Ötekiler gemiye dönmeden önce kapanacağı kamaradaki kısa mutluluğu kesik kesik düşleyip sevindi. Dudaklarında virgül gibi bir gülücük, dağınık saçlarını sıvazlayıp düşlerinin tadını çıkardı.

Pilli bir otomobil... Üç günde bozar... Koyarsın yine de odanın bir ucundan, vzzzzzzzzt! Gidiverir. Gözleri faltaşı gibi açılır, "Baba!" diye bağırır. Geriye kaykılır, sırtırsın.

Gemiler limandayken kimi zaman sıkılmış gibi dururlar. Hele eski birşilepse... Hele tayfaları, "Şu hurda, okyanusun ortasında soluğu kesilip kalmasa da, karaya varsak..." diye düşünüyorlarsa. Hele, her şeye hızla çekidüzen verip, saçlarını limonladıldıktan sonra karadan esen rüzgârla havalanarak merdivenlerden kaçıp giderlerse... Gemiler, uğultulu liman karşısında tüm güçlerini yitirmiş gibi, kımiltısız, kalakalırlar. Canları yoktur sanki. Ne azgın dalga vardır fiyaka yapacakları, ne ter içinde tayfalar, yorgun, yataklara serebilecekleri.

Limandaki eski, iri bir şilep akşamın yeni soluklarında, ancak, karaya vuramayan hınzırlıkların sahnesi olabilir. Belki, kımiltısızlığı içinde gizemli bir iç bakış ile, hınzırlığa katılmaktan zevk bile alabilir.

O akşam, eski şilebin dar koridorlarında alelusul yapılan temizliğin tozlu kokusu dolaşıyordu. Her limandaki sessizliğin yerine, tuhaf bir kısırtı vardı geminin bir köşesinde. Altı yedi kişilik tayfa grubu, herkes şiltealtı ütüsüyle çizgileri biraz olsun keskinleşmiş pantolonunu giyip gemiyi terk edene kadar beklediler. Loşluğun kesinkes ıssızlığa büründüğüne iyice emin olduktan sonra, tayfa kamaralarından birine, tek sıra olup, sessizlik içinde yöneldiler.

Önlerinde uzanan koridoru çok iyi tanıyor olmalarına, kamarada hiçbir canlının bulunmadığını iyice bilmelerine karşın, çok heyecanlıydılar. Dar kamarada dört kişi olunca, içeridekiler dışarıdakilerin girmelerini engellediler.

Dolaba en yakın olanı buruşmuş plastik yığınınını hızla çekip, bir çığlıkla buluşunu müjdeledi. Anında elden ele dolaşıp kendini koridorun aşınmış döşemesi üstünde bulan plastik sarışın, kımiltısız, alaycı bakışların buruşuk teni

üstünde dolaşmasına katlandı. Çirkin mi çirkindi o haliyle. Bereket ehil ellerdeydi. Birkaç soluktan sonra pembe teni canlanmaya başladı. Buruşuklukları açıldıkça açıldı; dudakları, yanakları, memeleri, kalçaları, baldırları, pantolonlarının önü şişkinleşmeye başlamış küçük kalabalık karşısında dolgunlaştıkça dolgunlaştı. Salyaların ıslattığı ense kökünden giren nikotin kokulu soluklarla iyice dolduğu zaman, normal canlıda bulunmayan ek deliği tıkaçlanıp yatağın üstüne fırlatıldı. Yaylanarak, çaprazlama serildi pikenin hırçın yüzeyi üstüne.

İşlerini çabuk bitirdiler.

Pantolonunu çekiştiren, ardındaki, kemeri çözölmüşlüğü sabırsızlığını saklamaya çalışan günah ortağına yerini veriyor, kamarada yer bulursa olan biteni ıslak bir sırtıtlı izliyordu. Ne yazık ki, eğlence pek uzun süremedi. Pembe plastiğin her ezilişi sonunda sıranın başı "Hadisene ulan," çektiğinden, işlerini bir an önce bitirmek zorunda kaldılar.

Geldikleri gibi, konuşmadan, hızla, ama heyecanları yatışmış, çektiler, gittiler. Her şey en fazla yarım saatte olup bitmişti. Pilli otomobil almalı yarım dakika bile olmadan...

Her limandan dönüşünde böyle olmazdı. Keyfi bu kez gerçekten yerindeydi. Pilli araba öteki armağanlardan biraz daha pahalıya çıkmıştı ama... olsun. Bir önceki limandan kendine aldığı "armağan" yüzünden içinde kalan son huzursuzluk kırıntısı da yok olmuş gibiydi. Kamarada kendi "keyif'ne dalmadan önce, pilli otomobili iki duvar arasında bir denemek düşüncesi keyfini daha da artırdı. Issız koridorda adım sesleri neşeyle çınlıyordu. İçi koyu bir huzurla dolu, kamara kapısına ulaştı.

Kapı açıktı! Kapı sonuna dek açık bırakılmıştı...

Ayyaş oda arkadaşı çok önce çıkmıştı. Kapıyı kendi eliyle, sıkıca kapatmıştı. Saatler önce.

Ama kapı açıktı işte.

Kamaranın ortasında, tanıdık ortamının yabancı kokuları içinde, korkuyla duruyordu. Pembe, şişkin baldırların üst kısmına bulaşmış, henüz kurumamış ıslaklıkların ürpertisi, nice kez abandığı dolgun tepeciklere yanaşmasını engelliyordu. Sırtından aşağı inen ürpertiler iyice sıklaşınca, yatağın önüne çöktü. Elektriğe çarpılmış mıydı hiç? Pilli araba kutusu hâlâ elleri arasında başı, ikiye açılmış dizlerinin ortasında, dehşetli bir acıyla yerçekimine boyun eğdi.

Dört bir yanından saldıran kokular midesini bulandırırıyordu. Şişkin plastiğe değmemeye çalışarak yatağa tutundu; doğruldu. Gözlerini açar açmaz lavaboya yürüdü. Metal kokulu suyu önce yüzüne vurdu; sonra ağız dolusu içti. Her an geri dönebilmeyi isteyerek, gözlerini yeniden yumdu.

Gemiler limandan ayrılırken, hani o suskun, sıkıntılı duruşları vardı ya., ansızın geçiverir. Başlarını dikleştirdikleri gibi, tuzlu rüzgârı burundan alırlar; yeni dalgalar karşısında kısarak soyluluğuyla yürürler denizin üstüne üstüne. O heyecanlı koşuşmaya lâıyk olduklarını kesinkes kanıtlama çabasıındadırlar. Yola çıkışın keyfini, kıpırtılı ayaklar ne denli çok olursa, o denli büyük yaşarlar. İnsan gövdeleri terledikçe, saçların, ahşapların içine can yürür. Her ter damlası buhar olup uçtukça geminin solukları keskinleşir. Bereketli toprak, yeşermiş ağaç, binbir çiçek kokularını geride bıraktıkça, yağ, ter, yakıt kokuları her şeyi ezip buram buram tüterek tuzlu suyun buharına karıştıkça, olgunlaşır gemiler. Bir dinginlik kaplar geminin güvertesini. İnsan yorulur; gemi doyar.

En ilgisiz tayfa bile gözlüyordu sanki onu. Üstüne çevrili tüm gözler ezilmiş pembe baldırları, nemli apışarasını anımsatıyordu. Her bir çehreye bakışta kaslarındaki gerginlik artıyor, sırtındaki ürperti kuyruk sokumuna kadar inip inip çıkıyordu. Her gözbebeğinde kaim bir hakaret gizlenmeye çalışılıyordu. Çakallarla çevriliydi.

Kirlenen her şeyi adına biraz daha kıstı çenelerini.

Bir gün, iki gün, beş gün...

Tüm eşyasını bavuluna boşaltıp, sarışın konuğunu olduğu gibi tıktığı dolap, geceleri zonkluyordu kamaranın içinde. O orada durdukça, bacak aralarından akan yapışkan sıvı yatağına tırmanıyor, yapışıyordu gırtlığına. Ona hiçbir karşı koyma niyeti olmadığını bilmesine karşın, çıplak pembeliğe dokunduğunda (dolaba

tıkmak için başka çare bulamamıştı) direniyor, hatta elini itiyor gibi gelmişti işte...

Ellerini o zamana kadar fark etmediği bir dirençle itiyor gibiydi. Kaç kişi olduklarını bilmediği konuklarına da bunu yapmış mıydı?

Yapsaydı... yapabilseydi keşke...

Ayyaş, altıncı gecenin pek erken bir saatinde kamaraya döndüğünde o, başını ellerinin arasına almış, yatağında oturuyordu.

Dolapla birlikte zonklayan başı, kamarayı her geçen saniye daha büyük bir cehenneme çevirecekti. Uyumazsa böyle olacaktı. Beş gecedir böyleydi.

Cep konyağından iki yudumu uyuyabilmek için içti. Ayyaş diretiyordu. Alkol ağzının acılığını aldıkça, gırtlakla daha fazla yanmaya başladı. Ama şakaklarındaki zonklama azalmış gibiydi.

Gözlerini devirip, nicedir ilk kez, oda arkadaşına baktı.

Yılık bir sarhoş sırtışı. Kaldırım orospularının en "tatlı"ları üstüne tüm bildiklerini sayıp dökerken, sık sık, kendi kendine gülüyor, yılışıyor, sırtıyor...

Konuşmayarak, bekledi.

Neyi beklediğini bilmiyordu; içki iyi geliyordu.

Tayfalar, kahkahalarla böğürtüleri birarada duydular. Koridor bir anda insanla doluverdi.

Loş ışık ikisinin de tam tepesindeydi. Ayyaş, koridor duvarına yaslanmış, boğulurcasına kahkaha savuruyordu karanlığın içinde.

Böğürtüler ise, şimdiye dek sesini pek az duydukları küçümen Lâzdan çıkmaktaydı.

Sarışın, sustalıyı kâh göbeğine, kâh şişkin baldırlarına yedikçe, ıslık gibi sesler çıkararak, kıvranıyordu.

BOYACIKÖY'DE KANLI BİR AŞK CİNAYETİ

Murathan Mungan

Denize inen sokakların tarihinde bir yeri var mıdır? Bilinmez. Ne ki yol kesen denizlerin kuşattığı bütün sokaklar, bir yerde gelir buluşur durağın biriyle.

Boyacıköy Durağı.

Boyacıköy Durağı, bir hüznün mekânıdır. Dört mevsim sonbaharı yaşar. İnerken solda bir telefon kulübesi durur. Boyası dökülmüştür, köhne bir görünüşü vardır. Telefon kulübelerinin tarihini bilmemiş olsanız, onun için rahatlıkla "asırlık" diyebilirsiniz. Eski rum meyhanelerine, kumsallarda çatılmış küçük balık lokantalarına benzer. (Gel ey denizin nazlı kızı ve laterna) Bırakılmış çiftlikler, terk edilmiş ahşaplar gibidir. Bırakılmış hayatlar gibi. Sanki oradan hiçbir yerle konuşamazsınız, orası yalnızca bir konuşma umududur; umutsuzluk telefonlarının edildiği, kederli haberlerin iletildiği: ölüm, intihar, ayrılık, karasevda ve benzeri... Telefon kimsesizlikleri yaşayanlara, gece yalnızlıklarını telefonlarla gidermeye çalışanlara oradan telefon edilir. Umutsuz defter satırlarında mayınlı numaraların izini sürenlere, hiç ses verilmeden kapatılan çaresiz arayışlara, bir sese, bir soluğa sığınarak gecelere tutunanlara, hep oradan telefon edilir.

Arkasında bir puslu deniz çalkalanır durur. İntihar karası bir efkâr duman duman gezinir denizin üzerinde. Kimse kimseye dilini öğretemez o telefonda. Üşüyerek, elleri ceplere saklayarak, titrek seslerle konuşulur. Ertelenmiş randevular, tavsamış birliktelikler, kurtarılmaya çalışılan evlilikler, dön bana telefonları. Hiçbir şey değişmez. Denizin üzeri duman.

Kulübenin ardında iki katlı, yaşlı bir bina vardır. Bir bırakılmışlık duygusu taşır lodosun eskittiği yüzünde. Pencerelerine hep yağmur yağar. (Camlarda yağmur izi) Gençliğine duyamamıştır. Alt katında kimi işlemez dükkânlar, üst katında ise küçük bir sahil lokantası. Dekorunu ve yemeklerini yıllardır hiç değiştirmemiş bir sahil lokantası. Her bina, her yol, her ayrıntı denize göre konum almış gibidir; denizle yüzleşir durur.

İnerken sağda kapısı çingiraklı pir eczane -içinde ak saçlı, deniz kadar yaşlı, yuvarlak gözlüklü bir adam, ilaç kutularının ardında gülümser,- onun yanında yalnızca tek koltuğu bulunan bir berber dükkânı ve sürekli köşede bekleyen, gözünü denizden hiç ayırmadan bekleyen bir inzibat eri vardır. Gözleri hep denizdedir, gözlerini alamaz denizden. Sanki o köşeyi değil de, denizin başını bekliyordur. Ve sanki Karslıdır, Erzurumludur. Hiç deniz görmemiştir askerliğine dek. Ve sanki şimdi denizden hiç ayrılamayacağını düşünüyordur. Kim bilir belki de kapkara bir balıkçı sevdasına tutulmuştur. Denizle ödeşecektir.

Bütün bunlar fotoğraf sessizliğiyle denize karşı durmuş, beklerler.

Boyacıköy Durağına, yukarıdan aşağıya inerken, Reşitpaşa'dan, Emirgân sırtlarından çoğalan nice yan sokak (ki hepsi küçük parke taşlı, kafesli pencerelerinden saksılar taşan evleri taşlıklılı, kapıları tokmaklı, yokuş inen, yokuş çıkan) gelir buluşur denize çıkan ve daha çok bir balık sırtını andıran bu uzun sokakla.. Tıpkı deniz özlemi çeken küçük derelerin gür bir ırmakla kavuşması gibi.

Sokaksa tutar elinden bu küçük sokaklarının, tutar elinden iki yanına dizilmiş basık tavanlı, yorgun kepenkli, küçük dükkânların, her gün denize iner.

Yedilerden, tepelerden denizlere inen en eski İstanbullulardandır bu sokak.

Sabahları işlerine gitmek için -ya da öğle üzerleri bir yerden bir yere- denizi unutan, aklından çıkarmış olan bu insanlar, bu yan sokakların birinden buraya kıvrıldıklarında, anlarlar ki deniz vardır. Oradadır. Karşılarındadır. Yürekları hızlanır. Adımları hızlanır. Deniz, yol kesen bir Bizans eşkiyası gibi çıkar önlerine. (Var mıdır böyle eşkiyalar Bizans'ta? Yoksa çağrışıma başka yerlerden mi taşınmışlardır?)

Kirli beyaz, buruşuk pardösüsünün ceplerinde ellerini taşıyarak sokağın yokuşunu inen Genç Adam, mutsuz, hüzünlü ve karamsardı. Geleceğini ve geçmişini ince bir sızıyla düşünüyordu. Yanlış maceralarla, olmadık yanılsamalarla bunca yıl avutulamamış olan içindeki o sızılı boşluk, Boğazın pusu, nemli sokak taşları, onarılmaz sonbahar, uzakta İstanbul sesleri ve hayatları, her şey, her ayrıntı keder veriyordu ona. Elleri zaman zaman metalin kara soğuşuna değişiyor, ürperiyordu. Sırtından, bacaklarının arasına doğru ince bir üşüme geçiyordu. Durağa inmek için yan sokaklardan birini döndü. Denize ve durağa inen o uzun sokağa çıktı. Karşısında kalın mavi bir çizgi olarak deniz duruyordu. Dalgalanarak duruyordu. Bütün deniz benzetmeleri tüketilmişti. Bunu düşündü. Denizi anlatmaya hiçbir şey yetmiyordu artık. Deniz için tasarlanmış hiçbir sözcük, hiçbir benzetme, hiçbir imge insanları heyecanlandırmıyordu. Yalnızca denizi mi? Hangi coşku, hangi seveda, hangi çağsama sözcüklerden geçerek başka bir yüreğe, başka bir duyarlılığa sızabiliyordu artık? Dünyada çok büyük bir yangın çıkmıştı ve bu yangında ilk kurtarılacak olan kendi hayatıydı. Ama nasıl olacaktı bu? Ya da olası mıydı? Herkes denizlerini tüketmişti. Telefonlarını tüketmişti. Hayatımızdaki her şey sürüncemede kalmıştı. Bu yüzden hiçbir şey tat vermiyordu. Geçmişin olanca görkemi ve sızısıyla birbirine açılan bu sokaklarda yürürken bunları düşünüyordu. Bütün takvimleri ve tarihleri birbirine karıştırarak düşünüyordu. Bu yüzden olsa gerek her seferinde deniz çıkıyordu aklından, unutuyordu onu, ama bu sokak birdenbire... Gemlik'e doğru deniz de böyle miydi?

Denizin kıyısında, Sarıyer'e giden otobüslerin durduğu o duraktan binerdi her gün otobüse. O durak yaşantısının bir parçasıydı. Berberi, eczaneyi, inzibat erini, telefon kulübesini, küçük sahil lokantasını o da biliyordu. Hepsinin önünden geçti.

Tam karşıya geçerken, bir gelin arabası yavaşlayıp durdu.

Simsiyah, upuzun bir gelin arabası, süssüz, gösterişsiz. Tüller içinde bir Gelin, karalar içinde bir Damat. (Çelişkinin sosyal apaçıklığı) Ve biri arabayı kullanan olmak üzere iki kişi lokantanın kıyısına demir attılar. Tüller içerisindeki geline şöyle bir göz attı Genç Adam; bir siyahılık ve kırmızılık çarptı gözüne. O kadar. Bütün yüzü o kadardı sanki.

Çocukluğu ve bütün aile albümleri uyanmıştı.

Karşıya geçti, durağa, bineceği otobüsü beklemeye koyuldu.

Sonra indiler arabadan. Gelinliğin eteklerini tuttu Damat. Yoldan geçen birkaç kişi durdu, baktı. Bu birkaç kişiden biri, bir kızkurusuydu. Öyle

olmalıydı. Önce bir mahalle fotoğrafçısına gideceklerini düşündü Genç Adam. Nikâhtan ya da düğünden önce çektirecekleri o son resmi düşündü. Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi'ni arıyorlardı belki de. Bir balıkla, ya da bir denizle yan yana durmak isteyebilirlerdi bir resimde.

Oysa lokantaya girdiler.

Lokanta, durağın tam karşısına düşüyordu. Camın kıyısındaki masaya oturdular. Gelin, camın kıyısına oturdu. Yüzünü açmıştı. İnce bir siyahlık ve kırmızılıktı yüzü. (Gözleri, dudakları, hülyası) Yanında Damat, karşılarında da o iki adam. İkisi de siyah giysiliydi adamların. Asık suratlıydılar. Parayla tutulmuş gibiydiler. Seyinçsizdiler, her şey gibi. Sanki iş konuşmaya gelmişlerdi. Bakışları duygusuzdu. Kimse kimseye ilişmiyordu. Kimsenin yüzü kimseye bir şey anlatmıyordu. Duvarlarına atılmış ağların arasına gizlenmiş ölü ışıklarla aydınlatılan, tavanından ölü balıklar sarkan ve cam bir kafese benzeyen ucuz, küçük bir sahil lokantasına yemek yemeğe gelmişlerdi yalnızca.

Gelinle göz göze geldi Genç Adam.

Birkaç kez daha göz göze geldi.

Her defasında biraz daha güçlü bir gönül yakınlığı kurdular. Sessizliğin dilinde her ikisi de kendi şiirlerini yaşıyorlardı.

Birkaç otobüs geçti, binmedi.

Balık söylemişlerdi. Balıkları gelmişti. Balıklarım yiyorlardı. Gelinle uzun uzun ve ısrarlı bakıyorlardı artık. Yaralı bir ceylan gibi bakıyordu Gelin. Sanki kurtarılmayı bekliyordu. Sanki ölümün elinden alınmak istiyordu. Ve sanki artık hiçbir şey istemiyordu. Dünyadan vazgeçmişti. Ve sanki artık Genç Adamı delicesine seviyordu. Anlamıştı.

Genç adam ise bir vurgunu yaşıyordu. Bir karasevdayı. İnzibat denize bakıyordu. Arada bir eczanenin çingırağı çalışıyordu. Berberin koltuğunda hâlâ aynı adam oturuyordu. (Berber kendi kendini sonsuza dek traş ediyordu; ya da bunun böyle olması gerekiyordu) İçindeki o sızılı boşluğun taştığını duyumsuyordu Genç Adam. O boşluk kendi kendini yok ederek doluyordu. Genç Adam mazisini, mazisi de Genç Adamı arıyordu şimdi. Yıllardır bu anı beklemişti. Sevda, bir cinnet gibi çıkagelmişti.

Bu gelini deli gibi seviyordu. Bu düşü deli gibi seviyordu.

Bütün yaşadıkları bugüne hazırlıktı sanki.

Şimdi karşısında sonsuz bir fotoğraf gibi duran bu Gelin için her şeyi yapabilirdi. Ondandır vazgeçemeyeceğini anlıyordu. Umarsızdı. Birkaç otobüs daha geçti. Gidemedi. Geçsindi. Otobüslerin gelip geçişini artık Gelin de izlemeye başlamıştı. Meraklı gözlerle kolluyordu her geçen otobüsü. Kaygıyla bakıyordu onlara. Her defasında otobüsün ardında kalan Genç Adamın bu en son gelen otobüse binip gitmiş olabileceğini düşünüyor, derin bir sızıyla sarsılıyordu. Lokmaları hızlanıyordu o zaman. Oysa az sonra, otobüs hareket edip de, durağın önünü boşalttığında, Genç Adamın gitmeyip orada hâlâ bekliyor olduğunu görünce, delice, coşkun bir sevgi kaplıyordu içini. Bir o kadar da sevinç. Bu, yüzünden okunuyordu. Artık onu kimseye bırakamazdı. Bunu anlamıştı.

Bir otobüs daha geldi.

Ağır ağır geldi. Gelinin yüzü bir kez daha bulutlandı. Bu kez durakta fazla kaldı otobüs; bir türlü kalkmak bilmiyordu. Lokmasını yutamadı Gelin. Gözleri durağa asılı kaldı.

Az sonra, otobüs durağın önünden ağır ağır kaydı. Baktı Gelin, yoktu. Durak boştu. Gitmişti. Yerinden fırladı. Bütün masadakiler ona şaşkınlıkla baktılar. Kimse ne olup bittiğini anlamamıştı.

Oysa Genç Adam durağın az ilerisinde duruyordu.

Gitmemişti, yer değiştirmişti yalnızca. Sevdasından emin olmak istemişti.

Bu düşe inanmak istemişti.

Yüzü işiyordu. Onu kimseye bırakamazdı artık; kararını vermişti.

Gelin yerine oturdu. Yemeklerine devam ettiler.

Az sonra çıktılar lokantadan. Arabaya yöneldiler. Genç Adam yaklaştı onlara; tam arabaya bineceklerdi ki, tuttu kolundan Gelinin:

"Gitme, seni seviyorum," dedi.

"Biliyorum," dedi Gelin. "Ama yapacak bir şey kalmadı artık."

"Beni seviyor musun?" diye sordu Genç Adam.

"Böyle olacağını biliyordum zaten. Evleneceğim gün böyle bir şeyin olacağını..."

"Beni sevdiğini olsun söyle," dedi Genç Adam.

"Bunu zaten biliyorsun," dedi Gelin. "Hem zaten bu neyi değiştirir ki?"

"Olsun senden duymak istiyorum. Bütün hayatımı bu sözü duymak için yaşadım ben."

"Seni seviyorum," dedi Gelin. "Ama yalnızca seviyorum."

"Artık seni bırakamam."

"Evleniyorum ben. Gitmek zorundayım."

"Buna izin veremem."

"Çaresizim inan. Ne yapabiliriz ki hem? Elden ne gelir? Her şey için çok geç. Ben de ömrüm boyunca seni bekledim. Ama geç geldin sen. Çok geç."

"Daha önceleri hep başka şeyler oldu, başka şeyler, hep ayağıma takılan bir sürü şey..."

"Çok seviyor beni. Hiç olmazsa beni çok seven biriyle evlenmek istedim. Geç kaldın sen. Çok geç geldin."

"Seni seviyorum. Seni çok seviyorum. Seni kimsenin sevemeyeceği kadar çok seviyorum. Seni uğruna her şeyden vazgeçecek kadar seviyorum. Sen gidersen yaşayamam inan. Sensiz yaşayamam."

"Onu üzmeye hakkım yok. Duygularıyla oynamaya. Beni o da çok seviyor. Sen yokken o vardı. Beni hep sevdi. Bana ihtiyacı var. Başkasını sevdim diye, ben şimdi sevdim diye, onu bırakamam."

"Ama sonra çok pişman olacaksın. Çok pişman olacağız. Her ikimiz de. Çok mutsuz olacağız."

"Buna mecburuz. Görüyorsun ya hayat bizi sevmiyor."

"Ben deliririm sen gidersen. Ölürüm. Öldürürüm."

"Zamanla unutursun. Zaman her şeyi onarır. Sen çok güçlü ve çok akıllı bir insansın."

"Güçlü ve akıllı olmak istemiyorum, artık mutlu olmak istiyorum."

"Güçlüsün sen inan, çok güçlüsün. Güveniyorum sana. Direnirsin zamana ve kazanırsın."

"Yanlış bir zafer olmaz mı bu?"

"Olsun ne çıkar? Hangi zafer doğru kazanılıyor ki sevgilim?"

Adamlar huzursuzlandılar. Sabırsızlandılar. Genç Adam hâlâ kolunu bırakmıyordu Gelinin.

"Niye anlamıyorsun?" dedi Gelin. "Aşkımız bir günahtı."

"Son sözün bu mu?"

"Bu," dedi Gelin. "Yazık ki bu."

"Ama hiçbir şey konuşmadık ki, hiçbir şey konuşmadık daha."

"Konuşacak bir şey yok inan. Geç kaldın. Geç kaldık. Hepsi bu. Ama düşünsene hiç olmazsa severek ayrılıyoruz. Hiç olmazsa bu ayrılığı yaşatacağыз kendimizde."

"Adını söyle bana, hiç olmazsa adını söyle."

"Ne önemi var adımın? Zaten şu yaşadığımızın da bir adı yoktu ki sevgilim. Yaşandı, güzeldi ve bitti. Ayrılık bir sevda kaderidir. Bilirsin; öğrenmiş olmalısın. Öğretmiş olmalılar."

"Seni bırakmam. Bırakamam."

"Sana mutluluklar dilerim. İnan böyle ayrılmak istemezdim. Ayrılmak istemezdim. Elveda. Hayatımda ilk kez elveda diyorum."

Gelin, kolunu kurtardı Genç Adamın elinden.

"Daha hiçbir şey konuşmadık ki..." dedi Genç Adam.

Gelin arabaya binmek için eğildi. Genç Adam haykırdı ardında:

"Daha hiçbir şey konuşmadık!"

Sonra pardösüsünün cebinden kara bir nagant tabanca çıkardı. Tabanca tüller içerisindeydi. Geline yöneltti namluyu. Gelin döndü ardına, baktı. Ölümcül bir gülümsemeyle baktı. Genç Adam anladı ki kurtuluş yoktu; tetiği çekti. Gelin kanlar içinde yuvarlandı yere.

"Seviyorum," dedi Genç Adam. "Ölesiye seviyordum." Ellerini cebinden çıkardı, metalin kara soğuğu ürpertmişti, belinden bacaklarının arasına doğru ince bir üşüme yayıldı.

Durağa geçti. Otobüsü beklemeye koyuldu.

KÖR BİCAN'I KİM VURDU?

Ahmet Ümit

Gecenin üçünde, telefonun sesiyle uyanıyorum. Uykum pek hafif sayılmaz, epeydir çalışıyor olmalı. İki kişilik geniş yatağımda dönerek komodinin üzerindeki telefona uzanıyorum.

"Alo?"

"Alo, Başkomiser Nevzat mı?" diyor sıtma görmemiş bir erkek sesi.

"Evet, sen kimsin?" diye soruyorum, esneyerek.

"Ben Recep, Bican Abi tarafından arıyorum."

Anında açılıyor uykum. Bu, Kör Bican'ın sağ kolu Recep. Kısa bir duraksamadan sonra, "Ev telefonumu nereden buldun?" diye soruyorum.

"Bican Abi'de varmış," diyor anlamlı bir ses tonuyla.

"Bican komada değil mi?"

"Şükür Allah'a, açtı gözlerini," diyor. Sesinde gurura benzer bir sevinç var. Yardımcım olacak Ali salağının haberi yok. Güya adamın yattığı odanın kapısında nöbet tutuyor.

"Ne zaman oldu bu?" diye soruyorum, önemsemez görünerek.

"Birkaç saat önce," diye açıklıyor. "Bican Abim sizinle konuşmak istiyor."

İlginç! Demek Bican komadan çıkar çıkmaz beni istiyor. Üç gündür kafamı kurcalayan düğüm sonunda çözülecek... Çözülecek mi? Bu herifleri, öyle kolay kolay konuşmazlar...

"Ne anlatacakmış bana gecenin bu saatinde? Yarın sabah konuşuruz," diyerek ne kadar ciddi olduklarım anlamaya çalışıyorum.

"Ne anlatacağını bilmiyorum başkomiserim, sana söyleyecekmiş," diyor, uysal bir ses tonuyla. "Mutlaka bu gece konuşmalıymışsınız. Hayat memat meselesi, dedi Bican Abim."

Biraz düşündükten sonra,

"Peki, yarım saat sonra hastanedeyim," diyorum.

Emektar Renault güçlük çıkarmadan çalışıyor. Ana cadde bizim sokak gibi sakin, yine de hızlı gitmiyorum. Kör Bican'la konuşmadan önce biraz düşünmeliyim. Paketimdeki son sigarayı yerleştiriyorum dudağımın kıyısına. Canım çektiğinden değil, kısa yoldan kafayı toparlamak için.

Her şey üç gün önce, Kör Bican'ın Boğaz'da lüks bir restoranda vurulmasıyla başladı. Olayı duyduğumda aklıma gelen ilk ihtimal, büyük çaplı bir mafya hesaplaşmasıydı. Kör Bican deyip geçmeyin, yeraltı âleminin en önemli, en ilginç şahsiyetlerinden biridir. Delikanlılık raconlarını el üstünde tutan, kendine göre ahlak kuralları olan eski babalara hiç mi hiç benzemez. Ucunda para olduktan sonra eroin ticaretinden tutun da çocuk pazarlamasına kadar akla gelebilecek her türlü pis işe girmekten çekinmez. Yeraltı âleminde herkes ondan korkar ona bulaşmak istemez.

Sonunda birileri onun da biletini kesmeye karar verdi anlaşılan. Ama başka pis kokular da geliyor burnuma. Henüz kanıt olmamasına rağmen kimi gazeteler, Kör Bican'ın vurulmasının şu meşhur çeteyle bağlantılı olduğunu yazdı. Her gün ipe sapa gelmez ihbarlar alıyoruz. Bunlar neyse de istihbarat örgütünün de olayı soruşturduğu haberleri yayılmaz mı ortalığa. Çetenin bu işe bulaşmış olması henüz kesinlik kazanmasa da ben Kör Bican suikastının ardında büyük bir gücün olduğunu düşünüyorum. Bu öyle bir güç ki, Kör Bican'ın en çok güvendiği korumaları, yeraltı âleminin namlı delikanlıları Keskin Nejat'la, Kalafat Kenan'ı bile satın alabilecek kadar zengin ve korkutucu.

İki korumayı bizzat ben sorguladım. Nasıl olduğunu anlayamadıklarını, kırmızı BMW ile gelen bir delikanlının Bican Ahilerini kurşun yağmuruna tuttuğunu anlattılar. Gerektiğinde on kişiyle çatışmaya girecek kadar iyi silah kullanabilen bu iki bitirim, gözlerimin içine baka baka yalan söylüyorlardı. Benden çekinmemelerini anlıyordum ama Kör Bican çetesinin öteki elemanlarından korkmamaları tuhaftı. Bunun açıklaması basitti: Kör Bican'ı vuranlar daha belalı adamlardı.

Emniyet amirimiz de aynı şeyi düşünmüş olacak ki, "Aman Nevzat oğlum, dikkat et. Bu nazik bir konuya benziyor, iş yukarılara uzanabilir, durup dururken başımıza iş almayalım," diyerek, beni uyarma gereği hissetmişti.

Restorandaki garsonlar da kırmızı BMW ile gelen bir delikanlıdan söz ettiler. Korumalardan farklı olarak, delikanlının yanında güze! bir kızın olduğunu da eklediler. Kör Bican kızın masasına gitmiş, tartışmışlar, delikanlı da tabancasını çekip, mafya babasını yere sermiş. Bu ifade korumalarinkini doğruluyordu ama suikastın arkasında kimin olduğu sorusuna açıklık getirmiyordu. Ne yazık ki korumalar da, garsonlar da BMW'nin plakasını almamışlardı. Daha ilginç, olay yerinde bir şarjöre yakın kurşun yakılmış olmasına karşın ne bir mermi çekirdeği, ne de bir kovana rastlanmıştı. Bunun anlamı açıktı: birileri delil kalmasın, diye tek tek kovanları toplamıştı. Kör Bican'a yakın mesafeden ateş edildiğinden kurşunlar delip geçmiş, adamın gövdesinden de çekirdek çıkmamıştı. Bir tek kırmızı BMW kalıyordu geriye, plakası saptanamamış olmasına rağmen, üç gündür arabanın sahibini bulmak için uğraşıp duruyorduk.

Aslına bakarsanız beni de ürkütüyordu bu olay. Ya gerçekten de çete filan çıkarsa bu işin altından. Kör Bican'ın da 1980'den sonra yurtdışındaki gizli operasyonlarda kullanıldığı söyleniyordu.

Hastanenin park yerine gelinceye kadar bu düşünceler geçiyor kafamdan. Arabadan çıkarken, karanlığın içinden ince uzun bir gölge yaklaşıyor yanıma. Bizimkilerden biri mi, hayır, bu Recep. Saygıyla ceketini düğmeleyerek,

"Hoş geldiniz başkomiserim," diyor, "şöyle buyrun."

Hastanenin kapısına yürürken,

"Peki konuşabilecek hali var mı Kör Bican'ın?" diye soruyorum.

"Bican Abi böyle çok varta atlattı," diyor kendinden emin bir tavırla.

"Gözünü açtıktan sonra korkma. Seni beni uyutur da sabaha kadar konuşur evvel Allah!"

Kör Bican'ın yattığı oda üçüncü katta. Asansörden indiğimi gören yardımcım Ali ile yanındaki iki polis memuru şaşkınlıkla toparlanıyor.

"Hayrola amirim, bir şey mi oldu?" diye soruyor Ali, uyku sersemi gözlerini yüzüme dikerek.

"Kör Bican komadan çıkmış," diyorum.

"İm... imkânsız..." diye kekeliyor.

"Sen öyle san," diyorum, kızgınlıkla yüzüne bakarak. "Adamı hastaneden kaçırsalar haberimiz olmayacak."

"Ama başkomiserim," diyecek oluyor.

"Tamam, tamam seninle sonra konuşacağız," diyerek, Bican'ın odasına yürüyorum.

Kör Bican, geniş odanın ortasındaki yatakta koluna bağlanmış serum şişeleriyle yatıyor. İçeri girdiğimizi fark edince başını hafifçe kaldırıyor. Yüzü solgun ve endişeli. Yatağa yaklaşıırken, Recep bir iskemle yetiştiriyor.

"Geçmiş olsun," diyorum iskemleye otururken.

"Sağ olasın," diyor. Üç günlük koma onu epeyce sarsmış. Ona Kör Bican lakabını kazandıran, sağ kaşının ortasından başlayıp çenesine kadar uzanan bıçak yarası sanki daha da derinleşmiş.

"Kusura bakma başkomiserim..." diyor. "Seni de buraya kadar yorduk."

"Anlatacakların önemli olmalı," diyorum. "Nedir bu iş? Kim vurdu seni?"

Sorunu yanıtlamadan önce gözleriyle Recep'e odadan çıkmasını işaret ediyor. Adamı çıkınca bana dönerek,

"Önce söz vermelisin," diyor, adeta yalvaran bir ses tonuyla. "Bu konuyu kimseye anlatmayacaksın."

"Böyle bir koşulu kabul etmeyeceğimi biliyorsun."

"Anlatacaklarımı kimseye söylemezsen, sana önemli bir tüyo vereceğim," diyerek pazarlık yapmaya başlıyor.

"Belki anlatacağın şey, vereceğin tüyodan daha değerlidir," diyorum kurnazca gülümseyerek.

"Değil," diyor. "Allah şahidim olsun, değil."

"Duymadan bir şey söyleyemem," diyerek, kestirip atıyorum.

Çaresiz gözlerle yüzüme bakarak: "Olanları öğrenince eminim bana yardım edeceksin."

"Önce anlat," diyorum, böyle belalı bir babayı kıstırmış olmanın verdiği keyfin tadım çıkartarak.

"Peki, dinle o zaman," diyerek, başlıyor anlatmaya: "Pazar günü, Boğaz'da, Orfoz Restoran'da oturuyorduk. Bir ara gözlerim kapıdan giren bir kıza takıldı. Gün ışığını arkasına almıştı, yüzünü göremiyordum ama kız çok iyi tanıdığım birini hatırlatıyordu bana. Yürüyüşü, başını yana eğişi, saçını savuruşu her şeyi ona benziyordu."

"Kime benziyordu?" diye soruyorum merakıma yenilerek.

Kör Bican'ın solgun yüzü kederle gölgeleniyor.

"Şermin'e," diyor, titrek bir sesle, "ilk sevgilim Şermin'e. Sanki onca sene geçmemiş gibi, tazecik, gencecik duruyordu karşımda. Önümden geçene kadar hayran hayran bakıp durdum. Ben kendimi kızın büyüünden kurtaramamışken, 'Ne bakıyorsun lan öyle ayı gibi?' diyen bir ses duydum.

Başımı çevirdim ki, uzun boylu, yeniyetme bir oğlan öfkeyle bakıyor. Oğlanı görür görmez, kızın manitası olduğunu anladım. Bizim çocuklar ayağa fırlayıp oğlanı benzetmek üzereydiler ki, onları durdurarak, çocuğa döndüm, 'Hemen ağzını bozma,' dedim, alttan alan bir sesle, 'kızı birine benzettim.'

'Yiyecek gibi bakıyordun ama,' diye diklendi.

'Yanlış anladın koçum...' diyerek, yatıştırmaya çalıştım.

'Yanlış anlamadım. Bir daha olmasın,' dedi.

Bizim çocuklar çıldırmak üzereydi. Delikanlı uzaklaşırken, Keskin Nejat, 'Abi emret, indireyim şu lavuğu aşağıya,' dedi.

'Boş ver be Nejat,' dedim. 'Dişisinin yanında erkek serçeye bile eyvallah çekmek lazım.'

Çocuklar bendeki bu değişikliği anlamadan şaşkın şaşkın yüzüme baktılar. Bu arada delikanlı gidip kızın masasına oturmuştu. Kız, ne konuştuğunu sormuş olacak ki bize ters bakarak bir şeyler anlattı. Kızın tatlı bakışları sertleşti, düşmanlıkla doldu. Önemsememeliydim ama yapamadım. Barışmak için garsonla içki gönderdim. Delikanlı ikramımızı geri çevirdi. Bu defa bizim Kalafat Kenan, 'Abi bu dallamanın yaptığı yetti artık, bırak, şu oğlanı halledeyim,' dedi.

'Olmaz,' dedim. 'Onlar âşık. Âşıklara dokunulmaz. Ben gider konuşurum.'

'Konuştuğuna değmez abi,' dedi Nejat. 'Çok canın çektiyse kızı kaldıralım.'

Yapmadığımız iş değildi, ama bana Şermin'i hatırlatan bir kıza bunu yapamazdım.

'Bunu duymamış olayım Nejat,' dedim. 'Ne zamandan beri siz bana akıl verir oldunuz?'

Çocuklar susup, başlarını öne eğdiler. Ben de kızın masasına yollandım. Onlara yaklaştığımı görünce oğlan yine dik dik baktı yüzüme. Aldırmadan çöktüm masalarına, 'Bak arkadaş,' dedim, bütün samimiyetimle, 'benim kötü bir niyetim yok...'

'Ulan, sen kim oluyorsun da izin almadan benim masama oturuyorsun,' diyerek kesmez mi sözümü.

'Delikanlı adamsın, ulan diye konuşma,' diyerek uyardım.

'Ha siktir lan, delikanlılığı senden mi öğreneceğim,' diye bağırınca, dayanamayıp suratına bir tokat indirdim. Tokatı yiyince sandalyeden yere düştü. Yere düşer düşmez de ceketinin altından silahını çekip ateş etmeye başladı. Bu toy oğlanda silah bulunacağını nereden bilirdim? Kendimi masanın arkasına attım ama geç kalmıştım, oğlan vurmuştu beni. Bizim Nejat'la, Kenan ilk şaşkınlıklarını atar atmaz, silahları fora edip yetiştiler. O ara gözlerim kıza takıldı, zavallıcık sandalyesine büzülmüş, korkuyla olanları izliyordu. Oğlanı delik deşik etmek üzere olan bizim çocukları durdurdum. Tükenmekte olan son gücümü de kullanıp, 'Bırakın, gitsinler,' dedim.

'Nasıl bırakırız Abi' dedi Nejat öfkeden çılgına dönmüş gözlerle bana bakarak. 'Herif seni vurdu.'

'Bırakın,' dedim, emredercesine, 'onlar âşık. Onlara dokunmayın.' Sonra kıza dönerek ekledim. 'Sevgilini al da git...'

Kızın gözlerindeki korku, sevince dönüştü; hemen toparlandı, hâlâ yerde yatan oğlanı elinden tutarak sürükleyip götürdü. Bizim çocuklara olanları kimseye anlatmamalarını, boş kovanları, duvara saplanan çekirdekleri toplamalarını

söyledim. Onlar üzüntü ve şaşkınlık içinde başlarını sallayarak dediklerimi yaparlarken kendimi kaybetmişim..."

Derinden bir iç geçirerek sözlerine son noktayı koyuyor Kör Bican.

"İşte hepsi bu başkomiserim."

"Güzel hikâye," diyorum inanmamış gözlerle süzerek, "neden senaryo yazmıyorsun?"

Gözlerinde masum bir ifade belirliyor.

"İnan ki doğru," diyor. "İstersen beni vuran çocukla da yüzleştireyim seni."

"Nasıl!" diye söyleniyorum... "Çocuğun kim olduğunu biliyor musun?"

"Biliyorum, döviz zenginlerinden Hilmi Kaya'nın oğlu. Bizimkiler oğlanı bulup, olanları anlatmaması için gözünü korkuttular. Zaten benim kim olduğumu öğrendikten sonra kaçacak yer arıyormuş zavallı. Babası defalarca özür dilemiş bizimkilerden."

Kör Bican'ı tanımasam, yeraltı âleminin en çirkef, en iğrenç adamlarından biri olduğunu bilmesem, tamam diyeceğim. Ama benim bildiğim Kör Bican bunu yapacak adam değil. Fakat öyle de içten anlatıyor ki, üstelik tanıdığı da var... Duraksamamdan hâlâ ona inanmadığımı çıkartarak, "Valla olay tamı tamına anlattığım gibi oldu," diyor. Sesinde az önceki içtenliği buluyorum. "İstersen kızla da konuşabilirsin."

"Diyelim ki doğru söylüyorsun, ama niye yaptın bunu?" diye soruyorum merakla.

"Şermin yüzünden," diyor iç geçirerek. "İlk aşkı, ilk göz ağrım, ilk cinayetim Şermin yüzünden."

"Sevdiğin kıızı, Şermin'i de mi öldürdün?"

"Dur, bilir bilmez suçlama hemen," diyor, ilk kez öfkelenildiğini görüyorum.

"Bir dinle ondan sonra karar ver. İlkokuldan beri seviyordum Şermin'i. O da beni sevdiğini söylüyordu. Sözlü gibiydik, askerliğimi yapar yapmaz evlenecektik. Derken bizim mahalleye bir araba galerisi açıldı. Galeri sahibi cenabet herifin biri. Bir de uzun boylu, yavşak bir oğlu var. Selamsız sabahsız dolaşır dururdu mahallede. Bunla kalsa yine iyi. Bir gün Şermin geldi yanıma. 'Bu herif bana asılıyor,' demez mi? O zaman bu işlerle ilgimiz yok ama sapına kadar delikanlıyız. Kızı evine bıraktığım gibi gittim lavuğun yanına."

'Ulan,' dedim. 'Bir daha benim kıza asılırsan, alırım façanı aşağıya.'

Tınmadı dallama, efelenmeye kalktı. Ben de yerleştirdim kafayı suratının ortasına. Ağzından burnundan nasıl kan geliyor. Kavgayı gören, babası da, araba levyesini kapıp üstüme gelmez mi? Herif bir tane yerleştirdi omzumuz. Sendeledim ama düşmedim. Herifin de suratına çaktım bir tane. Şöyle bir sallandı, çekip aldım levveyi elinden. Öfkeyle indirdim kel kafasına. Olduğu yere çöktü adam. Baba oğlu kan içinde bırakıp tüydüm. Ama akşama kalmadan polis enseledi bizi. İki ay içeri attılar. Dışarı çıktığımda büyük bir kahpelik bekliyordu beni. Bizim Şermin genç lavukla pişirmişti işi. Kestim bir gün kızın yolunu, 'Ne yaptın, nasıl oldu bu iş Şermin?' diye sordum.

Utandı, sıkıldı.

'Kusura bakma Bican,' dedi. 'Ona âşık oldum.'

Âşık oldum, dediği adam da tipsizin allahlı. Fasulye sıırığı gibi bir boy var, hepsi o. Sen oğlana değil, parasına âşık oldun kızım, diyecektim, dilimin ucuna kadar geldi, diyemedim.

'Beni istemeyen birini ben de istemem,' diyerek bırakıp gittim. Ama sen, bir de bana sor; nasıl gücüne gidiyor, nasıl içim yanıyor anlatamam. Neyse uzatmayalım, içimiz yanıyor ama yapacak bir şey de yok. O zamanlar daha toyuz, dünyanın nasıl puşt, nasıl adi bir yer olduğunun farkında değiliz. Bağrımıza taş bastık, babamızın bakkal dükkânında işimize gücümüze bakmaya devam ettik. Bir ikindi vakti dükkânın önünde iskemlede otururken, Şermin'le o uzun boylu lavuk çıktı sokağın altından. Tam önümden geçerlerken gözlerim gayri ihtiyari onlara kaydı. Lavuk fark edince, 'Ne bakıyorsun lan?' demez mi!

Ben sesimi çıkarmadım yine. Ama herifin içinde yediği dayağın acısı var ya efelenmeyi sürdürdü. Efelensin, yine bir şey diyeceğim yoktu ama Şermin de küçümseyen gözlerle bana bakarak,

'Bırak şunu, hadi gidelim,' demek mi! İşte o zaman kan beynime sıçradı, altındaki iskemleyi kaptığım gibi indirdim herifin kafasına. Ama tam isabet ettiremedim. Lavuk fırladığı gibi yandaki kasaba girdi. Az sonra da elinde kocaman bir bıçakla çıktı. Kaçsam kaçarım ama Şermin'in önünde kaçmayı kendime

yediremedim. İlk darbeyi savuşturduk, fakat ayağım kayınca, herif çizdi suratımızı. Sağ gözüm kanla yıkanıyor ama herifin elini yakalamayı başardım. Kıvrıp aldım bıçağı elinden, başladım lavuğu süslemeye, neresi gelirse saplıyorum. O arada Şermin de 'Katil, katil... nişanlımı öldürüyor,' diyerek, çantasıyla bana vurmaya başlayınca, öfkeyle dönüp ona da saplamaya başladım. Kendime geldiğimde Şermin'in donmuş gözlerini gördüm yalnızca..."

Sustu Kör Bican. Sanki o anı yeniden yaşıyor.

"İşte böyle," diyerek serum bağlı eliyle yüzündeki yara izini göstermeye çalışıyor sonra. "Bu yara o günlerden kalma. O günden sonra bu dünyanın ne boktan bir yer olduğunu anladım. Yüreğimi kararttım, silahıma sarıldım. İşte ayaktayım. Ama ne yaparsam yapayım, her gece gözlerimi kapadığımda Şermin'in acı içindeki yüzünü görmekten kurtaramadım kendimi. İşte bu yüzden öldürmedim o çocuğu."

Kör Bican'ın anlattıkları beni sarsmıştı ama belli etmemeye çalışıyorum. O sözlerini sürdürüyor.

"Sana bunları neden anlattığıma gelince. Nasıl olsa Kırmızı BMW'yi bulacak, olayı öğrenecektin. Sen öğrenmeden benden duy, 'Kör Bican'ı toy bir oğlan vurdu,' diye ite köpeğe rezil etme bizi diye anlattım bunları."

"İyi de bir sürü tanık var," diyecek oluyorum.

"Sen onları bana bırak başkomiserim. Önemli olan sensin," diyerek kapatıyor ağzımı.

"Peki millete ne söyleyeceğiz?"

"İşin içinde uranyum kaçakçılığı olduğunu, beni Rus mafyasının vurduğunu söyle. Ben de ifademde Ruslardan bahsederim."

"Olabilir," diyorum, henüz ikna olmadığımı belirtmek için, "ama önce şu vereceğin tüyoyu duyalım."

Bir ay önce Bursa-Yalova yolunda öldürülen Musevi işadamını kimlerin, niçin vurduğunu anlatmaya başlayan Kör Bican'ın yaralı, solgun yüzünde mutluluğa benzer bir ifade belirir gibi oluyor.

ÖLÜM ÜÇLEMESİ

Murat Gülsoy

İDAM

Sevgili Dostum,

Böyle bir mektuba nasıl başlayacağımı bilemiyorum. Seninle çok yakındık. Fakat belki çok değişmişsinizdir. Belki beni anımsamayacak kadar çok... Çünkü zaman değiştiriyor. Örneğin ben çok değiştim. Görsen tanımayacağına yemin edebilirim.

Kediler ölümlerini gizlerlermiş. Öleceğini anlayan bir kedi ortadan yok olur, on yıllık sahibi bile cesedini bulamazmış. Bu güne kadar da eceliyle ölmüş bir kedinin cesedine rastlayan olmamış. Sadece ortadan kayboluyorlar.

Görüşmediğimiz süre içinde hep aynı yerde görev yaptım. Oraya gittiğimden beri -ne kadar sevinmiştik hatırlarsın- bir kâbusu yaşıyorum. Keşke savaşın orta yerine gitseydim, belki çok daha kısa bir süre yaşardım, fakat hiç olmazsa yaralı insanları iyileştirmeye çalışmakla geçerdi o kısa zaman dilimi. O doktorları nasıl kıskanıyorum bilemezsin. Ben ne mi yapıyorum? Bir hapishane doktoru ne yaparsa onu dostum. Mahkûmları tedavi ediyorum. Ve onlar idam ediyorlar. Biliyorsun bu hapisaneye girenler oradan bir tek şekilde çıkabiliyorlar. Yine benim verdiğim ölüm raporuyla. Fakat önce tedavi ediyorum. İdam edilmeden önce sağlık raporu veriyorum. Ve sonra, ölüm raporu veriyorum. Sabah altı otuz, sağlıklı; sabah dokuz on beş, ölü. Ve günler gelip geçiyor... ben ölmüyorum. Her an duracağını zannettiğim kalbim beni her gün yanıltıyor.

Dün gece yine tuhaf bir rüya gördüm. Fakat ondan öncekini anlatmalıyım. Geçen ay idam edilmeden önce muayene ettiğim bir kadınla ilgili. Kadın savaş suçlusu olarak getirilmişti. En yakın arkadaşı gizli polismiş. Ve onun hazırladığı raporla tutuklanmış, suçunu itiraf etmiş. Savaş karşıtlığı ve düşman ülkelerin menfaatlerini koruma ve kollama eğilimi... Her neyse geçenlerde gördüğüm rüya şöyle: Bir kasabadayım. Çok fakir bir yer. Bir cenaze töreni yapılmakta. Ölen,

sıradan bir yoksul. Tam gömülmek üzereyken, ölünün alacaklıları cenazeyi basıyorlar ve borçları ödenmeden gömülemeyeceğini söylüyorlar. Ölünün yakınları yalvarıyorlar adamlara, fakat nuh diyorlar peygamber demiyorlar. Ne kadar borcu olduğunu soruyorum. Adamların söylediği o kadar küçük bir miktar ki durum son derece saçma geliyor bana ve çıkarıp borcu ödüyorum. Sonra adamın evindeyiz. Yakınları beni ağırlamak istediklerini söylüyorlar. İtiraz etmiyorum ve geceyi orada geçirmeye karar veriyorum. Odanın ortasına bir yatak serilmiş. Yatıyorum ve borçlarını ödediğim için huzur içinde gömülmüş olan adam rüyama giriyor. Bana teşekkür ediyor ve bundan sonra bahtımın açıldığını, başıma hiç ummadığım kadar güzel şeyler geleceğini muştuluyor. Yalnız her şeyde ortağız artık, diyor. Uyanıp yola çıkıyorum. Artık bambaşka bir yerdeyim. Göl kıyısı.

Gün batarken gölün içinde bir kızın yüzdüğünü görüyorum. Şaşıyorum. O Sağlıklı: İdam edilmesinde bir sakınca yoktur! Raporu verdiğim genç kadın. Ne iyi, kurtulmuş diyorum. O sırada kız beni fark ediyor ve bana doğru yüzüyor. Ona âşık olduğumu hissediyorum. O da bana âşıkmiş. Birbirimizin yüzünü öpüyoruz. Fakat birdenbire bana kızdığını hatırlıyor sanki. Neden kurtarmadın beni diyor. Benim bir şey söylememe fırsat vermeden sudan çıkmaya başlıyor. Belinden aşağısı korkunç bir ejderha bedeni ve bacaklarının arasından binlerce yırtıcı çene çıkıyor. O sırada borçlarını ödediğim adamın sesini duyuyorum. "Ne kazanırsan yarısı benim demiştin. İşte şimdi ödeşiyoruz!" diyor ve kızın ejderha kısmını alıyor. Genç kadınla sonsuz bir mutluluk içinde sulara gömülüyoruz ve uyanıyorum.

Canını sıkıştırdığımı biliyorum, sevgili dostum. Şimdi bu mektubu okumak yerine kimbilir neler yapacaktın... Fakat başka çarem kalmadı. Senin bir nebze olsun yaşadıklarına tanık olmanı istedim. Çünkü yaşananlar izlenmiyorsa, bilinmiyorsa hiçbir anlamı kalmıyor. Tanığı olmadığımız olaylar bizim için adeta var olmuyorlar. Beni gözünün önünde canlandırmanı istiyorum. Son görüşmemizden bu yana hızla yaşlandım. Orta yaşlı bir adam görüntüsüne sahip, kel ve zayıfım. Küçükken kızların hoşuna giden çillerim hastalıklı suratımda pis lekelerle dönüştü. Ve her sabah o gün asılacak ya da ilaçla öldürülecek olan mahkûmları muayene ediyorum. Ya da idam edilmiş olanların ölüm raporlarını yazıyorum. Sonra öğlen oluyor. Yemekten sonra yine muayeneler... Akşamları ise tam bir işkence. Televizyonda hiçbir şey yokmuşçasına eğlenen insanların gizli hayatları üzerine alışılmış programlar ve bir türlü gelmek bilmeyen uyku. Uzunca bir süreden beri o kadını rüyalarımda görüyorum. Bazılarında demin anlattığım gibi mutlu sonla uyanıyorum, fakat çoğunlukla kâbuslarla boğuşuyorum. Kalbim hasta olduğu için uyuşturucunun dozunu artıramıyorum. Ha söylemeyi unuttum. Evde kendime küçük bir laboratuvar kurdum.

Eminim farkındalar fakat bir şey söylemiyorlar. Hatta ürettiğim sentetik uyarıcıları ima ederek infaz işinde çalışanlara özel bir 'moral programı' uygulamamı bile istediler. Özellikle gardiyanlardan beşinin birbiri ardına intiharından sonra... Kendime birazcık nefes aldırabildiğim tek pencere bu sentetik uyarıcılar. Ne yazık ki haftada iki kez kullanabiliyorum ve ancak o zaman rüyalarım mutlu sonla bitiyor. Kâbuslarım ise hep aynı. Tuhaf ve büyük bir apartmanın önünde başlıyor rüya. Kapıdan içeri girmem gerekli fakat tam kapının önüne gevşek bir iple bağlı ve durmaksızın havlayan vahşi bir köpek girmeme engel oluyor. O sırada yüzünü seçemediğim bir adam gelip kontrol altına alıyor ve ben içeri girebiliyorum. Asansör gitmem gereken kata ulaştığında bu apartmanda her katın tek bir daire olduğunu anlıyorum. İçerde egzotik bir atmosfer var. Her taraf karanlık. Mumların cılızca aydınlattığı köşelerde göze çarpan garip simgeler var. Birtakım arkaik resimler görüyorum. Taş devrinde insanların şeytan figürleri betimlediklerini fark edince şaşıyorum. Neden orada olduğumu bilmiyorum. Tütsüye karışan bir parfüm kokusu alıyor. Hiç kimseyi net olarak görmememe rağmen çevremde bir sürü insan olduğunu hissediyorum. İzleyen gözlerin varlığı heyecanlandırıyor beni. O sırada odacık gibi bir yeri gözetlerken buluyorum kendimi. Ortamda duyulan müziğin volümü kulakları sağır edecek kadar yükselmiş durumda. Odanın içinde birçok çıplak kadın ve erkek görüyorum. Şeytani bir âlem yaptıklarını ve sonunun mutlaka kötü biteceğini hissediyorum. Kaçma şansım varken yine de merakıma ve kaderime yeniliyorum. Odanın orta yerindeki yükseltide elleri ve ayakları iki yana açılarak bağlanmış çıplak bir adam yatıyor. Adamın yüzünü görmüyorum. Baş

arkaya doğru gerilmiş durumda olduğu için heyecanla atan şah damarına dikiyorum gözlerimi. Tüm bedeni harfler ve işaretlerle boyanmış bir kadının yavaş yavaş adamın üzerine oturduğunu görüyorum. Adamın organı hiç zorlanmadan bıçak gibi giriyor kadının bedenine. Nefesim sıkışıyor. Aynı anda kadın elindeki ipi gevşetiyor ve adamın boynuna doğru hizalanmış olan giyotin karanlığının içinde su gibi aktığını görüyor ve yine aynı anda orada yatan adamın kendim olduğunu anlıyorum. Kadının hep aynı kadın olduğunu söylememe gerek yok herhalde. Ve bedenimden ayrılıp yerlerde sürünen kafam, vücudumla birleşmeye devam eden o kadını izliyor. En nihayet cansız bedenim, içindeki son tohumları kadına boşaltıyor. Ben olmaktan çıkmış bedenimin kadınla çiftleşmesi ve kesik boğazımdan hırıltılarla fışkıran kan, artık bana ait olmayan bir bulantı duygusu yaratıyor zihnimde. O anda, adını bile duymadığım şeytani bir güç için askerler doğurmak üzere cansız bedenlerden gebe kalan kadınlardan oluşan bu ölüm tarikatının sıradan bir kurbanı olduğumu anlıyorum. Bu kâbustan her uyanışımda, kalbim, deli gibi çarparak bir gün daha bu korkunç rüyayı görürsem beni terk edeceğini söylüyor çığlık çığlığa. Çaresizlikle kabul ediyorum kaderimi. Daha doğrusu ediyordum. Bu geceye kadar.

Gidiyorum dostum. Bir saat kadar önce kararımı verdim. Fakat sanki beynimin bir bölümü yıllardır bu gidişi planlıyormuşçasına rahatlıkla ayrıntıları benim için hallediyor. Senin adresini yıllardır durmakta olduğu çekmecedan bir çırpıda çıkaran parmaklarım, bu satırların büyük bir doğallıkla kâğıda geçişi, gideceğim yerin belirlenmesi; her şey benim dışımda geliştirmiş gibi şaşkınlıkla izliyorum. Çünkü gidiyorum dostum. O kedilerin gittikleri bilinmeyen ülkeye gidiyorum. Hoşça kal...

ÖTENAZİ

Rahatsız uyumuş olduğum için bütün günüm inanılmaz bir bunaltı ve yorgunluk içinde geçmişti. Tek hayalim eve gidip yıkanmak, yünlü kazakların ve battaniyelerin içine dalıp, televizyonda herhangi bir filmi seyrederek uykuya dalmaktı. Bu mızımız ruh haliyle eve vardığımda, karım akşama misafirlerimizin olduğunu söylerken elime marketten alınması gerekenler liste si tutuşturdu. O sırada masanın üzerindeki mektuplara gözüm ilaştı. Zarflardan biri hemen dikkat çekiyordu. Gri, oldukça büyük bir zarf. Ayakkabılarımı çıkarmadığım için parmaklarımın ucuna basa basa masaya yaklaştım ve üzerini okumaya çalıştım. Adıma gönderilmişti ve gönderenin adı ve adresi yoktu

Alışveriştten döner dönmez konuk öncesi hazırlıklara boş verip kendimi çalışma odasına kapattım. Mektup eski bir arkadaşımın geliyordu. Son birkaç yıldır iyiden iyiye kopmuştuk. Ancak birbirimize bayramdan bayrama kart gönderen iki eski arkadaştık. Yollar ayrılmıştı. Bazen hayat isteklerimiz doğrultusunda gelişmiyor. Hele bizim gibi on iki yıldır bitip tükenmek bilmeyen savaşlarda yaşayan ülkelerin, yürekleri kararmış insanları için her şey kader dediğimiz bir ilk çağ tanrısının ilkel dudakları arasında. Liseyi bitirir bitirmez askere alınmıştım. Dört yıl kadar tropik bir ülkenin, işgal etmekte olduğumuz dağlarında gerillalara karşı savaşmaya gitmişim. O ise doğuştan gelen bir hastalığı nedeniyle askere alınmamış ve üniversiteye gitmişti. Kalbinde nasıl ve neden olduğunu bilmediğimiz bir delik vardı. Her an ölebilirdi. Hepimiz için geçerli olan bu durum ona daha yakın olduğundan mıdır nedir hepimiz ona iyi davranırdık. Hatta biz müfredata yeni konmuş olan silahlı eğitim derslerinde karavana atışlar yapıp neşe içinde eğlenirken, o elinde kitabı dalgın dalgın atış sahasını gören pencerelerden birinin yanına otururdu. Bundan rahatsız olur muydu bilmiyorum. İçinde sürekli bir saatli bomba taşıyan biri olarak kendini felsefeye ve fen bilimlerine vermişti. Sürekli okuduğu için ona Doktor derdik. Adıyla kimse çağırılmazdı, o da kendi kötü kaderini hatırlatan adını pek sevmediğinden olsa gerek, hoşnuttu lâkabından.

Artık şans mı demeliyim yoksa şanssızlık mı, gittiğimin ilk yılının sonunda bir çatışma sırasında yaralandım ve sol gözümü kaybettim. Bende kalan tek gözümü açtığımda kendi ülkenin hastanelerinden birindeydim. Birliğimizde savaşan devlet yetkililerinden birinin oğlu da benim gibi yaralandığı için hızla memleketimize geri getirilmişti. Şanslıydım, fakat yine de o olaydan sonra toparlanmam çok zaman aldı. Şanslıydık çünkü bir kahramanlar birliği olarak geri dönmüştük ve devletin şefkatinden azami oranda yararlanmıştık; diğer adsız askerler gibi yok

olup gitmemiştik. Devletin ödediği yüklü bir tazminatla hayatımın geri kalan bölümünü edebiyatla uğraşarak geçirebileceğimi anladığımda, üniversitenin kapısından gözünde siyah bir bantla giren genç bir adamdım artık. Ve aradan yıllar geçti. Çok başarılı sayılamayacak -böyle bir ortamda başarılı olabilseydim şaşardım- birkaç kitap yayınlayabilme fırsatı buldum. İlki çok az basılan ve doğru dürüst dağıtılamadığı için ciddiye alınma fırsatı bulamamış, savaşta aldığım yaranın bende yarattığı umutsuzluğun izlerini taşıyan "Sol Gözümdeki Son Görüntüler" ve ikincisi epeyce ses getiren fakat kısa zamanda unutulan kısa öykülerimi topladığım "Yetişkinler için On Hüzünlü Masal" adlı kitaplardı. Bu sırada Doktor'la mektuplaşıyorduk. O bir başka şehirde tıp öğrenimini sürdürüyordu ve ülke içinde yolculuk edilmesinin en aza indirgenmesi için ulaşım araçlarına yapılmış olan korkunç zamlar yüzünden birbirimizi ziyaret edemiyorduk. Zaten ruh halimiz de bunu gerektiriyordu. "Neredeysen orada kal ve yaşa." Gezmek tehlike demekti. Yani birtakım devlet görevlendirmeleri dışında, öylesine, sırf meraktan yapılan geziler... Fakat çok mutsuz olduğumuz da söylenemezdi. En azından bir işimiz, evlerimiz ve bizi seven eşlerimiz, arkadaşlarımız vardı.

Doktor, tıp fakültesini bitirip gerçekten 'doktor' olduktan sonra kısa bir süre gelip bizde kaldı. Onunla son karşılaşmamızdı. Atanacağı yer belirlenene kadar izin verilmişti. O on beş gün sabahlara dek sohbet ettik, eski okul günlerinden söz ettik, kısacası doya doya eğlendik. Uzak fakat en azından savaşın olmadığını bildiğimiz bir şehre atandığını öğrendiğimizde evde bayram yaptık. Daha sonraları da mektuplaşmayı sürdürdük fakat gittikçe seyrekleşen mektupları iyice soğuklaşmaya, donuklaşmaya başladı.

Ve sonra zaman! Her şeyi nasıl da değiştiriyor. Şimdi elimde tuttuğum bu eski dostun mektubuyla canlanan anıları nasıl da çaktırmadan belleğin derinliklerine gömmeyi başarabilmişti. Zavallı dostum. Bir veda mektubu yazmıştı. Aslında açık seçik hiçbir şey söylemiyordu. Karmakarışık bir anlatımı vardı. Aceleyle, aklına geldiği gibi yazmıştı. Fakat okuduğumda onun çoktan ölmüş olduğunu hissetmiştim. Gözümünden birkaç damla yaş gelirken kapının çalındığını ve karımın bana seslendiğini duydum. Bütün gece sustum galiba. Herkes durmaksızın hasta mısın diye sorup duruyordu. Ben de, evet, galiba gibi baştan savıcı cevaplar veriyordum. Oysa aklım mektuptaydı. Defalarca okuyup anlayamadığım ipuçlarını bulmam gerektiğini hissediyordum. Gizli polis olduğunu hepimizin bildiği saygın misafirimiz ise beni daha değişik bir gözle süzüyordu. Zaten bu periyodik aile ziyaretleri kılıfına girmiş davetlerin özel hayatların üstü kapalı bir denetimi olduğunu hepimiz biliyorduk. Daha fazla şüphe çekmemek için hasta rolünü iyiden iyiye benimsedim. Hatta içimden ertesi gün okula telefon edip hasta olduğumu söylemeye ve böylece hastalığımı resmileştirmeye dair net bir karar bile aldım. Bu sırada beklenmedik bir şey oldu ve saygın misafirimiz yeni aldığım bilgisayarını görmek istediğini söyleyerek beni kendi çalışma odama davet etti. Allahtan doktorun mektubunu çekmeceme koymuştum. Diğer kartpostalların ve lüzumsuz mektupların olduğu çekmecemeye. Saygın misafirim gözlerini bilgisayarımın ekranına dikip ağır ağır konuşmaya ve beni şaşırtmaya başladı: "İkinci kitabını yeni bitirdim. Çok etkilendik." Sözlerinin ağırlığını arttırmak için kısa bir süre suskunluk. 'Biz' gizli öznesinde kimler vardı acaba. Neyi ima ediyordu? "Açık söylemek gerekirse ilk kitabından çok daha iyi ve yetkin. İlki, nasıl söylemeli, biraz fazla karanlık ve umut kırıcıydı..." Evet, yine suskunluk. Bu sırada ekranda belirip kaybolan ikonlar. "Fakat bu ikincisi gelecek vaat ediyor. Çok daha iyi şeylerin geleceğini hissediyor insanlar. Sen de farkındasın değil mi?" Aptalca onayladım. Lafı nereye getirecekti. Yıllardır tanışıyor olmamıza rağmen asla ne düşündüğünü kestiremediğim bu kadın, bilgisayarımın başına oturmuş beni neden övüp duruyordu? Üstelik bundan sonra ne yazacağımı ben bilmiyordum. Fakat bu kadın biliyor gibiydi. "Ben de hep roman yazmak istemişimdir. Hatta zaman zaman roman konuları düşünür uzun saatler boyunca kurguları ve kişileri üzerine kafa yorardım. Hiç bahsetmiş miydin?" Hayır, fakat merakla dinliyorum. Yine başımı salladım. "Fakat yazmak bir yetenek meselesi. O da maalesef bende yok. Yok yok, nazik olmaya gerek yok. Nasıl ki sen bir senfoni besteleyemezsin ben de roman yazamam, bundan gocunuyor değilim. Fakat diyorum ki..." Tek gözümün içine diktiği kararlı bakışlarında ne bir duygu ne bir pırıltı. Buz gibi bakıyordu ve ceset gibi gülümsüyordu. İpnotize olmuş gibiydim.

Bu duygu ve şefkatten arınmış gerilim gittikçe daha çekici kılıyordu saygın misafirimizi. "Diyorum ki ben aklıma gelen konuları sana söylesem ve sen belki, hoşuna giderse bunları romanlaştırsan? Zaman zaman beraber çalışsak!.. Sen ve ben." Tuhaf, tehlikeli ve ahlakdışı bir şeyler ima eden, emir tonunda bir davet! "Tabii, neden olmasın..." gibilerinden bir şeyler geveledim. "Bu teklifimi ciddiye alırsan akıllıca davranmış olursun. Dostlarımdan biri büyük bir yayınevi kuruyor bu günlerde ve senin son kitabını beğendi. Eğer birlikte çalışırsak yeni kitaplarını basmak isteyeceğinden hiç kuşum yok!" Ne olduğunu bile anlamadan yarın için randevulaşmış ve diğer konukların hiçbir şey olmamış gibi şakalaştıkları salona geri dönmüştük. Başım zonkluyordu. Kafamın bir köşesinde Doktor'un mektubu, bir köşesinde yeni aldığım tuhaf teklif...

Konuklar gittikten sonra, aldığım teklifi karıma söyleyip söylememekte kararsız kaldım. Karım iki arada bir derede olduğumu ve işin içinde bir iş olduğunu hissettiği için üzerime gelmedi ve beni çalışma odasında yalnız bıraktı. Doktor'un mektubunu bir kez daha okudum. Evet hiç kuşum yoktu. Ben onun satırlarını okuduğumda o çoktan yok olmuştu. Kaybolmuştu. Geride hiçbir işaret ve delil bırakmaksızın. Bu mektup haricinde. Birden paniğe kapıldım. Bu belgeyi mutlaka yok etmeliydim. Postaneden bir şey postaladığını mutlaka kayıtlara geçirmişti peşindeki ikinci sınıf hafiyeler. Ve amirlerine rapor etmişlerdi. Zeki amirleri de Doktor'un hayat hikâyesinde beş dakika içinde adımı adresimi saptamışlar ve yola çıkmışlardı. Bir yandan bunları düşünüyor, bir yandan da banyodaki küvette mektubu yakmaya çalışıyordum. Aceleden elim ayağıma dolaşıyor, halen ıslak olan küvet yanmaya bir türlü izin vermiyordu. Tam mektubun küllerini süpürüyordum ki aklıma daha korkunç bir senaryo geldi: Doktor'un bu zarfı bana gönderdiğini zaten biliyorlardı. Oysa ben mektubu yok ederek, bütün şüpheleri üzerimde toplayacaktım. Suçsuz bir insan, arkadaşından gelen bir mektubu okur okumaz yok eder miydi? Ettikten sonra 'içinde şöyle şeyler yazıyordu' derse ona inanırlar mıydı? Üstelik Doktor bilgisayar yoluyla da göndermemişti güvensizliğinden. Oysa mektupta kayda değer, yani ben suçlayacak hiçbir şey yoktu. Akli dengesi bozulup intihar eden bir doktorun eski bir dostuna yazdığı veda mektubundan başka bir şey değildi. Yarın polislere ne cevap vereceğimi düşünüyordum ki, birden randevuyu hatırladım. Tabii ya, ne kadar da aptalım! Zaten bu akşam yoklanmıştım. Ve o tuhaf teklif! Tabii ki kandırılmıştım. Yarın görüşmeye gittiğimde beni gizli bir geçitle sorgu odasına alacaklar ve doğruyu söyletene kadar yakamı bırakmayacaklardı. Tatmin olduklarında ise cesedim tıbbi araştırmaların hizmetine sunulacaktı. Evime, dostlarıma ise bir trafik kazası haberi ulaşacaktı. Kaçmalıyım! Ama nereye? Nasıl? Hangi cesaretle! Bir an, içimden Doktor'a karşı korkunç bir öfke dalgası yükseldi. Durup dururken huzurumu bozduğu için içgüdüsel bir nefret duymaya başlamıştım. Sonra vicdan azabı... Zavallı dostum. Sen şu anda kaybolan kedilerin gittiği o karanlık evrende yapayalnız soğurken ben bencillik krizleri geçiriyorum. Bu düşüncelerin etkisiyle söylememe gerek yok herhalde korkunç kâbuslara daldım. Mektupta okuduğuma benzer kâbuslar... Başrolde ise saygıdeğer gizli polisim vardı tabii ki.

Ertesi gün uykusuzluktan şişmiş gözlerimle ona bakıyordum. Bir kâğıt kadar boş zihnim onun nasıl bu kadar sert ve çekici olduğunu sorguluyordu. Ne söylese kabul edecek gibiydim. Adeta kendimi onun ellerine bırakmak için sabırsızlanıyordum. "Kötü görünüyorsun. Kahve?" "Evet lütfen..." "Aklımda çok güzel bir konu var. Topluma bir şeyler kazandırabileceğini umduğum bir konu." Merakımı çekmek için sigarasından derin nefesler çekerek ağır ağır konuşuyordu. Yüzündeki sabit makyajın bir çizgisinin bile asla değişmediğini fark ettim. Ayağa kalktı ve pencereye doğru yürüdü. Onu izlememden hoşlanıyor gibiydi. Ona hayran olacağımdan o kadar emindi ki. Demin sekreterine rahatsız edilmek istemiyorum derken olacakları çoktan planlamıştı. Vücudunun kıvrımlarına dalıp gitmişken birdenbire onun sesiyle sıçradım: "Ötenazi!" "Pardon, anlayamadım?" "Ötenazi üzerine bir roman yazmam istiyorum. Ya da daha iyisi bir dizi öykü. Hepsi birbirinden değişik kişileri anlatsın. Ümitsiz hastalıkların pençesinde kıvranan insanların ölme özgürlüğü. Ya da daha iddialı bir yaklaşım: 'Yaşama hakkı kadar ölme özgürlüğü.' Nefis bir konu değil mi?" Yüzünü yüzüme yaklaştırmıştı. Oturduğum koltuk adeta bir sanık sandalyesiydi. Ve onun kokusunu duyuyordum. Vaat edilenlerin alçakgönüllü bir simgesi. Hepsi benim olabilirdi.

Ya da 'Doktor'u sormaları için beni kapının arkasından bekleyen canavara teslim edecekti. Seçeneğim yoktu. "Evet, mükemmel bir konu bu. Hatta öykülerin çoğunluğu sıradan basit insanların başından geçmeli. Bir tanesinde de Ötenazi karşıtı bir kadının nasıl çaresiz bir hastalığın pençesinde doktorlara yalvardığını okumalı okuyucu." Kendimi kaptırmıştım. Kaptırmak istemiştım. Memnuniyetle beni dinliyordu. Fakat onu memnun etmenin pek de kolay olmadığını hissettiren buz gibi bir gülümsemeyle...

Çalışmalara başlamıştım. Kendimi ortaokulda kompozisyon ödevi yazan bir çocuk gibi hissediyordum. Bütün boş vakitlerimi bu çalışmaya adanmıştım. Bir an önce bitirmek istiyordum. Sanki başka ödevler verilmeyecekmiş gibi. Oysa artık devletin kadrolu bir yazarıydım. Farkında bile değildim. Ya da değilmiş gibi yapıyordum. Haftalık olağan görüşmelerimizde öykülerin yapılarını gözden geçiriyor, ne gibi değişiklikler yapmam gerektiğini bana dikte ediyordu. Ondan emir almak hoşuma gidiyordu. Yani bir yönüyle. Çok ayıp ve yasak bir şeyi yapmanın, insanları oyuna getirmenin verdiği şeytani bir zevk. Fakat bir yandan da kendimden tiksiniyordum. Ötenazinin yaygınlaştırılması programının bir parçasıydım. Önce kitap yayınlanacaktı. İçindeki öyküler sıcak bir tartışma yaratacaktı. Çünkü öykülerdeki kahramanların birçoğu aslında ümitsiz bir hastalığın pençesinde olmayan insanlardı. Örneğin bir tanesinde, yeni doğmuş bebeğinin kan, ilik ve doku ihtiyacını karşılamak için bilinçli bir şekilde kendini feda eden baba figürü işleniyordu. Bir diğerine müebbet hapse mahkûm olmuş bir kadın. Artık yaşamak istemiyorlardı. Aslında devlet gereksiz yere hapiste ya da dışarıda insanları beslemek istemiyordu. Daha iyi verim alınabilecek yenilere ihtiyaç vardı. Fakat demokratik bir ülkede insanları zorla öldüremezdiniz. Toplumun dokusu dehşet ile zedelenirse bundan herkes zarar görürdü. Oysa kendini daha sağlıklı bir toplum için bile isteye ölüme gönderenler hem birer kahraman olurdu hem de toplum kendini ayıklamış olurdu. Hapislerdeki gereksiz insanlardan kurtulan devlet, aynı zamanda birçok zararlı insanı da zorla imzalattığı ötenazi belgeleriyle yok edebilirdi. Ve ben de bu korkunç planın ilk yapı taşıydım. Savaşta yara almış bir gaziydım, üniversitede ders veren saygın bir insandım ve bağımsız bir aydın olarak fikirlerimi savunuyordum. Televizyon programlarında tartışacaktım. Tabii ki hep benim düşüncelerim ikna edecekti insanları. Ve daha sonra ödüller, kendi çabam ve yeteneğimle asla yakalayamayacağım bir şöhret ve üstü örtülü ödeneklerden şahsıma verilen mütevazı bir maaş... Patronum bunları planlarken, o anda beni kullanmanın verdiği hazı hiçbir şeyle değişmeyeceğini hissediyordum. Hiçbir sevişme bu zevki yaşatamazdı sanıyorum.

Bu sapkın ruh halim bazen evde çocuklarımla oynarken geçiyor, yerini müthiş bir vicdan azabına bırakıyordu. Öyle zamanlarda bilgisayarın başına geçiyor şifreli özel dosyalarımın birini açıyor, yazıyor, yazıyor yazıyordum. Doktor'la sohbet ediyordum. Gözyaşları içinde ekranı göremez hale geldiğimde kendimi yatağa, o korkunç kâbusun kollarına bırakıyordum. Planların hepsi birer birer öngörüldüğü şekliyle gerçekleşti. Tahminimizden daha kolay bir şekilde güçlü bir kamuoyu oluştu. Ötenazi kanunu hızla meclisten geçip yürürlüğe kondu.

Uygulamalar naklen ve dramatik olarak televizyondan verilmeye başlandı. Kitabım binlerce sattı, iki ayrı ödül ve sayısız iyi eleştiri aldı. Her şey yolunda gidiyordu. Benim içinse her şey yolundan çıkmıştı. Artık kişiliğim tamamen parçalarına ayrılmıştı. Ruhum diyebileceğim şeyse sadece kâbuslarla uğraşan bir müebbet mahkûmdu bedenim içinde. Ve işte bu günlerde bende kalan son insanlık kırıntısıyla şu satırları yazıyorum. Ve gitmeye hazırlanıyorum. Doktor'la buluşacağım o adı bilinmeyen ülkeye uzun bir yolculuk planlıyorum. Fakat önce görülecek küçük bir hesap kaldı.

CİNAYET

Yazar o sabah huzur içinde uyandı. İçinde birisi sanki onun adına karar vermiş ve en doğru ve yüce görevi yerine getirmek için her şeyi ayarlamıştı. Aynı zamanda korkunç bir özgürlük duygusu. İnsanlarla arasında hiçbir sözleşme yoktu bu noktadan sonra. Ahlaklı ve iyi olmak zorunda değildi. Bir çocuk gibiydi. Sorumsuz ve deli. İçinde kıpır kıpır, yerinde duramayan tüm heyecanlar birazdan tatmin olacaktı. Aynada tek gözünün içine baktı. Acaba iki tane olsalardı her şey yine böyle mi olurdu diye bir süre tedirgin olduktan sonra bu

muhteşem günü sağlıklı düşüncelerle bulandırmaması gerektiğini fark etti. Dikkatle traş oldu. Sıcak suyun içinde saatlerce oyalandı. Küvetin içinde tüm kaslarını gevşetip, geçmiş ve gelecekte arınmış bir anın tadını çıkarırken, bu küvette yaktığı mektubu, Doktor'u, idam edilen kadını ve kâbuslarını birer birer aklından kovdu. Hepsi o kadar gerilerde kalmıştı ki... Adeta yoktular. İçeride uyuyan karısı ve çocukları da yoktu artık. Yazdığı öyküleri, hayalleri, fantezileri, iyi niyetleri, anıları, gizli aşkları... Hepsi bu sıcak suyun içinde çözülmüş, suya karışarak şehrin lağım şebekesine doğru yola çıkmıştı.

Siyahlarını giyindi. Kilitli çekmecesinden iki adet beyaz hap ve siyah deri muhafazalı bir bıçak çıkarıp özenle ceketinin cebine yerleştirdi. Baştan çıkarıcı bir koku püskürttü ikinci kere. Artık kimseyi düşünmediği için halen uyumakta olan ailesine iki satır olsun not bırakmadan, yanına hiçbir şey almadan evin kapısından çıkıp gitti. Yüzünde uçan bir gülümseme..'. Son bir yıl içinde onlarca kez geldiği binanın sevimsiz görevlilerine ilk defa samimiyetle gülümseyerek, otomatik kapıları geçti. Asansörde en az, gizli polis olan patronu kadar çekici bir kadınla karşılaştı. Gülümsediler. Seri ve kendinden emin hareketlerle kadının dudaklarına yaklaştırdı dudaklarını. Kadının öpmesi için bekledi. Hayatının en ateşli öpüşmesiydi. İçindeki en ham duygular, en ilkel güdüler özgürlüklerini bir kez daha kutladılar. Artık onun kapısındaydı. Karşılaşmaya hazır mıydı? Bir kez daha kendini gözden geçirdi. Bıçağı yokladı. Avucunda hissettiği sertlik yüzündeki tebessümü pekiştirdi. Patronunun özel sekreteri ona her zamanki gibi iğrenerek bakıyordu. Bu bakışları her zaman görmezden gelirdi. Fakat şimdi? Evet aşağılık ve satılmış bir yazardı, bu bakışları hak ediyordu.

Fakat tüm bunlar eskidendi. Artık değişmişti. O ezik ve kişiliksiz adam çok eskilerde kalmıştı. İçindeki öfkeyi durdurmaya gerek duymadı. Sekreterin yüzüne tüm gücüyle yapıştırdığı tokatın sesini duydu önce. Sonra oyuncak bebek gibi yere yuvarlanan kadını gördü. Arkasına bakmadan ve bu olayı tamamen aklından silerek patronunun odasına girdi. O muhteşem yaratık gözlerini önündeki kâğıtlardan ayırmaksızın konuşmaya başladı: "Dışarıda ne oluyor? İyi misin? Yoksa..." Soru dolu bakışlarını gördü. Zevkle gülümsedi. İlk defa! Onu şaşırtmıştı. Daha da şaşırtacaktı.

Cebinden iki küçük hapı çıkardı. Birini ağzına attı ve hemen yuttu, diğerini kadının elinin üzerine koydu. Yine içindeki harekete geçmişti. Önce kapıyı kilitledi. Sonra özel sekretere rahatsız etmemesini emretti. Başka zaman böyle bir şeyi yapması mümkün değildi. Patronunun şaşkınlığı geçmiş, bu heyecanlı ve gerilimli anların keyfini çıkarmaya başlamıştı. Küçük beyaz hapı yavaşça ağzına götürdü. O sırada yazarın müzik setine yerleştirdiği diskten on beşinci yüzyıl Ortodoks kilise ilahilerinin bir caz yorumu duyuluyordu. Karşı karşıya oturuyorlardı. Kadın ilk kez kendisini onun patronu ya da efendisi gibi hissetmiyordu. Fakat emirler verirken onu baştan çıkardığı anları hatırlayıp heyecanlanıyordu. Ya da tüm o oyunların hiçbir şey ifade etmediğini hissediyordu. Belki de gerçekte ona âşıktı.

Onun içindeki tuhaf ve anlayamadığı duygularına âşıktı. Kendisinde olmayan bir şeyler vardı bu tek gözlü adamda. Ve şimdi o şeyle mi karşılaşacaktı? Bugün sevişeceklerine emindi kadın. Daha önce hiç sevişmemişlerdi fakat aralarındaki gerginlik öyle noktalara çıkmıştı ki, zaman zaman masanın başında, onun yazdıklarını kıyasıya aşağılarken ve onun yanaklarından önlenemeyen gözyaşları süzülürken, kendinden geçip boşaldığı oluyordu. Karşısındaki çaresiz esirin içinde çırpman ruha üstüste defalarca tecavüz etmenin verdiği hayvani bir zevkti bu. Ve şimdi, karşısında biri vardı. Esir almaya gelen oydu. Rollerini değiştireceklerdi. Bunu biliyordu ve o sentetik uyarıcının da etkisiyle artık beklemeye dayanamayacağını hissediyordu. Müziğin aksak ve sıradışı ritmiyle kendilerinden geçmeye başlamışlardı. Yazar ise zihninin gittikçe billûrlaştığını, var olduğu uzay parçasının her köşesine hâkim olduğunu hissetti. Normalde asla kavrayamadığı tüm boyutlarıyla hayat şimdi gözlerinin önünde cisimleşmiş, elle tutulur hale gelmişti. Tüm köşeler sivrilmiş, tüm kenarlar netleşmişti. Kokusunu hiçbir zaman algılayamadığı kadar derinden hissediyordu. Parfümünün, duşta kullandığı sabununun ve hatta çok da az olsa bunların dışında daha derinden gelen teninin kendi kokusunu algılıyordu. Avını parçalamadan önce onu tüm kokularından soyan bir hayvan gibi hissediyordu

kendini. Deniz dibi yosunları gibi müziğin yayılan dalgalarının etkisiyle salınıyorlardı.

Bedenlerinin sıcaklığı artmış, ağızları kurumuştı. Zaman duygusundan kurtulmuş, özgürdüler. İnsanlar yoktu artık. Diğerleri yoktu. Kul ve tanrı vardı. Ruh ve aşk vardı. Kurban ve katil vardı. Kadının ensesini ısırmaya başladı. Uzun çok uzun bir zamandır kapatılmış, yok edilmeye çalışılmış bir şey uyanıyordu. Patlıyordu. Artık onu durdurmak olanaksızdı. Yazarın belleğinde başka birinin hayatına aitmiş gibi kısa kısa canlanan karısı ve çocuklarıyla ilgili anılar geri dönmemesine uzaklaşıp gittiler. Korkunç ve sözcüklerle anlatılması olanaksız bir karmaşa yaşandı. İkisinin de zihinleri bedenlerini izlemeye çalışıyordu. Bedenleri her şeyden soyutlanmış, ilkel, en ilkel dürtülerin etkisiyle ancak satanik ayinlerde görülebilecek türden bir esrimeyle devinip duruyorlardı. Çıplak, birbirlerine tuhaf bir şekilde kenetlenmiş durumda cam masanın üzerin^ deydiler. Aniden müzik kesildi. Bir uykudan uyanır gibi oldular. Ya da bir düşün içine daldılar. Bunu kimse bilemezdi. Kadının başı masanın ucundan aşağıya doğru sarkmakta ve gergin boynunda iyice belirginleşmiş olan şah damarı nefes nefese kalmış bir güvercin kalbi gibi atmaktaydı. Adamın siyah göz bandı kaybolmuş, gözünün olması gereken yerde buruşuk bir deri titremekteydi. Adam ta başından beri terli avuçlarında tuttuğu bıçağını kadının kaygan teninde dolaştırmaya başladı. İkisi de sona yaklaşmakta olduklarını ve canlı varlıkların yaşamları boyunca tadabilecekleri, tüm kutsal yerlerden kovulmuş en korkunç zevki yaşadıklarını hissediyorlardı. Bıçağın kadına değdiği yerler bazen kızarıyor bazen ince ince kanıyordu. Kadından anlamsız sesler yükseliyordu. Adam -ki hâlâ adam denebilirse- boşuk boşuk haykırıyordu. Ne olduğu anlaşılmayan sözcükler dökülüyordu ağzından, bıçağının ucundan, erkekliğinden, olmayan gözünden... İkisi de ayaktaydılar. Adam kadının arkasında durmuştu. Bıçak büyük bir rahatlıkla, hiçbir dirençle karşılaşmaksızın kadının karnına girdi. Adam ve bıçak kadının içindeydiler artık. Kadın et, kan ve kemikten bir paçavraya dönüşene kadar seviştiler. Birbirinden ayırıştırılmayacak bir bütün haline gelmiş olan kurban ve katil cehenneme çevirmiş oldukları bu nefis manzaralı gökdelen ofisinin penceresinden boşluğa düşmeden kalan tek gözleriyle şehre son bir kez baktılar.

İSKENDERİYELİ FALCI

Altay Öktem

"Her ilişki bir geceliktir. Gerisi o gecenin tekrarıdır." Bunu söyleyen kadını o gece yanlışıyla öldürdüm. Hiç unutmam, Fredy Mercury'nin öldüğü gündü. Issız bir yağmur her yandan yağıyordu, bardaktan boşanırcasına... Öldürmeseydim, birkaç gün sonra giyotinle başını uçuracaklardı. Pişman sayılmam.

Yağmur dindi. Yatak kıpkırmızı kana bulanmıştı. Cansız bedeninde önce küçük morluklar oluşuyor, sonra bu morluklar yavaş yavaş büyüyerek tüm vücuduna yayılıyordu. Göğüs uçları ve cinsel organının çevresi iyice morarmıştı. Öpünce soğuk bir tat bırakıyordu insanın ağzında. Garip bir kokusu vardı. Ezilmiş karıncayla benzin karışımı bir koku kaplamıştı odanın içini.

Gözleri matlaşmış, gözbebekleri iyice büyümüşü. Sarı, dalgalı saçları en az eskisi kadar güzeldi. Fredy Mercury'nin öldüğü gündü. Başka bir deyişle, sevgilimin başı giyotinle vurulmadan birkaç gün önceydi.

Her kadına yaptığım gibi onu da bıçaklarla seviyordum. Sıcak ve istekli vücudunda gezinen bir bıçağın soğukluğu tüm kadınları çıldırtmaya yeter. Bu arada bıçağın sapıyla göğüs ucuna bastırmak gerekli. Göğüs ucunun altındaki yağ dokusunu geçip, kaburga kemiklerine sürtünmesinin verdiği zevk hiçbir şeyle değişilmez.

İlk kez bir hata yaptım. Bıçağı boğazında gezdirirken zevkten çırpıyormuş, çığlıklar atıyordu. Attığı son çığlık boğazından akan kanla karıştı. Bıçak elimden kayıp atardamarım kesmişti.

Onunla ilk gecemdi. Gerçekten de ilişkimiz bir gecelikmiş. Pişman sayılmam.

İskenderiyeli falcı, başımdan böyle bir olayın geçeceğini yıllar önce söylemişti. Siyah, meşin kaplı kitaptan okumuştum bunu. İnanmamıştım. Fala

inanırım aslında, ama geleceğimin kitaplara geçmiş olacağına pek inanamadım. O gece İskenderiyeli falcıyla çılgınlar gibi seviştik. Sıcaktan kavruluyorduk. Ter içindeydik. Bıçak bile sımsıcaktı. Bıçağı vücudunda gezdirdim. Yalnızca boynuna sürmeme izin vermedi.

Onun saçları siyah, dalgalıydı.

Fredy Mercury henüz ölmemişti.

Kan içindeki yataktan fırladım, alelacele giyindim. Gerçeğe uzanan yol uzundu. İskenderiyeli falcıyı mutlaka bulmalıyım.

Uzun bir yolculuktan sonra İskenderiye'ye ulaştım. Yorgunluktan ölmek üzereydim. Karşıma ilk çıkan otele girip tek kişilik bir oda istedim. Otelci gülümseyerek, "Odanız hazır," dedi. "Ne zamandır sizi bekliyorduk."

Şaşkınlık içinde otelcinin peşinden merdivenleri çıktım. Bir odanın kapısını açtı. İçeri girdim. Ortada çift kişilik bir yatak vardı. Siyah, dalgalı saçlı çıplak bir kadın yatıyordu yatakta.

Vücudu mosmordu. Dudakları, göğüs uçları ve cinsel organı daha da mordu. Tuhaf bir koku kaplamıştı odanın içini.

Kapıya doğru koştum. Bir an önce çıkıp gitmeliydim bu odadan. Kilitliydi. Hiç pencere yoktu. Bir ölüyle baş başa kalmıştım, boğulacak gibiydim.

Yavaş yavaş ölüye yaklaştım. Aman allahım! Yıllar önce karşılaştığım İskenderiyeli falcıydı bu. Boynu kesilmişti.

Elinde sımsıkı tuttuğu siyah, meşin kaplı kitabı almam kolay olmadı. Katılaşmış parmaklarını birer birer kitaptan söküp ayırdım. Boynundan akan kan kitabın üstüne dolup pıhtılaşmıştı. Sayfaların sağ tarafında kalan yazılardan bir kısmı okunabiliyordu ancak: meşin kaplı kitaptan okumuştum bunu. geleceğimin kitaplara geçmiş olacağına pek

O gece İskenderiyeli falcıya çılgınlar gibi içindeydik. Bıçak bile sımsıcaktı.

Yalnızca boynuna sürmeme siyah, dalgalıydı.

Henüz ölmemişti.

Heyecanla arka sayfaya geçtim. Sayfa tamamen kana bulanmıştı. Çok az yer vardı okunabilen...

siyah, meşin kaplı kitabı almam kolay parmaklarını birer birer kitaptan söküp ayırdım.

dolup pıhtılaşmıştı. bir kısmı okunabiliyordu ancak:

Korkudan titremeye başladım. Ne olduğunu anlayamamıştım. Ama şu an başımdan geçenlerin hepsi bu kitapta yazılıydı. İskenderiyeli falcının katılaşmış vücuduna doğru eğildim, eğildim... Kendimi bir anda onu öperken buldum. Neden böyle bir şey yaptığımı bilmiyordum ama beni rahatlatıyordu. Bütün vücudunu baştan aşağı öptüm. Öptüm, defalarca öptüm... Yatağın kenarında duran bıçağı aldım. Soyundum. İskenderiyeli falcıyla geçirdiğim ikinci geceydi bu.

Kitabın tüm sayfalarına kan bulaşmıştı. Okunabilecek bir iki satır daha bulmalıyım. Heyecanla sayfaları karıştırdım:

aşağı öptüm. Öptüm, defalarca

kenarında duran bıçağı

geçirdiğim ikinci geceydi bu.

Kahretsin, bu satırlar kitabın son sayfasındaydı. Her şey bitmek üzereydi artık. Gerçekten de her ilişki bir gecelikmiş, bunu iyice anladım.

Kitaptaki son kelimeler kan lekelerinin arasından zorlukla okunuyordu: lukla okunuyordu:

YAZARLAR

CHARLES BAUDELAIRE

9 Nisan 1821'de Paris'te doğdu. Hukuk eğitimini yarıda bıraktı. İki yıl Hindistan'da yaşadı. Paris'e döndükten sonra hayatını kalemiyle kazanabileceğini ispat etmek için profesyonel yazarlığa başladı. Romantizmi reddeden ve genellikle yaşamın ayrıntılarında gerçek anlamı araştıran şair, hem şiir hem de düz yazılarında insanın dünyadaki konumlanış biçimlerini sorguladı.

GUY DE MAUPPASSANT

5 Ağustos 1850'de Fransa'da doğdu. Aristokrasinin alt kesimlerinden olan bir aileden gelen Maupassant, ilk öğrenimini kiliseden aldıktan sonra bir süre hukuk fakültesine devam etti. Fransız-Alman savaşıma katıldı. Memurluk yaptı. Doğalcılık akımına bağlı kalarak yazdığı öykü ve romanlarında 1870-1890 arası Fransız toplumunun zengin bir panoramasını çizdi.

MAKSİM GORKİ

28 Mart 1868'de Rus Çarlığı topraklarında doğdu. Anneanesi ve büyükbabası tarafından büyütülen Gorki, çok küçük yaşlarda çalışmaya başladı. Yalnızca birkaç ay okula gidebilen yazarın, küçük yaşta yaşadığı acı deneyimler, Rusça'da 'acı' anlamına gelen 'gorki' takma adını kullanmasına neden oldu. Doğalcılık akımına bağlı kalarak yazdığı öykü ve romanlarında çoğunlukla toplum dışına itilmiş, yaşamın kıyısındaki insanları anlattı; daha sonra ise Rus toplumunun sosyalist düzene geçiş sürecini yansıtan yapıtlar verdi. 14 Haziran 1936'da öldü.

ŞİGA NAOYA

1883 yılında Japonya'da doğdu. Tokyo Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı üzerine eğitim görmeye başladıysa da, kendini tamamen edebiyata vermek için öğrenimini yarıda bıraktı. Ülkesinin en büyük yazarlarından biri kabul edilen yazar, gündelik düşünce ve davranışları sorgularken 'sokaktaki adam'ın dünyasını keskin bir gözlem gücüyle yansıttı. 1960'da öldü.

REŞAT NURİ GÜNTEKİN

25 Kasım 1889'da İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'nde öğrenim gördü. Darülfünun'da Fransız Edebiyatı okudu ve çeşitli liselerde ders vermeye başladı. Milletvekilliği yaptı. Güntekin, yapıtlarında her kesimden bireyi, farklı toplumsal ortamları konu edindi. Dönemin tarihsel olaylarını ve toplumsal panoramasını gözler önüne serdi. 7 Aralık 1956'da Londra'da öldü.

WILLIAM FAULKNER

25 Eylül 1897'de Mississippi'de doğdu. Mississippi Üniversitesi'nde bir süre öğrenim gördü. Sonra New York'a gitti, tezgâhtarlık yaptı. Yazmaya da bu dönemde başladı. Sonraları dışişleri bakanlığında görev alan Faulkner, yapıtlarında ABD'nin güneyini, doğup büyüdüğü yöreyi, insanlarını ve köleliği; siyah-beyaz çatışmasını psikolojik açılımlarıyla konu edindi. 1949 Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan yazar, 6 Temmuz 1962'de Mississippi'de öldü.

JORGE LUIS BORGES

24 Ağustos 1899'da Buenos Aires'te doğdu. Ailesiyle birlikte Cenevre'ye yerleşti. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Buenos Aires'e döndü ve bir kütüphanede üst düzeyde bir görevde çalışmaya başladı. Peron hükümeti sırasında görevinden alınan yazar, hükümet devrildikten sonra tekrar göreve getirildi. Borges, yapıtlarında ölümsüzlük ve ölüm gibi birbirinin içinde burkulan konuları, gerçek hayatta yaşanmış acımasızlıkları, insanlar arası rekabetin boyutlarını, yaşamın ve iç dünyasının labirentlerinde kaybolan insanı yalın bir anlatımla yazdı. 1986'da Cenevre'de öldü.

MARGUERITE YOURCENAR

8 Haziran 1903'te Brüksel'de doğdu. Fransa'da babası tarafından büyütüldü ve eğitildi. Şiir, roman, öykü, deneme türünde verdiği yapıtlarında, mitolojiden, efsanelerden ve tarihi olaylardan yararlanarak, aşk ve tutkular üzerine yazdı.

1980'de Academie Francaise'e seçilen iki kadın Fransız romancıdan birisi oldu.
17 Aralık 1987 yılında ABD'de öldü.

ALBERTO MORAVIA

28 Kasım 1907'de Roma'da doğdu. Hayatım gazetecilik yaparak kazandı. Öykü ve romanlarında yabancılaşma, iletişimsizlik ve cinsellik temalarını işledi. Burjuva kesimini eleştirel bir bakışla irdeledi. 1990'da İtalya'da öldü.

RACHEL DE QUEIROZ

1910 yılında Brezilya'da doğdu. Roman, öykü ve eleştiri türünde yapıtlar veren Queiroz, toplumun kurallarını çiğneme günahını işlemiş kadınları ve onların başkaldırılarının öykülerini, toplumun kurallarına eleştirel bir bakış açısı da getirerek kaleme aldı.

MARGUERITE DURAS

4 Nisan 1914'te Hindiçin'de doğdu. Paris'te siyaset bilimi üzerine eğitim gördü. Öykü, roman ve senaryo türünde verdiği yapıtlarında, Hindiçin'de yaşayan yoksul insanları, sınıf farkından doğan açmazları ve kadın erkek ilişkisinin şekillenişlerini yazdı. 1996'da Paris'te öldü.

JULIO CORTAZAR

24 Ağustos 1914'te Brüksel'de doğdu. Arjantin asıllı olan yazar ortaokul öğretmenliği ve çevirmenlik yaptı. Peron hükümetinin uygulamalarından ötürü Paris'e yerleşti. Son yıllarında kendini insan hakları davasına adadı. 12 Şubat 1984'te Paris'te öldü.

CHARLES BUKOWSKI

1920 yılında Almanya'da doğdu. İki yaşındayken ailesiyle birlikte ABD, Los Angeles'e göç etti. Okulunu yarıda bırakarak hayatını kazanmak için çeşitli ayak işlerinde çalışmaya başladığı sırada yazarlık adına ilk ürünlerini verdi. Yapıtlarında daha çok deneyimlerini, fantastik öğelerden de yararlanarak yazdı. 1994'te öldü.

ANGELA CARTER

1940'ta İngiltere'de doğdu. İngiltere'nin en özgün yazarlarından biri kabul edilen Carter, John Rhys (1967), Somerset Maugham (1968) ödüllerini kazandı. Üniversitede yaratıcı yazarlık dersleri verdi. Şubat 1992'de öldü.

NAZLI ERAY

28 Haziran 1945'te Ankara'da doğdu. İ.Ö.E.F. Felsefe Bölümü'ndeki öğrenimini yarıda bıraktı. Öykülerinde gerçek ve düşsel olanı kaynaştırırken, fantastik, masalsı ve gerçeküstücü öğelerden yararlandı. Fantastik gerçeklik türünün ülkemizde önde gelen ismi oldu.

ZEYNEP AVCI

1947 yılında İstanbul'da doğdu. İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nde öğrenim gördü. Çeşitli gazete ve dergilerde çalıştı. Yapıtlarında, sıradan insanın yaşadığı çevre içinde, kaygılarıyla, özlemleri ve düşleriyle şekillenen hayatlarını konu edindi.

MURATHAN Mungan

21 Nisan 1955'te İstanbul'da doğdu. Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde öğrenim gördü. Bir süre Devlet Tiyatroları ve Şehir Tiyatrolarında dramaturg olarak çalıştı. Yapıtlarında, masallardan, mitolojiden ve geleneksel öğelerden yola çıkarak günümüz insanının aşklarını, açmazlarını, cinsel kimliklerinden dolayı yaşadıkları sorunları konu edindi.

AHMET ÜMİT

1960 yılında Gaziantep'te doğdu. Marmara Üniversitesi Kamu Yönetimi Fakültesi'nde öğrenim gördü. Polisiye türünde yazdığı öykü ve romanlarıyla tanındı.

MURAT GÜLSOY

1967 yılında İstanbul'da doğdu. Boğaziçi Üniversitesi'nde mühendislik ve psikoloji eğitimi gördü. Yapıtlarında, yazmak ve okumak eylemlerini irdeledi; sıradan insanların içine düştüğü ilginç durum ve olayları konu edindi.

ALT AY ÖKTEM

1964 yılında İstanbul'da doğdu. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Şair kimliğiyle tanınan Öktem, son yıllarda alt-kültür yaşamlarından yola çıkarak öyküler de yazıyor.

* Kahredici rastlantı ilk sokağın köşesinde dikiliyor/Dönüşte bekleyen, hançer-saati. (ç.n.)